St. Olafstudenternes Norgesfærd 1906

Harry Randall

Class LD4827
Book .S64R3
Copyright No.

COPYRIGHT DEPOSIT

St. Olafstudenternes Norgesfærd 1906

Professor J. N. Kildahl,
Præsident af St. Olaf College.

St. Olafstudenternes Norgesfærd 1906

Af

Harry Randall

Med Illustrationer

CHICAGO
JOHN ANDERSON PUBLISHING CO.
EIERE AF SKANDINAVENS BOGHANDEL
1907

LD 4827
.S64 R3

LIBRARY of CONGRESS
Two Copies Received
DEC 21 1907
Copyright Entry
Dec 20 1907
CLASS A XXc. No.
194694
COPY B.

Entered According to Act of Congress, in the year 1907, by
JOHN ANDERSON PUBLISHING CO.
in the Office of the Librarian of Congress at Washington, D. C.

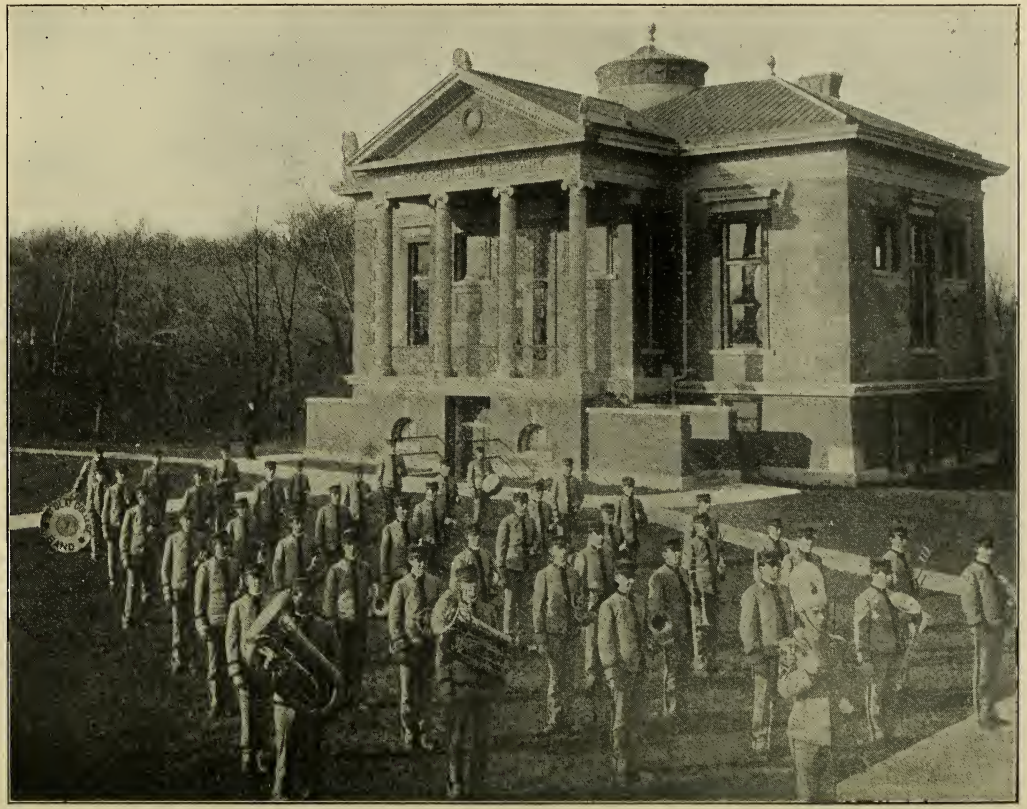

St. Olaf College-Studentermusikkorps opstillet til Parade i Baggrunden af Steensland-Bibliotheket.

Deltagerne i Norgesfærden.

Prof. J. N. Kildahl, Præsident for St. Olaf College, født paa Namdalseidet; Forældre Johan Kildahl og Hustru Nikoline; begge opholder sig i Amerika.

Prof. E. Melius Christiansen, Dirigent, født i Larvik, hvor hans Far, Anders Christiansen bor.

Tamburmajor og Korpskaptein, Prof. Schmidt, Lærer i Mathematik ved Colleget, af tysk Herkomst.

Fløite og Piccolo—Theodore R. Dahl, Minneapolis, Søn af Pastor T. H. Dahl, Præsident af den forenede Kirke, født i Kristiania, og Hustru, født Gjertsen, Bergen.

Eb Clarinet—Jesse Saugstad, Westby, Wis., Søn af J. E. Saugstad; Forældre fra Ringsaker; Hustruens Forældre fra Søndre Land.

Clarinetter—T. A. Drotning, Stoughton, Wis., Søn af Ed. Drotning. David Davidson, Westby, Wis., Søn af Jens Davidson. S. U. Berg, Beloit, Wis., Søn af Pastor J. A. Bergh, Skibstvedt, nær Sarpsborg; Hustruens Forældre fra Balestrand Sogn. Wm. Benson, Mt. Horeb, Wis., Søn af Andrew Benson og Hustru Kari, født Lien; begge fra Valders. L. O. Torblaa, Nora Springs, Ja., Søn af Ole Torblaa og Martha Lyse; begge fra Ulvik, Hardanger. Oscar J. Hertsgaard, Kindred, N. D., og P. J. Hertsgaard, do.; Forældre: O. J. Hertsgaard og Hustru; begge fra Gol, Hallingdal. Oscar O. Haugen, Stanley, Wis., født i Larvik; Forældre: Ole C. Haugen og Hustru, begge fra Larvik. Elmer Fardal, Stanhope, Ja., Søn af H. E. Fardal fra Sogndal. Oscar Storli, Haupt, N. D.; Søn af Pastor Storli; Forældre fra Næs, Hallingdal; Hustru stammer fra Valders. Adolf Olson, Minneapolis; Forældre fra Drøbak. Sigurd Bu, Ostrander, Minn., Søn af Pastor O. A. Bu.

Oboe—Andrew Jacobson, Webster, Minn.; Forældre fra Telemarken.

Fagot (Bassoon)—George W. Rugland, Ashby, Minn.; Søn af Stephen C. Rugland.

Saxophones: Soprano Saxophone—J. R. Tetlie, Canton, S. D., Søn af Pastor P. H. Tetlie, Hestøen, pr. Trondhjem; Hustru af Mandal.

Alto Saxophone—Herman Roe, Stanley, Wis., Søn af L. J. Roe og Hustru, begge fra Surendalen.

Tenor Saxophone—Alvin B. Peterson, Soldiers Grove, Wis., Søn af Hon. Atley Peterson, Erdal, Sogn; Hustru, født Fortne, Forthun, Lyster, Sogn.

Baryton Saxophone—E. E. Hanson, Thor, Ja., Søn af Jakob Hansen Rogde, Ullensvang, Hardanger; Hustru Bertha fra Tysvær, pr. Stavanger.

Cornet—Paul. B. Hulebak, Kenyon Minn., Søn af Hon. H. P. Hulebak og Hustru; begge fra Hallingdal. J. Tetlie, Canton, S. D., Søn af Pastor P. H. Tetlie Hestøen pr. Trondhjem; Hustru fra Mandal. J. J. Thompson, Green Bay, Wis., Søn af Lorentz Thompson og Hustru Johanna Clausen, begge fra Velfjorden, Nordland. Johan L. Kildahl, Northfield, Minn., Søn af Prof. J. N. Kildahl, Namdalseidet pr. Trondhjem, og Hustru Bertha, Forældre fra Valders. Sigfred Engh, Black River Falls, Wis., Søn af Pastor Hagbarth Engh, Forældre fra Hurdal; Hustruens Forældre fra Voss. C. M. Lier, Ashby, Minn., Søn af Peter Lier. George Mohn, Northfield, Minn., Søn af Prof. Th. N. Mohn, Telemarken, og Hustru Anna, Forældre fra Valders.

Althorn—T. P. Rotnem, Madison, Minn., født i Kristiania; Forældre: Peder Rotnem, Gol, Hallingdal, og Hustru Thea, Haabøl, Smaalenene. Emil Lee, Hanska, Minn.; Forældre: F. Lee, Øier, Gudbrandsdalen, og Hustru Eline, Ringsaker, Hedemarken. Carl J. Ulsaker, Baldwin, Wis., Søn af Pastor S. K. Ulsaker, Hemsedal. M. C. Glarum, Slayton, Minn., Forældre fra Surendalen.

Baryton-Horn—Peter Skartvedt, Canton, S. D., Søn af Gudmund Skartvedt fra Stavanger. Alfred Sættre, Fargo, N. D.

Trombone—Endre Boe, Northwood, Ja., Søn af Pastor N. E. Boe, Balestrand, Eidsvaag, og Hustru Anna, hvis Forældre kommer

Professor Melius F. Christiansen,
Dirigent og Instruktør for St. Olaf Studenternes Musikkorps.

fra Voss. Edward Michaelson, Lake Wilson, Minn., Søn af T. A. Michaelson. Victor Finseth, Kenyon, Minn.; Forældre: Ole K. Finseth og Hustru, begge fra Hallingdal. Kleber Molstad, Spring Valley, Minn.

Eb Bass—Harald Hoyme, Eau Claire, Wis., Søn af Pastor G. Hoyme, vestre Slidre, Valders, og Hustru Ida fra Kristiania. Gidman Stordock, Beloit, Wis., Søn af L. G. Stordock og Hustru; begge Bestefædre kom fra Numedal i 1839. B. J. Loftsgaard, Joice, Ia.; Fader fra Byrthe, Telemarken, Mor fra Hallingdal.

EEb Bass (Contra Tuba)—W. O. Wilhelmson, Ironia, Wis., Søn af Pastor J. O. Wilhelmson.

Stortromme—Severin C. Swenson, St. James, Minn., Søn af Guttorm Swenson og Hustru Ingeborg, begge fra Gudbrandsdalen.

Trommer—Knut Christianson, Elbow Lake, Minn., Søn af Anders Christianson Raamundseth, Eggedal, og Hustru, født Haugjord, Hitterdal. J. A. Holvik, Madison, S. D., Søn af Peder E. Holvik, Nordfjord.

Pauker (Cymbals)—Martin Mikkelson, Hazel Run, Minn., Søn af P. Mikkelson fra Sogn og Hustru (Svensk).

Solistinde Frk. Beatrice Gjertsen, Datter af Advokat Henry J. Gjertsen, Minneapolis, hvis Forældre indvandrede fra Nordland for ca. 40 Aar siden.

Tre Kornetter blev desuden valgt udenfor Skolen forat faa Melodierne til at klinge bra. To af disse, D'Herrer Reque og Helseth har før været Elever og Medlemmer af Korpset. Den tredie, Hr. Iversen, er en flink norsk Amatør, og de betalte samme Tilskud for Turen som de øvrige Medlemmer af Korpset.

Da det norske Studenterkor besøgte Amerika, Vaaren 1905, henvendte deres Forretningsfører, Hr. Gustav Thalberg, sig til mig med Ønske om, at jeg skulde arrangere nogle Koncerter for dem. Blandt andet blev der Tale om Valget mellem Red Wing, Minn., og La Crosse, Wis., og den Tanke laa da meget nær, at hvis en Koncert blev arrangeret i Red Wing om Aftenen, kunde en Matinee gives i Northfield, hvilket vilde give de norske Studenter Anledning til at se den største norske, kirkelige Højskole her i Landet, nemlig St. Olaf College i North-

field. Det vilde ogsaa give St. Olaf-Studenterne Anledning til at møde sine norske Frænder og høre deres smukke Sang.

Dette fandt da ogsaa virkelig Sted. En Lørdag Formiddag Kl. 11.30, sidst i Mai Maaned, rullede Extratoget med det norske Studenterkor ind til Stationen i Northfield, hvor alle St. Olaf-Studenterne (og Smaapigerne med) havde indfundet sig for at modtage det. Idet Toget standsede, istemte College Musikkorpset, 60 Mand stærk, "Ja vi elsker dette Landet" og spillede saaledes, at de norske Studenter følte sig fuldstændig henførte.

Senerehen ved Frokosten i Parken ved St. Olaf College spillede Korpset atter flere Numre, og det var her at nogle af de norske Studenter udkastede Tanken om en Tur til Norge. "Hvorfor gjør I ikke en Tournée i Norge?" sagde de.

Jeg skal ikke trætte Læserne med Detaljerne om, hvorledes Tanken udviklede sig og fæstede Rod; nok er det, at efter at have drøftet Sagen med Prof. Kildahl, Prof. Christiansen og Medlemmerne af Korpset senhøstes 1905, blev det bestemt at Tournéen skulde forsøges. Prof. Kildahl gjorde paa Musikkorpsets Vegne en Kontrakt, hvorved jeg blev Færdens Forretningsfører, og samtidig indgik Hr. Olaf Searle, i Minneapolis, med en for ham karakteristisk Generøsitet, hvor det gjælder Landsmænd og norske Foretagender, paa at garantere alle Underskud, som maatte opstaa ved Færden. Uden denne Garanti kunde Foretagendet selvfølgelig ikke kommet til Udførelse.

Den 1ste Marts 1906 forlod jeg med "Hellig Olav" New York for at undersøge Mulighederne for en Koncerttournée i Norge med et Musikkorps paa 50 Mand.

Ved Ankomsten til Kristiania henvendte jeg mig først og fremst til Studentersangforeningen, hvoraf Dr. Crawford da var Formand. Jeg blev af ham og hele Koret mødt med en Elskværdighed, som søger sin Lige; de bifaldt straks Tanken om en saadan Færd og lovede at give den sin udelte Støtte. Efter saaledes at have sikret mig de norske Studenters værdifulde Støtte, tvilede jeg ikke paa, at Planen vilde kunne gjennemføres paa en lykkelig Maade. Kristiania-Aviserne mødte ogsaa Tanken med den største Velvillighed og opmuntrede St. Olaf Korpset til at aflægge et Besøg i Norge.

Der var forresten flere Omstændigheder, som gjorde sit til, at Øieblikket for en saadan Tur netop da var meget heldig valgt. Først og

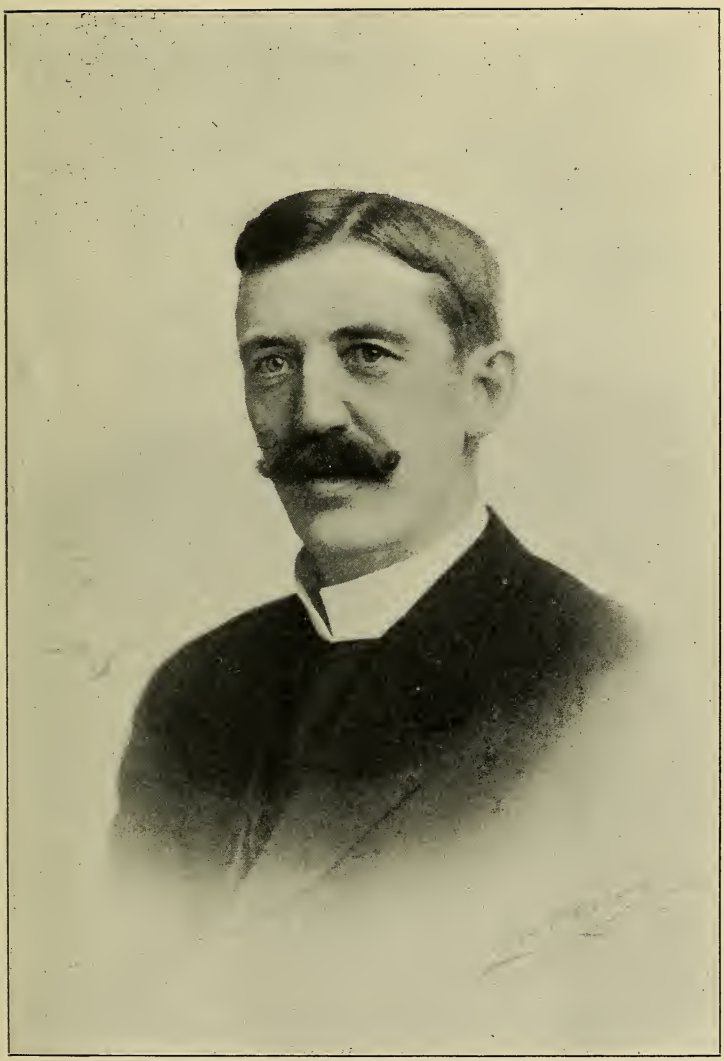

Olaf O. Searle,
Minneapolis.

fremst altsaa den Taknemmelighed, som Studenterkoret og paa dettes Vegne det hele Land følte overfor den Gjæstfrihed og Velvilje, som blev vist de norske Studenter af Landsmænd i Amerika. Dernæst den Taknemmelighed, som Norge følte, at det skyldte sine amerikanske Landsmænd og idetheletaget det amerikanske Folk for den moralske Støtte, som var blevet Norge tildel under de Vanskeligheder, der fulgte efter 7de Juni 1905.

Tillige var der kanske aldrig tidligere foregaaet et Tog fra Amerika til Norge af en saavidt repræsentativ Organisation som St. Olafs Studenterkorps, og Norge fik altsaa her Anledning til ligesom officielt at vise sin Taknemmelighed for alle de Gaver, som fra Tid til anden var blevet sendt fra de Norske i Amerika, specielt naar større Ulykker rammede vort kjære Fædreland. Tilsidst var ogsaa hele Folket i Stemning til Fest.

Der var Glædesstemning i Luften i Anledning af det nye, frie Norge, som havde faaet sin egen Kongefamilie; og saaledes var der mange Elementer, som bidrog til den store Sukces, der ledsagede Turen overalt.

Ruten var omtrent bestemt paa Forhaand og indbefattede følgende Steder udenfor Kristiania: Eidsvold, Gjøvik, Lillehammer, Hamar, Trondhjem, Stiklestad, Levanger, Kristianssund, Molde, Aalesund, en Tur ind i Geirangerfjorden, Bergen, Stavanger, Kristianssand, Arendal, Larvik, Skien, Fredrikshald, Fredrikstad, Horten og Drammen.

Eidsvold, Stiklestad, Turen ind i Geirangerfjord samt Besøg paa Fredriksten og til Sarpsfossen og Horten tilhørte den Del af Programmet, som nærmest kan kaldes den sentimentale Side. Studenterne vilde gjerne lægge Turen saadan, at den blev ligesaameget en Lystfart som en Koncertreise, saaledes at de fik se noget af Fædrenes Land, medens de var der.

Gjennem Hr. Dampskibsexpeditør Holger Fischer i Kristiania fik jeg en Kontrakt istand med Vesteraalen Dampskibsselskab om Dampskibet "Lofoten," som blev leiet for en Tur paa 18 Dage fra Trondhjem rundt Kysten sydover til Kristiania. Derved var den største Vanskelighed overvunden; thi i Sommertiden er det ikke let at faa et passende Dampskib for en saadan Tur i Norge.

Jeg reiste derpaa afsted forat bese de Lokaler, som kunde faaes til Koncerterne, og for idetheletaget at veie Mulighederne for vor Suksess baade i financiel, social og kunstnerisk Henseende. Jeg mødte ikke ude-

lukkende Opmuntringer paa Veien. Næsten overalt troede Folk, selv de som er vandt til at have med Koncertarrangementer at gjøre, at Sommertiden var uheldig. Desuden mente man, at et saa stort Korps vilde blive aldeles for dyrt til at kunne klare Udgifterne. Folk brød sig idet-

Dr. H. F. Crawford,
Formand i Studenter-Sangforeningen i Kristiania.

heletaget ikke stort om Koncerter etc., etc. Imidlertid forstod jeg godt at alle disse, som forresten var meget elskværdige og forekommende Mennesker, ikke saa Sagen paa den rette Maade. De tænkte sig Turen udelukkende som et Koncertforetagende, og glemte, at vi jo maatte regne

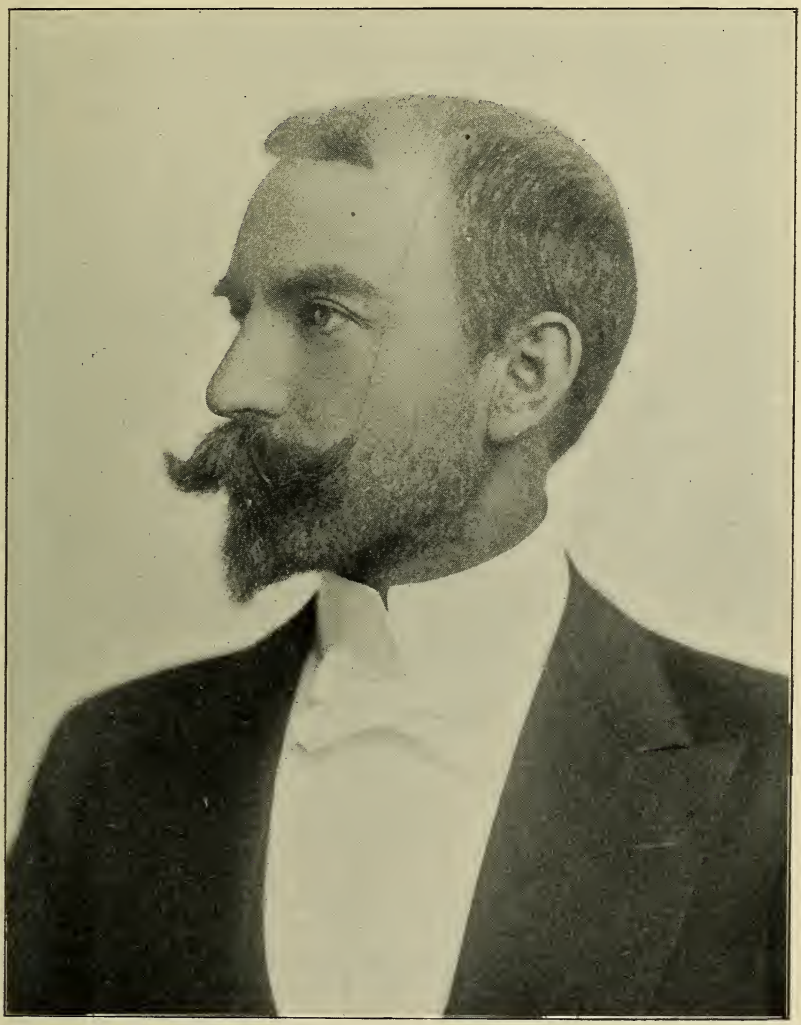

Harry Randall,
Impresfario for St. Olaf Studenternes Tournée i Norge.

med de store brede Lag af Folket, som sjelden gaar paa Koncerter, men som vilde komme for at se og høre disse unge Landsmænd fra Amerika.

At faa Lokaler store nok var en anden Vanskelighed. Nogle Koncerter kunde gives i Parker; men jeg turde ikke risikere formange af disse paa Grund af de usikre Veirforhold. Men saa havde vi jo Kirkerne at ty til. De norske Byer nøier sig med faa, men til Gjengjæld meget store Kirker, og i disse vilde jo Korpsets Præstationer tage sig udmærket ud. I Trondhjem ansøgte jeg om Tilladelse til at give en Kirkekoncert i Domkirken, og Hr. Biskop Wexelsen stillede sig strax meget velvillig ligeoverfor denne Tanke. Ansøgningen blev indrømmet, og jeg tror, vor Koncert i denne Kirke klang bedre end nogen anden. Kirkens Dimensioner synes at være akkurat de rette for Korpsets Størrelse. Paa mange Steder var Lokalerne saa smaa, at det faktisk maatte være en Pine for Publikum at trakteres med de stærke og hyppige Crescendoes og Fortissimoes, som en Organisation som St. Olafs Musikkorps nødvendigvis maa opvarte med; men Publikum saavelsom Aviserne var, da Koncerterne blev givet, velvillige og klagede ikke. De fleste var sogar saa elskværdige, at de paastod, det klang udmærket selv i de mindre Lokaler.

Nuvel, for at gjøre en lang Historie kort, jeg sluttede Kontrakter og Overenskomster for alle de Steder, vi havde bestemt paa Forhaand, og reiste glad og fornøiet tilbage til Amerika og fremlagde min Rapport for Præsident Kildahl og Studenterne. Vor Plan indbefattede ogsaa 6 Koncerter i De Forenede Stater, nemlig i Minneapolis, St. Paul, Red Wing, La Crosse, Chicago og Brooklyn. Der blev averteret godt paa alle disse Steder, men det bedste jeg kan sige til Fordel for den Paaskjønnelse, som vore Landsmænd her i Landet viste St. Olafs Korpset er, at det gamle Ordsprog blev vel bekræftet: "Profeter paaskjønnes ikke i sit eget Fødeland."

Under Koncerten i Minneapolis i det store prægtige Auditorium fik St. Olaf Studenterne en Gave, i Form af et kostbart amerikansk Silkeflag, fra vor velkjendte Landsmand, Gen. S. E. Olson dersteds.

Hr. Olson var selv borte fra Byen og Flaget blev derfor overbragt af Hr. Senator Henry J. Gjertsen, som ved denne Anledning holdt følgende smukke Tale:

"Da General S. E. Olson, som altid har staaet fremst i Rækkerne af patriotiske Borgere, hørte, at I skulde give Koncert her iaften, be-

stemte han sig til at udnævne sig selv til en Enmandskomité paa egen Regning, men paa alle Minneapolis patriotiske Borgeres Vegne, for at overrække St. Olaf College-Band vort Lands Flag, forat I, unge Amerikanere af norsk Herkomst, kan udfolde vort Stjernebanner og lade det vaie for Vinden i det frihedselskende Norge.

Der er ikke noget Land i denne Verden, hvor vort Flag, og hvad det repræsenterer, vil blive modtaget med mere Kjærlighed, Respekt og Beundring end i Norge. Kjærlighed til Lov, Orden og Frihed har altid været fostret i Nordmænds Hjerter. Nordmændene og deres Ætlinger, enten de opholder sig paa hjemlig Grund eller andetsteds, har altid været bekjendt for Modstand mod Tyranni og sterke i Kravet for Talefrihed.

Vi, som er adopterede amerikanske Borgere, og som i Blod og Aand er Sønner og Døtre af Norge, ønsked gjennem Eder at sende hende et kort Budskab, en varm Hilsen og en hjertelig Tak.

Tag dette Flag med Eder, og lad det folde sig ud med Vinden, idet I frembringer vor Hilsen. I dets fredelige blaa Bund er vævet uudslukkelige Stjerner; de røde Striber betegner Æren, Hæderen og Selvopofrelsen hos de Mænd, som døde, forat Friheden maatte leve; det hvide, Symbol paa Renhed, repræsenterer Lighed for Loven, hvilket maa være Grundlaget for alt varigt Selvstyre. Flaget indeholder Landets egen Historie. Det forklarer dets Forsvareres Bedrifter paa Land og Sjø. Det er blevet helliget ved vore tapreste og bedste Mænds Blod. Det bringer Bud om Washingtons Storverk og Lincolns Martyrdød. Det er blevet æret i frie Folks Hjerter, ikke alene hjemme, men i alle Verdensdele.

Vort Flag siger mere end noget andet Flag; det betyder mere end noget andet Emblem. Det forklarer et frit Folks Vilje og fortæller, at det er selvstyret, og at det ikke anerkjender nogen anden Hersker af denne Verden end sig selv. Det blev aldrig haanet, uden at Tusender af Folk reiste sig for at trække den haanende til Ansvar. Tag dette stolte Banner, og lad det vaie stolt paa Eders Tur gjennem gamle Norge.

Og I kan tilføie i eders Hilsen, at Stjernernes og Stribernes Land aldrig vil glemme de Nordmænd, som opdagede og koloniserede Amerika, 400 Aar før Columbus kom over, eller deres Land, som i det sidste Aarhundrede har ydet Hundrede Tusener af sine kjække Søn-

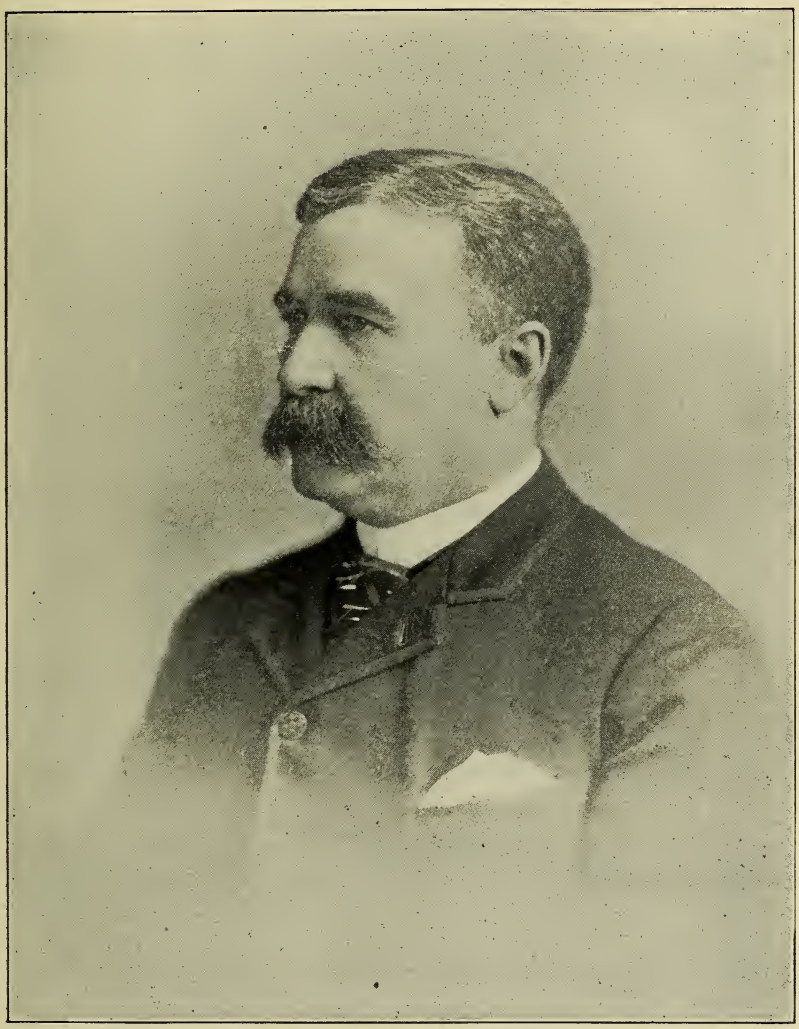

S. E. Olson,
Minneapolis.

ner og Døtre til dette Land for at hjælpe til med at gjøre det til, hvad det er idag.

Vi er sikre paa, at "Old Glory" i Eders Hænder vil føle sig fuldt ud hjemme i Eders Forfædres Land, hvis Kjærlighed til Frihed, Ære og Tapperhed ogsaa er forklaret i et rødt, hvidt og blaat Banner.

Maatte De Forenede Staters og Norges røde, hvide og blaa Flag stedse vaie fredelig Side om Side som et talende Bevis paa deres frihedselskende Folks Frihed og Ligestillethed."

Paa Studenternes Vegne takkede Prof. Kildahl for Flaget og

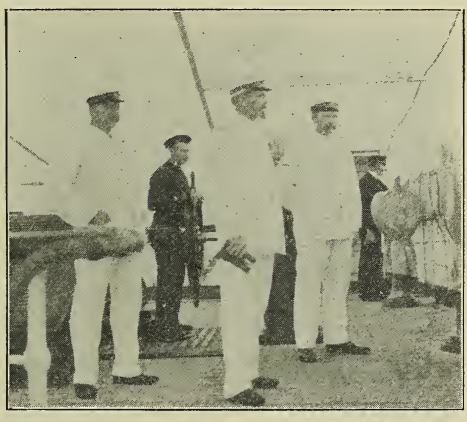

Paa Kommandobroen ombord i "Oscar *II.*"
2den Styrmand. Kaptein Hempel. 1ste Styrmand Pedersen.

sagde blandt andet, at Giveren kunde føle sig tryg for, at det skulde blive baaret slig, at ingen skulde behøve at skamme sig derover.

I Norge blev hver eneste Koncert, med Undtagelse af de to i Stavanger, hvor Veiret var yderlig slet, en "record-breaker." I alle de øvrige Byer trak Koncerterne et talrigere Publikum, end man nogensinde havde været Vidne til ved Koncerter.

De norske Studenter havde forsøgt en Dampskibs-Linie til Amerika og en anden tilbage, og de varme Anbefalinger, som de gav den danske Linie, havde for os sin Vægt ved Bestemmelsen af at tage begge Veie med Scandinavian-American Linie.

Korpset afgik derfor fra New York med Scandinavian American Liniens prægtige Dampskib "Oscar II" den 20de Juni. Overreisen var meget heldig, med stort artet Veir hele Tiden. Næsten hver Dag samlede Prof. Christiansen sine Elever paa Dækket og holdt Prøver, der dog mest gjorde Indtryk af Koncerter og morede Passagererne umaadeligt. Kapt. Hempel, 1ste Styrmand Pedersen og alle de øvrige Officerer gjorde alt, forat Opholdet ombord skulde blive saa behageligt som muligt. Selv har jeg reist over Atlanterhavet med mange

Første Nat paa Atlanterhavet.

forskjellige Linier, men jeg tør paastaa, at den gode og hyggelige Tone, som herskede ombord, har jeg ikke seet Mage til paa nogen anden Damper. Paa Grund af sin Størrelse og sine prægtige Bekvemmeligheder er ogsaa Skibene af denne Linie i sig selv en Attraktion, og hvad os Skandinaver angaar, stemmer Madholdet udmærket med, hvad vi kræver. St. Olaf's Studenterne blev meget populære blandt sine Medpassagerer. Dette fik Udslag i en Fest, som de unge Damer paa 1ste Plads fik istand en af de sidste Dage ombord. Ved denne Anledning samledes man i den store Spisesalon, hvor Bordene var dækkede med

Prøve ombord. Paa Fordækket.

Solnedgang paa Atlanterhavet.

Kager og Frugt og hvor Skaaler blev udbragt i Vørterøl for Korpset, for Skolen, for Prof. Kildahl og Prof. Christiansen.

Atter en Prøve.

Paa Promenadedækket.
Kapt. Hempel og Impressario Randall diskuterer et vigtigt Spørgsmaal.

Vi ankom til Kristianssand Søndag Aften den 1ste Juli 1906, Kl. 10. Den amerikanske Konsul, Hr. Grosserer Rheinhardt, en meget elskværdig Mand, kom ombord for at hilse paa Hr. Kildahl og Korpset og lovede os en udmærket Modtagelse, naar vi den 19de Juli kom tilbage for at koncertere. Det viste ogsaa, at han holdt Ord og gjorde særdeles meget til at vort senere Besøg i Kristianssand blev et Glanspunkt i Tournéen.

Et lidet Isfjeld paa Newfoundlandsbanken.

Maager rundt Flagstangen agterud, som fulgte Skibet fra Amerika til Europa.

En Række Tromboner (Trækbasuner).

Saa gik det videre om Natten ad Kristiania til. Omkring 9-Tiden Mandag Morgen passerede vi Færder ved Mundingen af Kristianiafjorden, og saa gik det raskt indover til Reisens Slutning. Ved Drø-

Pentland Firth, Passagen nordenom Skotland.

bak kom der Liv i Leiren, da vi gik der forbi og spillede "Ja vi elsker" fra Dækket. Folk kom løbende ned til Stranden og overalt heisedes Flagene tiltops. Vor Salut blev besvaret fra Oscarsborg, men ved en

Lodsbaaden praier "Oscar II" udenfor Lindesnæs.

Feiltagelse fyrede vi 5 Skud istedetfor de reglementerede 4, og dette fandt jeg bagefter havde vakt megen Diskussion paa Fæstningen, hvor

man blev enige om, at det maatte være et Amerikansk Reglement. Vi fik 5 Skud igjen.

Saa begyndte vi at nærme os Kristiania, og da vi kom ind forbi "Dyna," kunde vi i Kikkerten se, at hele Fæstningsbryggen var yrende fuld af Mennesker. Mange var ogsaa paa Veien nedover til Vippetangen og Fæstningen forat hilse Dampskibet med de amerikanske Studenter ombord. Skibets Kanoner saluterede Akershus Fæstning, hvorfra øieblikkelig de svære Salutkanoner kom med dundrende Svar. Der er altid noget stærkt festligt og pompøst ved Salutskud og Stemningen

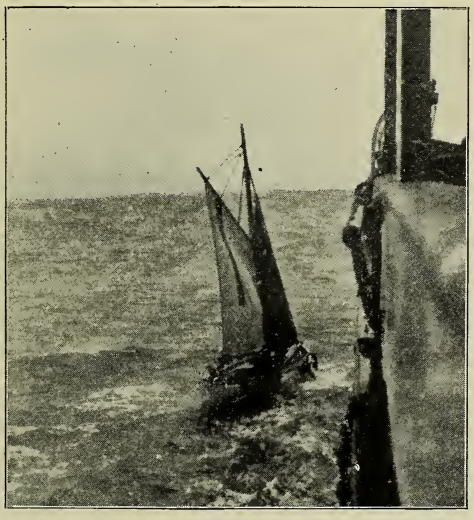

Lodsbaaden i Læ af "Oscar II".

ombord var allerede naaet høit op, da Korpset istemte "Star Spangled Banner."

Skibet var da temmelig nær Bryggen, og Hurraerne fra Folkemassen væltede ud imod os. Snart var vi nær nok til at kunne skjelne Folk fra hinanden; og der stod jo Studentersangerne under sine Faner, færdige til at synge os sin Velkomst imøde. Grøndahl var med i Flokken og var let kjendelig paa sine traditionelle graa Klæder.

St. Olaf Korpset istemte nu "Ja vi elsker," hvis nye og extrava-

gante Arrangement (af Prof. Christiansen) havde været Gjenstand for megen Diskussion paa Forhaand baade i Amerika og paa Dampskibet. Da Numret var tilende sluttede ogsaa Tvil om det fremtidige Suksess i Norge; thi den Bifaldsstorm, som bragede løs fra Bryggen, vilde ingen Ende ta.

Saa hævede Grøndahl Taktstokken, og Studenterne iland sang paa sin overlegne Maade "The Star Spangled Banner." Da dette Nummer

Akershus Fæstning og Slot.

var tilende, var Landgangsbroen sat i Stilling og Studenterne med Formanden, Dr. Crawford, i Spidsen ledede Veien ombord for en Skare saa stor, at Politiet maatte skride ind og stoppe Tilstrømningen, saa ikke Landgangsbroen skulde bræk̃e under Tyngden.

Saa begyndte da Velkomst- og Gjenkjendelseshilsningerne fra begge Sider, og en halv Time tilbragtes med at spørge og besvare. Derpaa gik alle iland og de norske Studenter med sin Sangerfane og

Frk. Beatrice Gjertsen,
Engageret som Solistinde ved Norgesfærden.

"Oscar II" udenfor Bryggen paa Vippetangen.

Studenterne kommer nedad Landgangen.

de to amerikanske Flag, som de havde faaet i Chicago og Minneapolis. ledede Veien op til Missionshotellet i Raadhusgaden.

Blandt andre, som mødte os i Kristiania, maa nævnes Frk. Beatrice Gjertsen, Datter af Senator Henry J. Gjertsen i Minneapolis. Forat variere vore Programmer var hun blevet engageret som Solistinde for Færden, og var med sin Moder kommen fra Berlin en Uges Tid i Forveien.

Om Eftermiddagen holdtes Prøve i den gamle Loges store Sal, der af Formandskabet med stor Forekommenhed blev stillet til vor Disposition. Aftenen benyttedes til at bese Byen.

De norske Studentersangere leder Veien op fra Bryggen.
I Spidsen sees de to amerikanske Flag, som de bragte hjem fra Chicago og Minneapolis.

Næste Dag, Tirsdag den 3die Juli, blev benyttet til Prøver, og i Frikvarterne til Smaature rundt Byen. Gamle Akershus Fæstning og Slot blev besøgt under Hr. Arkitekt Sinding Larsens kyndige Ledelse.

Fra de norske Studentersangere var indløbet Invitation til en Fest paa Holmenkollens Turisthotel om Aftenen, og ifølge Aftale blev vi afhentet paa Hotellet af en Kommité Kl. 5. Vi tog da alle afsted med

Paa Holmenkollens Hotel.

Første Række, fra Høire (siddende): Peer O. Strømme; Redaktør Thv. Gulbrandsen, Mpls. Tidende; Prof. Stub; Ex-Præsident Thomsen, Studenterkoret; Præsident Dr. Crawford; Prof. Kildahl; Prof. (Tamburmajor) Schmidt; Dirigent Grøndahl; Dirigent Melius F. Christiansen.

Sporvognen til Midstuen, hvorfra Turen fortsattes tilfods op igjennem den deilige Granskov til Frognersæteren og videre til Udsigtstaarnet paa Tryvandshøiden. Udsigten derfra strækker sig hele Kristianiafjorden udigjennem, helt ned til Gjeløen ved Moss, ind i Bunden af Bundefjorden og paa den modsatte Side opover Ringeriket og Nordmarken.

Der var herligt Solskin med klar Luft, og vore Studenter nød denne deres første Udsigt over ægte norsk Natur i fulde Maal. De fleste af dem havde aldrig før været paa en Fjeldhøide.

Saa spadserede vi ned igjen til Holmenkollen, hvor der ved ½9-Tiden var forsamlet foruden de amerikanske Studenter ca. 100 norske

Missionshotellet i Kristiania.

Studentersangere og andre Repræsentanter for den norske Studenterstand og Avisverden. Prof. Stub fra St. Paul og Literaten Peer Strømme fra Madison saaes ogsaa blandt Gjæsterne.

Bænkede ved smaa Borde i fortrolige Klynger paa 4 a 6 Herrer, tog man derpaa for sig af de udmærkede Retter, som serveredes sammen med Melk, Selters og alkoholfrit Vørterøl, og en Overflod var der af alt.

Dr. Crawford, Sangforeningens Formand, ønskede efter gammel god Skik Gjæsterne velkommen tilbords og bad dem om at spise og drikke godt, meget og længe, hvilket alle efterkom efter bedste Evne.

Under Maaltidet holdtes en Række Taler for Kong Haakon og Præsident Roosevelt, for de amerikanske Studenter, for de norske Studentersangere, etc.

Da man ved 11-Tiden gik fra Bordet, sang de norske Studenter en Række Sange under Hr. Grøndahls Ledelse og sluttede med den amerikanske og den norske Nationalsang, som begge gjorde umaadelig Lykke.

Hr. Operasanger Halfdan Rhode gav derpaa nogle Folkeviser og sang tilslut sammen med de norske Studenter "Den store hvide Flok" af Grieg.

Derpaa tog man med Trikken (Sporvognen) tilbage til Byen; og alle var enige om, at denne første Festlighed havde været ualmindelig vellykket. Selve Lokalet med sit glimrende Udstyr i norsk Drageстil bidrog i ikke liden Grad til at bibringe Gjæsterne et Indtryk af ægte norsk Feststemning, en Stemning, som ikke kan skabes i De Forenede Stater, hvor man ingen saadanne Lokaler har.

4de Juli 1906. St. Olaf Studenterne spiller Base-ball paa Frognerjordet i Kristiania.

Den næste Dag var den 4de Juli, og allerede tidlig paa Formiddagen var Amerikanere af alle Stænder paa Benene for at feste.

I Universitets-Aulaen holdtes ved Middagstid en mere eller mindre improviseret Fest med Taler for Amerika; men da denne Fest ikke havde noget specielt med vort Program at gjøre, vil jeg ikke forsøge at gaa i Detaljer desangaaende.

Base-ball.

Paa Frognerjordet blev om Eftermiddagen et Baseballspil præsteret af Studenter fra St. Olafs Korpset, men paa Grund af Regnveir kom der ikke saamange Mennesker tilstede, som ellers utvivlsomt

4de Juli. Marschen til Tivoli begynder.

vilde været Tilfældet. Heldigvis holdt Regnet op ud paa Eftermiddagen, saa at vor første Koncert ikke fik lide derunder.

Ved 7-Tiden om Aftenen begyndte Folk at samle sig udenfor Ho-

tellet, og da Parademarschen skulde paabegyndes Kl. ½-8 var Kongensgade aldeles fuld af Mennesker.

Prof. Schmidt, vor Tamburmajor, eller Korpskaptein, som han i Norge blev kaldt, maatte opstille Korpset inde i Hotellets Gaard og saa blev Portene aabnet og med ridende Politi i Spidsen banede man sig Vei op igjennem den stadig øgende Folkemasse. Ved Hjørnet af Carl Johans Gade, hvor der svingedes ind i denne, var Udsigterne aldeles haabløse. Menneskemassen var pakket fuldstændig tæt fra Husvæg til

4de Juli. Marschen gjennem Karl Johansgade.

Husvæg lige op til Tivoli, og hvorledes det var muligt for Studenterne at komme gjennem denne Trængsel, er mig ganske ufatteligt.

Imidlertid lykkedes det ved ihærdige Anstrængelser at naa Tivoli-Haven, hvor allerede alle Billetter var udsolgt.

Efter amerikansk Uskik blev Koncerten paabegyndt 20 Minutter efter den fastsatte Tid, hvilket vakte Misnøie hos Publikum og blev paatalt i Aviserne Dagen bagefter. Men denne Misnøie forsvandt efter

første Nummer, og der er ingen Tvivl om, at Kristiania blev behagelig overrasket ved St. Olaf Studenternes Præstationer. Man havde neppe troet, at Amatører kunde have spillet saa bra.

Miss Gjertsen skilte sig udmærket fra sit vanskelige Hverv, at synge for en saa stor Menneskemasse under aaben Himmel (der var over 6000 tilstede), og hun høstede da ogsaa Bifald, Blomster og Fremkaldelser en masse.

Et for St. Olaf Studenterne uventet Nummer paa Programmet

4de Juli. Tivolikoncerten. 6000 Tilhørere. Studenterkorpset i Bygningen tilhøire.

var det, da en Kommité fra Studentersangforeningen i Kristiania, bestaaende af D'Herrer Dr. Crawford, Advokat Holm og Student Herman Lie traadte frem paa Koncerttribunen og overrakte St. Olafskorpset et vakkert norsk Silkeflag. Dr. Crawford talte paa de norske Studentersangeres Vegne og takkede for den i Amerika udviste Gjæstfrihed og ønskede St. Olafsstudenterne tillykke paa Færden i Norge.

Paa Korpsets Vegne modtog Prof. Kildahl Fanen, for hvilken han takkede med Ord, der slog udmærket an hos den store Forsamling.

Den første Koncert i Norge skabte saaledes en fælles Sympathi mellem de amerikanske Studenter og den norske Befolkning, og stillede os i Udsigt en Sommer i Norge under de gunstigste Betingelser.

Efter Koncerten drog Korpset i sluttet Geled tilbage til Hotellet ledsaget af Begeistringsraab fra den endnu talrige Folkemasse.

Kristiania kongelige Slot.
Tilhøire Uranienborg Kirke; tilvenstre Nationaltheatret.

Torsdag Morgen den 5te Juli oprandt med smukt Veir, og Korpset var tidlig paa Benene; thi Kl. 8.40 skulde vi afsted til Eidsvold.

Bestyrelsen for Norsk Hovedjernbane havde gjennem Driftsbestyreren, Hr. Statsraad Nielsen, stillet et Extratog til vor Afbenyttelse frem og tilbage, hvilken Opmærksomhed ganske naturligt satte alle i godt Humør. Ved Ankomsten til Dahl Station mødtes vi af en Masse Kjøretøier, udsendte af Bygdens Mænd forat kjøre Studenterne til Eidsvoldsbygningen, en Distance af ca. 3 engelske Mil. Kommunens Ord-

Festsalen paa Kristiania Slot.

Statsraadsværelset paa Slottet.

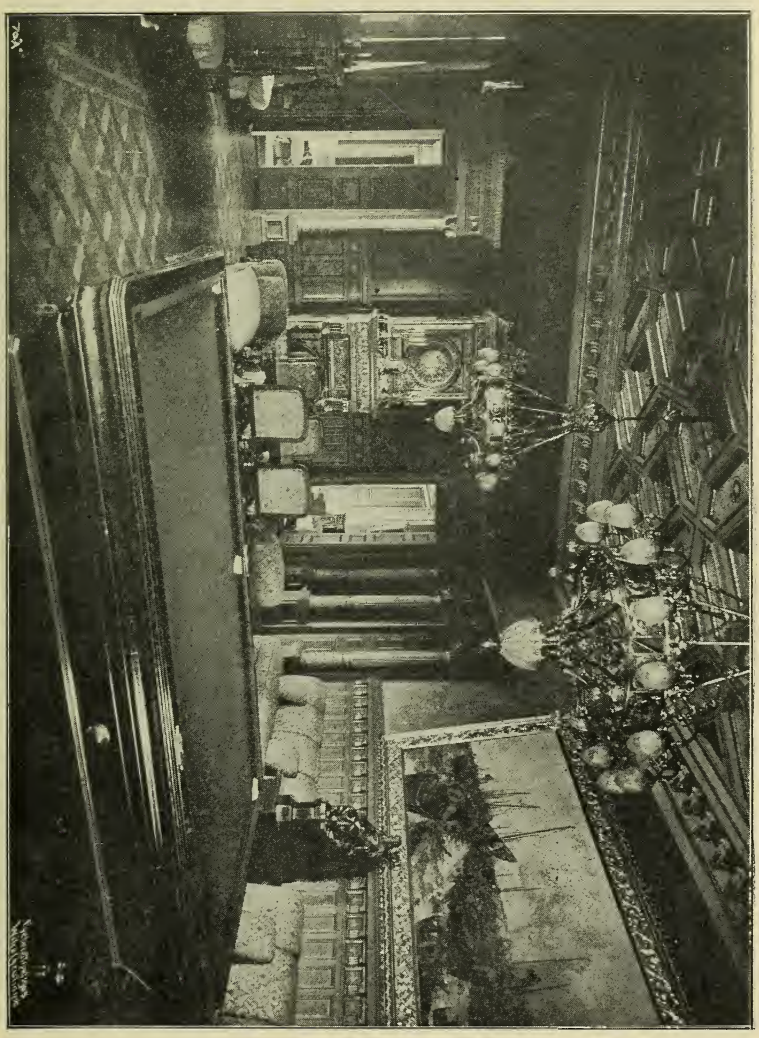

Kong Haakons Billiardverelse paa Kristiania Slot.

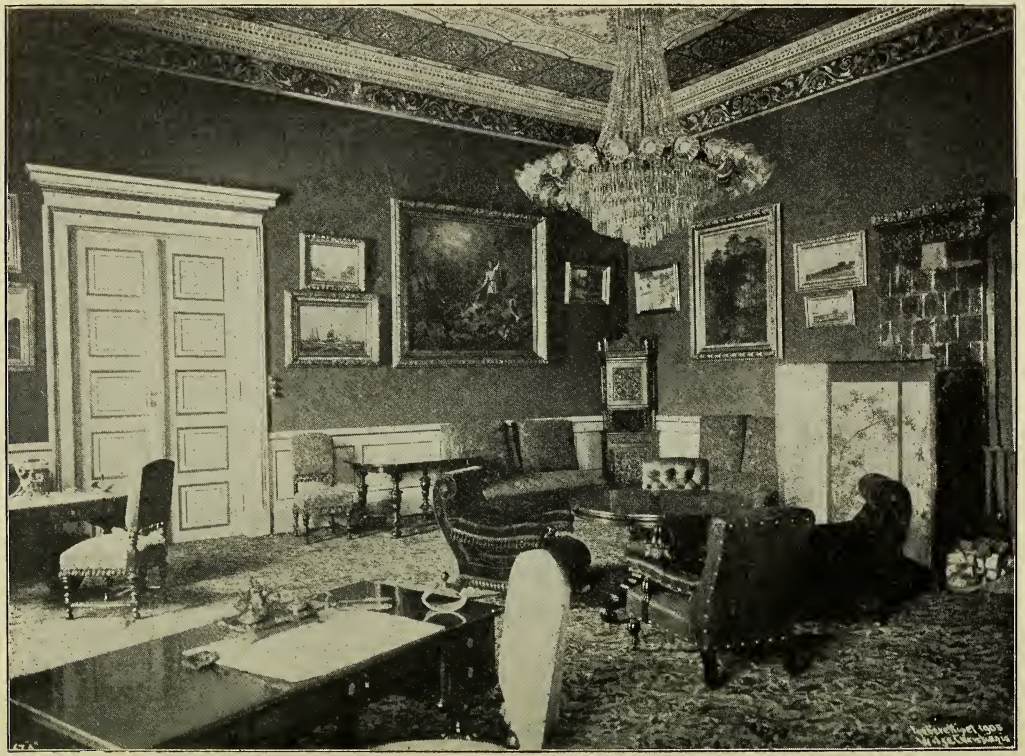

Kong Haakons Arbeidsværelse paa Kristiania Slot.

fører, Hr. Gaardbruger A. O. Berger, ønskede velkommen, og Hr. Konservator Alb. Lange viste Gjæsterne til Vognene.

Langs Landeveien stod Klynger af festklædte Mænd og Kvinder, og Grupper af Børn raabte Hurra for de Forbifarende, samtidig med at hvert eneste Hus i hele Omegnen havde sit norske Flag oppe. Denne almindelige Flagning, som vi, efterhvert som vi reiste, fandt udover det hele Land, gjorde et høitideligt Indtryk paa os alle, idet det ligesom kunde tænkes at være, og utvivlsomt er, et Tegn paa den varme Fædrelandskjærlighed, der gjennemtrænger det norske Folk og som ikke alene ytrer sig i Sang og Tale, men ogsaa i Gjerning.

Eidsvolds-bygningen.

Ankommen til Eidsvolds-Bygningen modtoges vi af Eieren af Eidsvolds Værk, Hr. Kammerherre Mathiesen, som bød os hjertelig velkommen og inviterede os til at stige ind.

Det var utvivlsomt med en ganske høitidelig Følelse, at vi alle for første Gang betraadte Tærskelen af dette historiske Hus, der for Norge og Norske hele Verden over staar som Vuggen for den hele og absolute Frihed, der først i 1905 kom ganske til sin Ret. Jeg tør ogsaa paastaa, at den Tid, vi tilbragte i Bygningen, var den mest interessante paa hele vor Norges-Færd.

Efter en udmærket Frokost serveret i 1ste Etage blev Studenterne

i Grupper vist gjennem Bygningen af Hr. Konservator Langes to unge og elskværdige Døtre; alle Gjenstande og Samlinger blev beskuede og forklarede, hvorpaa alle samledes i Rigssalen, hvor Hr. Lange holdt et meget interessant Foredrag over Rigsforsamlingen i 1814.

Siddende paa de selvsamme Træbænke, hvorpaa Eidsvoldsmændene da sad, hørte vi med alvorlig Opmærksomhed paa de mange historiske Fakta, som Hr. Lange paa sin fængslende Maade trak frem for Lyset fra Salens og Bygningens dunkle Kroge, og i Fantasien gjennemlevede vi de Scener, som her fandt Sted, da Norges Grundlov blev givet af vore patriotiske Forfædre.

Professor Kildahl var synlig bevæget, da han tog Ordet for at

Dammen ved Eidsvolds Værk.

takke Taleren for hans Foredrag og det norske Folk for den Modtagelse, Studenterne havde faaet. Flagningen paa Hytte og Herregaard havde særlig tiltalt ham, og han gav Løfte paa, at han ved Tilbagekomsten til Amerika efter Evne vilde virke for at dette ogsaa blev Skik og Brug blandt Folket, hvor han færdedes.

Der havde samlet sig mange Mennesker rundt Eidsvoldsbygningen, og Studenterne spillede under Opholdet en Række af sine bedste Numre for de Tilstedeværende. Senere satte man sig atter tilvogns og kjørte saa til Kommunelokalet, som ligger lige i Nærheden af Eidsvolds Kirke. Her skulde først Middag indtages og derpaa en Koncert spilles paa Kirkebakken. En Masse Mennesker var allerede tilstede ved vor Ankomst,

men uagtet et Regnveir brød løs under Middagen, steg Tilhørernes Antal til et Par Tusinde, før Korpset blev færdig til at spille. Ved Middagen talte Hr. Konservator Lange for St. Olafs Studenterne og St. Olafs College, hvorpaa Hr. Kildahl takkede for al den Venlighed og Gjæstfrihed, som var blevet udvist i Dagens Løb.

Eidsvoldsforsamlingen 1814.

De to Herrer i de hvide Stole er Falsen tilvenstre, Christie tilhøire.

Det regnede fremdeles, da det udmærkede Maaltid var over, og adskillig Tid hengik, forinden Koncerten kunde begynde. Det blev derfor ikke Tid til at spille saamange Numre, som fra først af beregnet, dog var Publikum meget taknemmelig for det, som blev præsteret og belønnede hvert Nummer med rigelig Applaus.

Vi havde ikke mange Minutter til at række Stationen, men kom dog alle med Toget, inklusive Faner og Trommer, og jeg hørte som en almindelig udtalt Mening, at saa mange Mennesker havde ingen nogensinde seet forsamlet paa Eidsvold.

Ankomsten til Kristiania fandt Sted ved 8-Tiden. Efterat have bragt Instrumenterne til Hotellet gik Studenterne i Grupper ud for at bese Hovedstaden. Ca. 30 Mand reiste ud til Malmøkalvens Bad paa

Torvscene i Kristiania.

Invitation fra Stedets Eier, og her morede man sig i den deilige Sommeraften ved at høre paa Sang og Musik fra et Sommertheater. Blandt de optrædende kan nævnes Sangerinden Frk. Bokken Lassson, som for nogle Aar siden gjæstede Amerika paa en Koncertreise.

Fredag den 6te Juli oprandt med regntunge Skyer. Vi skulde om Aftenen give vor anden Koncert paa Tivoli i Kristiania og Udsigterne til godt Besøg under aaben Himmel var derfor ikke særdeles lyse.

Billetsalget gik dog i Dagens Løb særdeles godt fra Haanden, et Faktum, som antagelig skyldtes de gode Kritikker efter første Koncert og tildels det udmærkede Arrangement foranstaltet af Hr. Olaf Sørby,

Henry Bordewich,
Amerikansk Generalkonsul, Kristiania.

Bestyreren for Warmuths Musikhandel og Koncertbureau. I ham fandt vi en god og hjælpsom Ven, der udrettede alt, man anmodede ham om, og idetheletaget udviste en ualmindelig Tjenstvillighed og Forekommenhed.

Kl. 7 overværede de fleste af Studenterne en Ballonopstigning paa Invitation af Balloniften Hr. Cetti. Opstigningen fandt Sted fra "Kontraskjæret," og foregik efter alle Kunstens Regler med en fuldstændig udstyret Silkeballon, syet og indrettet efter Hr. Cettis egen Konstruktion, hvorom han fra Ballonkurven holdt et interessant Foredrag før Opstigningen. Han tog to Herrer med sig, og strax efter at Ballontaugene var løsnet, forsvandt de alle i Regnen og Skyerne.

Vi læste bagefter, at de kom usædte ned mange Mil fra Kristiania.

I Bergen havde vi atter den Fornøielse at træffe Hr. Cetti lyslevende.

Marschen til Tivoli foregik ligesom første Gang gjennem en stor Folkestimmel, dog var Besøget ved Koncerten ikke paa langt nær at sammenligne med første Koncert. De 2000 Tilstedeværende forblev dog paa sine Pladse til sidste Nummer var spillet og belønnede hvert Nummer med liberal Applaus. Ja, saa var vi da færdige med Kristiania for en Tid, og nu kom den eneste haarde Del af vor Tur, nemlig til Gjøvik, Lillehammer, Hamar og Trondhjem paa 48 Timer.

Af Bestyrelsen for Statsbanerne blev vi indrømmet halv Billetpris. Den fungerende Driftsbestyrer for Gjøviksbanen, Hr. Ingeniør Platou, og Driftsbestyrer Røed ved Trondhjemsbanen, havde vi at takke for dette.

Kl. 8 Lørdag Morgen forlod vi Østbanestationen, hvor en hel Skare af de norske Studentersangere, med Dr. Crawford i Spidsen, var fremmødte forat sige os Farvel. Sekretæren for Studentersangforeningen, Hr. Herman Lie, der fungerede i samme Stilling under Amerikafærden, havde jeg engageret til at bistaa mig med Forretningsførslen under Opholdet i Norge, og han blev derfor med os ved Afgangen til Gjøvik.

Intet af større Betydning hændte paa Veien, naar undtages, at vor Fløitesolist, Hr. Theodor Dahl, fandt paa at springe af Toget under Farten for at plukke Smørblomster ved Veikanten, men uheldigvis undervurderede han Togets forøvrigt særdeles langsomme Rullen og blev agterudseilet. Jeg henvendte mig strax til Konduktøren med Foreстil-

linger om, hvorvidt Toget kunde stanses; men derom var der ingen Tale ligeoverfor en Passager, som frivillig havde hoppet af. Stakkels Theodor maatte derfor først gaa et godt Stykke og derpaa arbeide sig frem paa et saakaldt Draishine, et lidet tiltalende Reiseapparat.

Student Theodor Dahl arbeider sin Vei frem til Gjøvik.

Han ankom til Gjøvik 3 Timer efter vort Tog og fik saaledes ikke bivaane Festlighederne ved vor Modtagelse. Da vi ankom, var "hele Byen" nede ved Stationen for at hilse Studenterkorpset velkommen.

En smagfuld Æreport med det norske Vaaben i Rødt og Guld samt med norske og amerikanske Flag var opreist udenfor Stationen

Jernbanestationen paa Gjøvik med Æreport for St. Olafskorpset.

og paa Perronen stod en Klynge smukke, unge, hvidklædte Damer med Blomsterbuketter, som de overrakte de Besøgende.

Byens Ordfører, Hr. Houg, ønskede Gjæsterne velkommen, hvorpaa Gjøviks Hornmusikkorps istemte et Nummer, og Publikum hilste Studenterne med livlige Hurraraab. Hr. Hans Volckmar, som med sin Familie har tilbragt flere Aar i Amerika, var Studenterne behjælpelig med Indlogeringen i Byens tre Hoteller, hvor Middag indtoges. Hr. Volckmar forestod tillige hele Koncertarrangementet og var idethelestaget Sjælen i det meste af det, som foregik.

Kl. 3.30 om Eftermiddagen samledes alle Mand udenfor Victoria Hotel og togede derfra med to af Byens Musikkorps op til den herlige

Interior fra Kapt. Mjøens Eiendom Tranberg.

Eiendom "Tranberg," tilhørende Hr. Kaptein Alf. Mjøen, som under Opholdet paa Gjøvik optraadte meget elskværdigt ligeover St. Olafskorpset.

Veien op til Tranberg var baade lang og tung, men de to Musikkorps, et i Teten og et som Arrieregarde, afløste hinanden idelig med lystige Marscher, som lettede Turen betydelig. Gaarden Tranberg ligger, som sagt høit tilveirs, og derfra har man en glimrende Udsigt over Mjøsegnen, Norges mest frugtbare Distrikt. I de store, rummelige Sale og Værelser i Hoved-Bygningen havde en Damekommité, bestaaende of Fruerne Rosenhahl, Castberg og Dahl, assisteret af flere andre unge

Damer, arrangeret opdækkede Borde med Smørrebrød, Kager, Brus, Kaffe, Melk, Cigarer og andre Herligheder, hvoraf Gjæsterne forsynede sig af Hjertens Lyst, idet de tillige nød den deilige Udsigt. Mange Fotografier blev taget i og udenfor Bygningen, medens de to Musikkorps trakterede med Taffelmusik.

To Timer tilbragtes paa dette naturskjønne og gjæstfrie Sted, hvorpaa Nedturen paabegyndtes med langt mindre Anstrængelse, end Opturen havde kostet.

Damekomiteen paa Tranberg og dens Medhjælpere.

Koncerten var arrangeret i et stort Ridehus, hvor Gulv var blevet indlagt, og hvis Indredning idetheletaget havde kostet megen Møie og Anstrængelse. De tusinde Siddepladse var allerede fyldt ved Studenternes Ankomst, og saamange Mennesker stod paa Resten af Gulvet, at det kostede vore Studenter adskillig Møie at bane sig Vei til Tribunen, hvorfra Korpset skulde spille. Et Sangkor under Ledelse af Hr. Operasanger Hammer, optraadte til en Begyndelse med "Star Spangled Banner," som dog kom til at ta sig lidt komisk ud paa oplandsk Engelsk og heller ikke vakte større Begeistring blandt Publikum.

De Sandvigske Samlinger paa Maihaugen ved Lillehammer. Uden Sidestykke i hele Verden.

Præstegaarden. Sandvigske Samlinger. Kapteinsgaarden.

Storstuen i Præstegaarden, Sandvigske Samlinger.

Præstens Kontor, Sandvigske Samlinger.

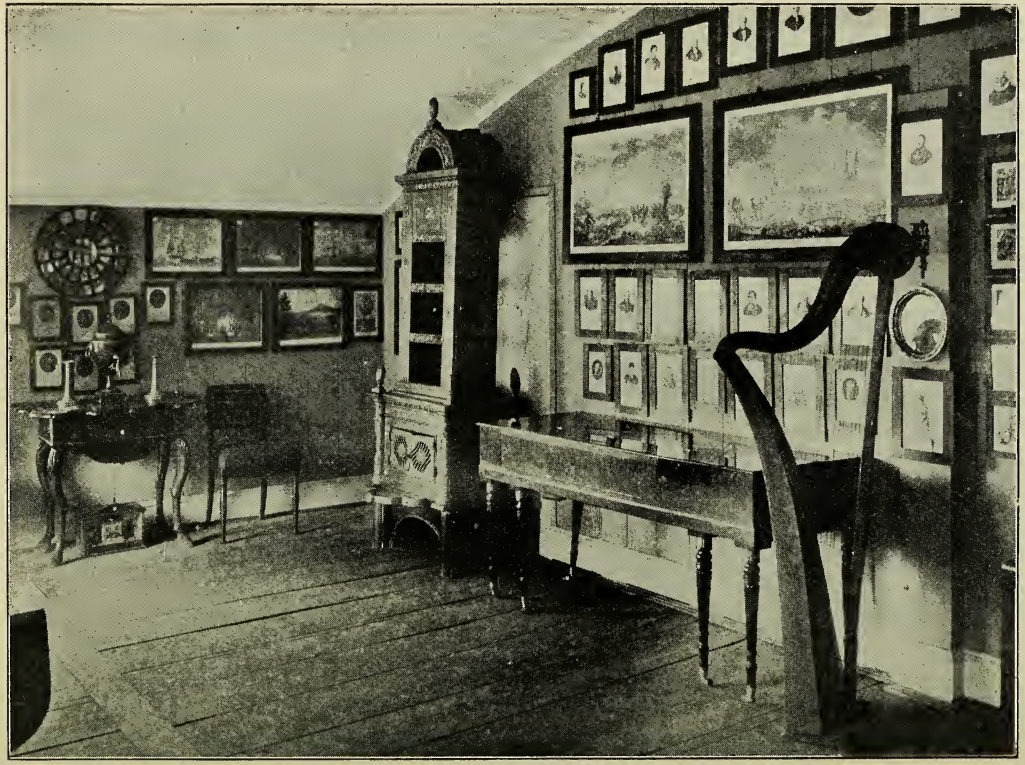

Interiør fra Kapteinsgaarden, Sandvigske Samlinger.

Storstuen i Kapteinsgaarden, Sandvigske Samlinger.

Interiør fra Aarestuen, Sandvigske Samlinger.

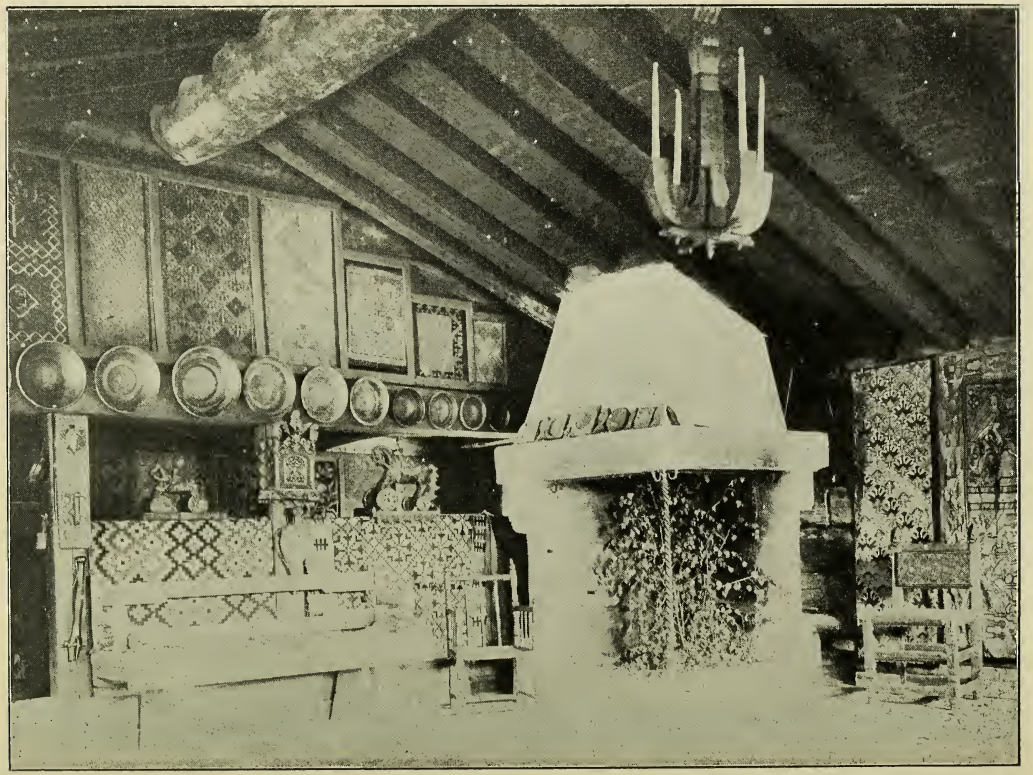

Interiør fra Vigstadstuen (Skiaaker) Sandvigske Samlinger.

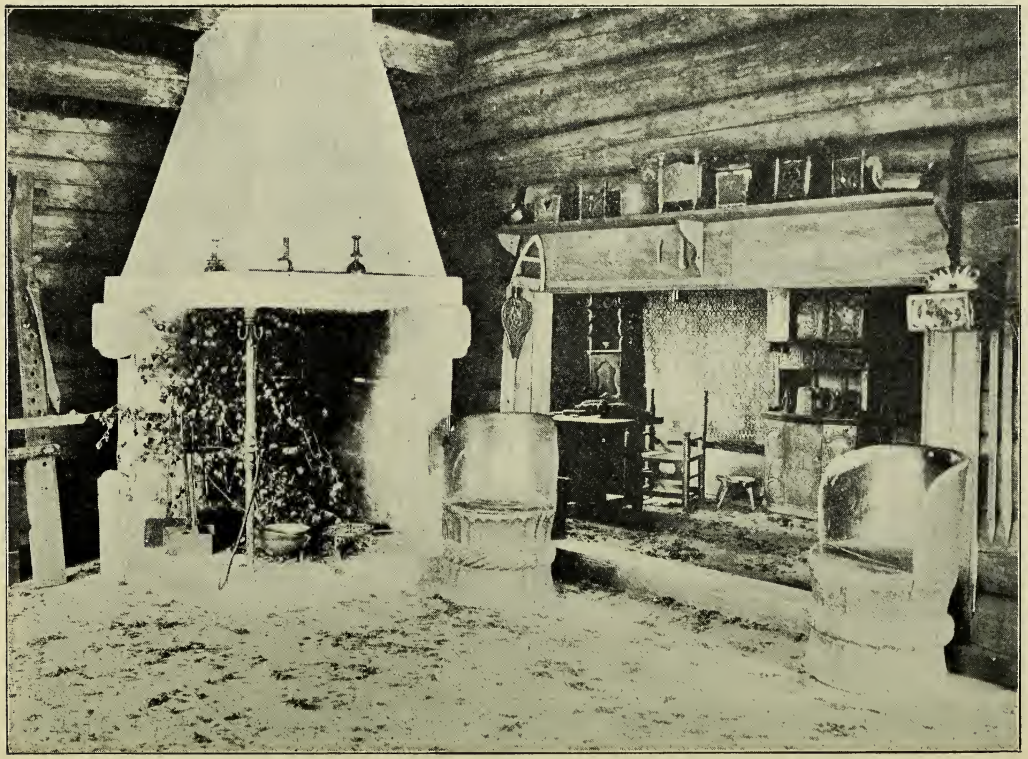

Interiør fra Løkrestuen Sandvigske Samlinger.

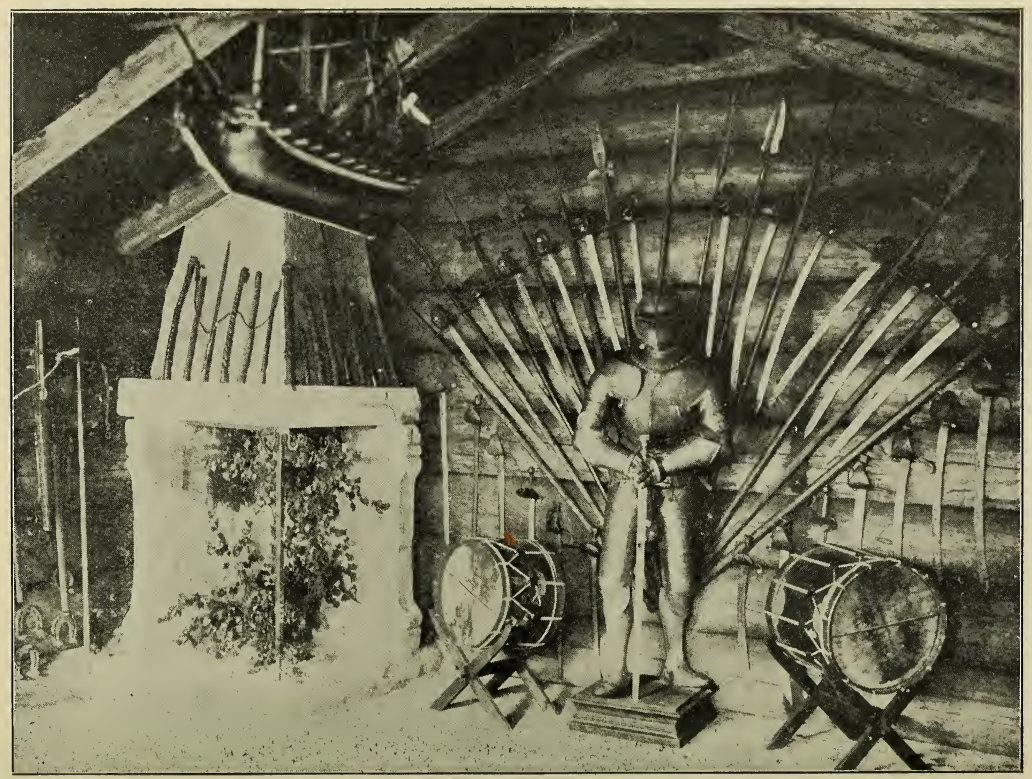

Interiør fra 2den Etage i Peer Gynt Stuen, Sandvigske Samlinger.

Med Hensyn til Resten af Programmet siger Bladet "Samhold" af 9de Juli: "Saadant Spil er aldrig før hørt paa Gjøvik; en Præcission, en Teknik og en Kraft, som man før neppe kan have tænkt sig Muligheden af.

Uden at indlade os dybere paa Musikkritik, kan vi dog vist trygt appellere til alle Tilstedeværende, om de f. Ex. nogensinde har hørt vor Fædrelandssang spillet paa en saadan Maade før, saa begeistrende, saa uimodstaaeligt, saa overvældende! Frk. Gjertsens Sang tog ogsaa rigeligt og velfortjent Bifald." —

Efter megen Applaus, mange Fremkaldelser og stor Jubel sluttede Koncerten, og vi samledes bagefter i Victoria Hotel, hvor Festkommiteen havde foranstaltet en Soupér, og hvorefter Studenterne og Massen af Byens Borgere tilbragte et Par hyggelige Timer ude i Hotellets Have.

Byens Sangforeninger og Hornmusikkorps opvartede med flere Numre, hvorefter St. Olafs Korpset atter lod sine Instrumenter høre. Ved Midnatstid begav de fleste sig tilkøis. I Aftenens Løb ankom en Komite af fem Herrer fra Lillehammer med Dampskibet "Kong Oscar" for at hente St. Olafs Korpset og paa Lillehammers Bys Vegne forsikre om den velvillige Modtagelse, som de der vilde faa. Blandt Komiteens Medlemmer var Ordfører Schei, Dr. Astrup, som er Formand i Bestyrelsen for de Sandvigske Samlinger, Dr. Sandvig selv, Storthingsrepresentanten for Mjøsdistriktet og Hr. Lensmand Halvorsen, Bestyrer af Oplandske Dampskibsselskab. Afgangen med Dampskibet fandt Sted Kl. 5 Søndag Morgen, og det var ikke frit for, at mange af Studenterne var trætte og søvnige ved Afreisen. Den herlige, solklare Sommerluft virkede imidlertid forfriskende opover Mjøsen, og en udmærket Frokost serveret ombord i Skibet bidrog sit til at faa Gemytterne i den rette Stemning.

Ved 8-Tiden ankom vi til Lillehammer og fandt et Par Tusinde Mennesker nede paa Bryggen for at modtage os. Da vort Dampskib under Salut kom paa nært Hold, saa vi Sangforeninger og Musikkorps med sine Faner færdige til at modtage os, og Musik blev derfor vexlet mellem Skibet og Bryggen, medens Fortøiningen foregik.

Hr. Ordfører Schei udbragte et nifoldigt Hurra for Studenterne, som besvaredes af Prof. Kildahl med et Leve Lillehammer. Flere Afholdsforeninger var mødte frem, og som deres Repræsentant talte Hr.

Maler Christiansen og ønskede St. Olafs Studenterne velkommen til Lillehammer paa Afholdsfolkets Vegne. Efter Landstigningen blev Studenterne ledsaget op til Byen og til Maihaugen, hvor de Sandvigske Samlinger besaaes.

Disse fortjener mere end en flygtig Omtale, da de i sig selv er aldeles enestaaende; noget andet Land kan neppe opvise Magen til dem.

I en smuk og naturlig Park er her samlet fra flere forskjellige Dele af Oplandene flere gamle tildels repræsentative og tildels historiske Bygninger, som med kunstnerisk Smag er arrangeret i Parken paa Maihaugen saaledes, at de passer ind med det couperede Landskab og danner et eiendommeligt nationalt Hele, der i Smag og Skjønhed søger sin Lige. Her sees ved en fortryllende liden Skogsjø en Kirke, der speiler sig i Vandet. En Præstegaard, en Kapteinsgaard og andre lignende Bygninger ligger spredte omkring, alle opførte af Tømmer og alle Repræsentanter for den antike norske Byggestil. I disse Bygninger er derpaa opstillet ubetalelige Samlinger af Indbo og Kunstgjenstande, Vaaben, Kjøkkentøi, Stentøi, Væggemalerier og Masser af Træskjærerarbeide, som alt repræsenterer Forholdene, som de før har været i Gudbrandsdalen og omliggende Distrikter. Alt dette blev paabegyndt af Hr. Tandlæge Sandvig og fortsat, indtil den nødvendige Kapital for Vedligeholdelse og Udvidelse blev for stor for Enkeltmands Opgave. Samlingerne blev da overtaget af "Foreningen for Lillehammer Bys Vel," under hvis Bestyrelse det er Meningen fremdeles at fortsætte at samle paa alle saadanne gamle Sager og Bygninger, som kan tjene til at illustrere for Eftertiden det Kulturstandpunkt, Norges Kjærnebygder før i Tiden har indtat.

Dette er i korte Drag det Indtryk jeg fik paa Maihaugen, og desuden vil jeg lægge til, at ingen Norsk-Amerikaner, som reiser paa Besøg til sit Hjemland, burde undlade at indbefatte i sin Reiserute et Besøg til Lillehammer og de vidunderlige Sandvigske Samlinger paa Maihaugen.

Studenterne var for trætte til at kunne nyde i fuldt Maal Anledningen til at se de interessante Samlinger, og mange af dem maatte give op for Naturens Krav paa Søvn. Snart lignede Maihaugen en Valplads med alle de faldne Helte strøede omkring i mange forskjellige Retninger, tilsyneladende døde for sine Omgivelser.

Man kunde dog ikke sove længe; thi Kl. 12 havde Byens Festkomite foranstaltet en Middag i Bankens Lokale. Paa Grund af den knappe Tid, vi havde paa Lillehammer inden Afreisen til Hamar, hvor Koncert skulde gives mellem 5 og 6, maatte alting gaa for sig i Hui og Hast.

Middagen maatte saaledes være over paa en Time; thi Kl. 1.30 begyndte Eftermiddagskoncerten paa Maihaugen. Her havde en kolossal Menneskemasse samlet sig, og Billetkontrollen blev næsten umulig paa den Maade som Publikum formeligt stormede Indgangene. Koncerten slog godt an og mange ønskede vist, at der havde været Tid til at spille endel Extranumre. Men vort specielle Tog til Hamar maatte afgaa præcis Kl. 3, og da Distancen fra Maihaugen til Jernbanestationen er ganske betydelig, maatte Koncerten afsluttes præcis som bestemt og alle begive sig til Stationen. Publikum fulgte tildels ogsaa med derned; men det lykkedes ikke alle Deltagerne i Færden at komme itide.

Hr. Odin Renning fra Milwaukee, en ung Musiker, som vi traf i Kristiania, var blevet engageret som Akkompagnatør for Frk. Gjertsen; han, sammen med Sekretæren, Hr. Herman Lie, og Hr. Ralph Searle, der ligeledes deltog i Færden, kom ikke itide til Toget og var ikke istand til at tage os igjen før 3 Dage bagefter, ved vor Ankomst til Trondhjem efter Stiklestadturen. Fra Lillehammer gik det som sagt med Extratog, som tilbagelagde Veien betydelig hurtigere end de almindelige Passagertog.

Ved Ankomsten Kl. 4.12 stod hele den store, rummelige Perron ved Hamarstationen aldeles fuld af Folk, og da vort Tog stansede, istemte et større Sangkor, under Hr. Trætteberg Ledelse, "Lad os hvirvle Velkomstsangen." Ypperlige Stemmer og udmærket Samsang gav et aldeles fortrinligt Resultat, og jeg tror næsten, det tør siges, at Hamar Sangerne var blandt de bedste vi hørte paa vor Færd.

Koncerten gaves i Parkpavillionen Kl. 5, saa vi begav os direkte didhen og fandt alle Pladse besatte, og en Masse Mennesker fremdeles i Anmarsch fra alle Kanter.

Hamar Stiftstidende af 9de Juli siger: "De unge Musikere fik den bedste Modtagelse og høstede det livligste Bifald, og man kunde hverken paa dem eller deres energiske Dirigent, Hr. Melius Christiansen, mærke Spor til, at Reisen havde taget paa dem."

Publikum viste sig meget elskværdigt og belønnede hvert Nummer med rigelig Applaus.

Frk. Gjertsens Sang slog ogsaa udmærket an, og hun blev overrakt flere Blomsterbuketer. Hendes Akkompagment udførtes i Hr. Rennings Fraværaf mig.

Efter Koncerten gik alle lige tilbage til Jernbanestationen, da vi maatte afgaa med Hurtigtoget til Trondhjem Kl. 6.35.

Kapellet — Sandvigske Samlinger.

Besøget paa Hamar var det korteste, vi gjorde nogetsteds, men saa var ogsaa dermed Hastværket forbi; thi fra nu af kunde vi tage Reisen med Ro. Det er kanske ogsaa paa sin Plads her at bemærke, at den originale Rute ikke havde indbefattet Lillehammer. Meningen havde været at gaa fra Gjøvik Søndag Formiddag med Dampskib til Hamar, hvilket havde givet os god Tid baade til Søvn, Fornøielse og Koncerter.

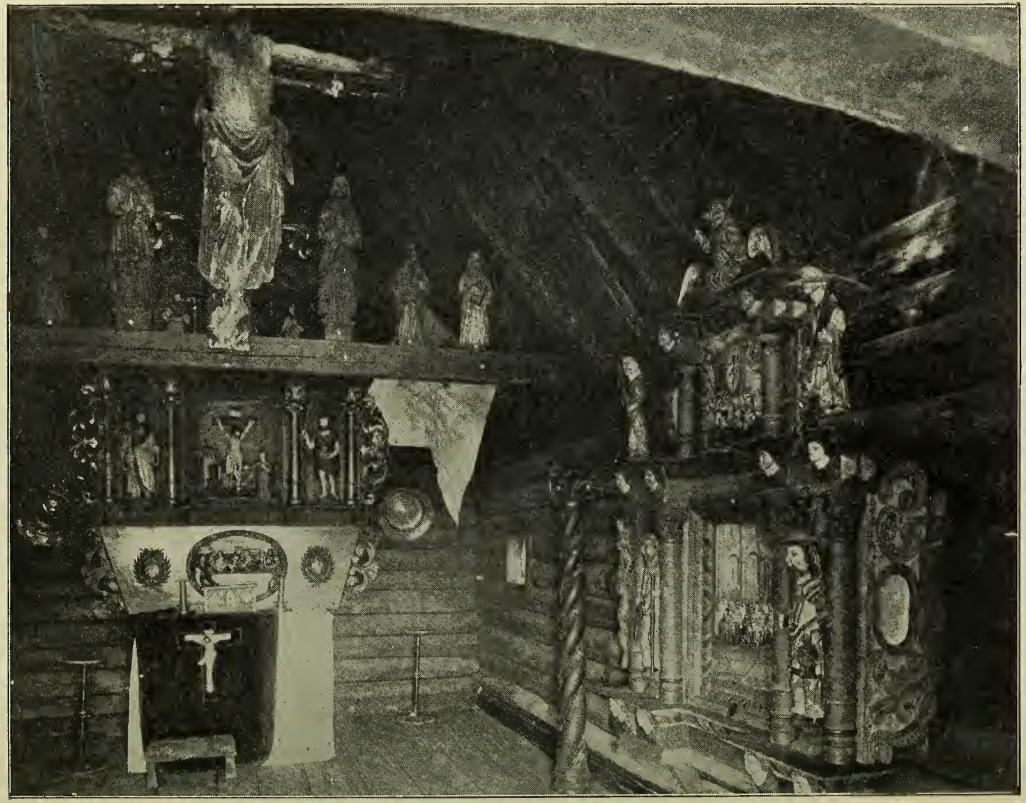

Interiør fra Kapellet — Sandvigske Samlinger.

Da Invitation indløb fra Dr. Astrup paa Lillehammer, og min Opmærksomhed henvendtes paa de Sandvigske Samlinger samt den Mulighed, der kunde blive for at Studenterne kunde træffe og høre Norges store Skald, Bjørnstjerne Bjørnson, fandt jeg, at det var værdt Anstrængelsen at lægge Veien om Lillehammer. Hr. Bjørnson havde lovet at komme ned fra Aulestad og besøge os, men blev desværre forhindret af Sygdom.

De udtrættede Studenter hviler sig paa Maihaugen ved Lillehammer.

Dette er altsaa Forklaringen paa den forcerede Del af vor Rute, der blev klandret i enkelte Aviser og bestyldt for at være **Amerikansk**, hvilket den jo ogsaa naturligvis var, men altsaa vel motiveret.

Ved Afgangen fra Hamar var Perronen ligesom ved Ankomsten, fuld af Folk, der var kommet ned for at hilse os Farvel. Hurraer og college yells afløste hinanden, da Toget satte sig i Bevægelse nordover.

En af Færdens behageligste Overraskelser stod nu for Dør, nemlig at Jernbanebestyreren havde sendt to hele Sovevogne med Toget til vor frie Afbenyttelse. Denne Opmærksomhed kom os godt tilgode, da jeg næsten ikke forstaar, hvorledes Studenterne ellers skulde have greiet Programmet den følgende Dag. Disse to Sovevogne gav os alle rigelig Plads, saa vi i Nattens Løb fik en forfriskende Søvn, som alle saa stærkt trængte.

Publikum paa Vei fra Konserten paa Maihaugen.

Før vi kunde lægge os til Hvile, maatte vi dog have noget at spise, og jeg havde derfor telegraferet til Eina Station om at have Mad færdig. Da vi kom did var ingen Forberedelser gjort, som det viste sig af den Grund, at Stationen ikke aabnes mere end 10 Minutter før Togets Ankomst; og Vedkommende havde derfor ikke havt Tid til at udføre min Ordre. Det skulde imidlertid synes som om et Telegram af denne Art

maatte kunne skaffes Vedkommende ihænde nogenlunde betids paa et saa lidet Sted som Eina. Ja — Følgen var, at vi spiste op Rub og Stub af det, som fandtes, og endnu var vi meget sultne. Det samme gjentog sig paa Koppang.

Da Toget ankom til Elverum, hvor der er en Excercerplads, var hele Stationen pakfuld af Soldater, der vilde hilse paa sine amerikanske

Ankomsten til Hamar; Stationsbygningen.

Frænder. Brigademusiken stod opstillet og spillede os nogle Numre under Opholdet, der idetheletaget var særdeles gemytligt.

Det varede ca. 10 Minutter, og da Toget atter sattes i Bevægelse bragede det løs med enthusiastiske Hurraraab.

Og saa lagde vi os til at sove og vaagnede ikke før vi næsten var i Trondhjem.

I Nidaros.

Ankomsten til Trondhjem fandt Sted Kl. 7.30 Mandag Morgen den 9de Juli. Aftenen iforveien var et Bal blevet afholdt i Logen til Ære for Officererne fra de tyske Orlogsskibe, som henlaa paa Havnen; Keiser Wilhelm var nemlig i Byen. Som Følge heraf havde mange af dem, som ellers maaske vilde have været tilstede for at modtage os, forsovet sig efter den anstrængende og langvarige Dans. Der var derfor ingen tilstede, som kunde retlede os. Det havde været vor Mening at tage Frokost og Middag paa Britania Hotel, og jeg ventede, at Ordre

"Andenæs".

for disse Maaltider var blevet givet ifølge min Aftale med Hr. Redaktør Oppedal, (Dagsposten), som forresten velvillig ogsaa stillet sig i Spidsen for Arrangementet af Festlighederne. Desværre havde han ikke forstaaet vor Aftale som bestemt og intetsomhelst Arrangement for vort Ophold i Trondhjem var gjort. Vi tog derfor vor Haandbagage med os og drog op til Britania under Ledelse af en Hr. Næss, som bagefter viste sig at være en særdeles velvillig og opmærksom Sjæl. Paa

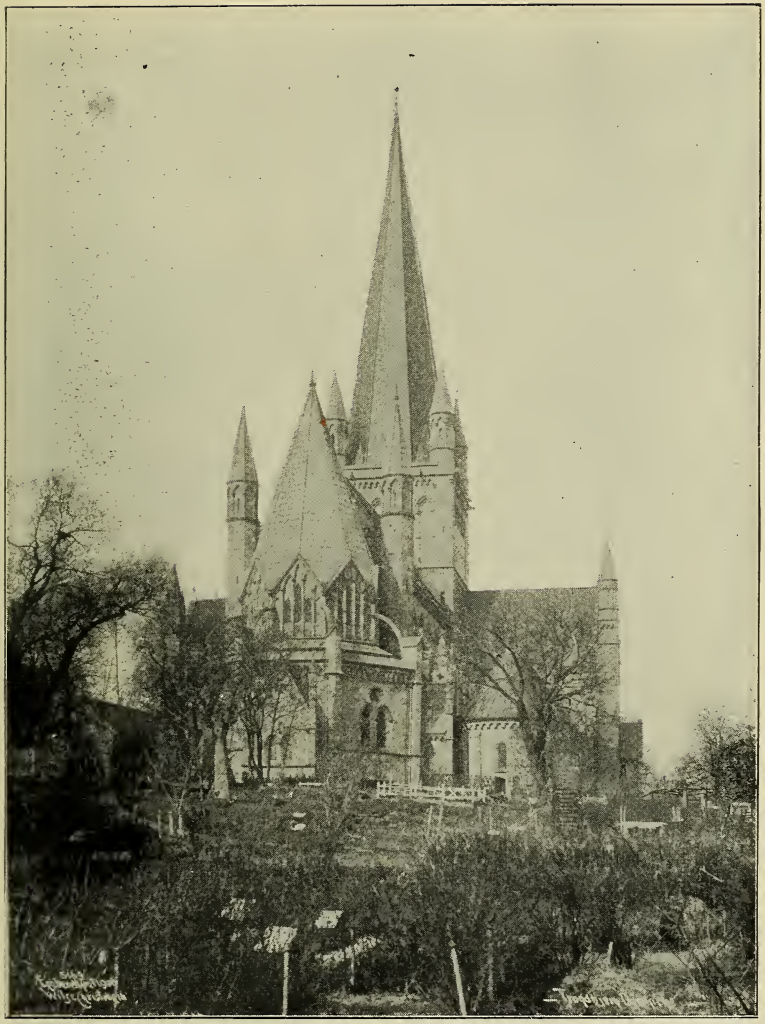

Kristkirken, Trondhjems Domkirke, hvor St. Olafsstudenterne gav sin første Trondhjemskonsert.

En af Indgangene, Trondhjems Domkirke.

Britania kunde man imidlertid intet gjøre for os, da Hotellet var fuldt besat, og Værten, Hr. Clausen, nægtede os sogar i meget bestemte Udtryk at sætte vore Vadsække fra os, selv for et Øieblik, medens vi gik et eller andetsteds hen forat søge at faa Frokost. Jeg tilbød ham Betaling for Tilladelse til at sætte vore Sager hen i et Hjørne eller ude i Gaarden; men intet hjalp. Han var næsten den eneste uelskværdige Person, med hvem vi kom i Berøring, i Norge. Jeg gjorde ham opmærksom paa, at vi havde flere Damer med i vort Følge, men selv dette havde intet Resultat. Assisteret af sin ligesaa ugemytlige Portier betydede Hr. Clausen os, at vor Nærværelse gjorde et dybt Skaar i Hotellets Evne til at drive sin Forretning, da vi nemlig optog en overveiende Del af Pladsen i Kontoret, og under utvetydige Lettelsens Suk baade fra Værtens og hans Ekko, Portierens Side, forlod vi nedslagne Hotellet og begav os atter paa Vandring i Trondhjems "store, brede Gader."

Vi forsøgte os dernæst i Logen, der er udstyret med en af Norges mest storartede Restaurationslokaler. Her var alting i Uorden fra Nattens Festligheder, og alle sov, undtagen en tysk Kellner, som gav os liden Opmuntring til at begynde med. Imidlertid var det os nu meget om at gjøre at komme i Orden, da vi nemlig var tilsagte en Audiens hos de Kongelige Kl. 12 præcis.

Efter nogen Diskussion tillod Kellneren os at slaa os ned og skaffede os en stærk paakrævet Anledning til at vaske og stelle os en Smule i de prægtige Garderober, der staar i Forbindelse med Lokalet. Tilslut kom ogsaa Besked om, at vi i Løbet af en Time kunde faa Frokost, og dermed var alle vore Sorger midlertidig slukket. Dette Arrangement gav mig Anledning til at tage en Tur ned til Havnen, hvor jeg kom ombord i "Andenæs," hvis Kaptein, Hr. Arndt Johannesen, lovede at være parat ved Kajen til vor Modtagelse og Indskibning Kl. 1 Efterm. Atter lettedes mit Hjerte ved dette Arrangement, da vi dermed var frelst fra alt videre Spektakel med Hoteller og Maaltider.

Derpaa fulgte en Visit til Stiftsgaarden hos Kongens Adjutant, Hr. Kapt. Krag, fra hvem jeg fik detaljeret Besked angaaende vor forestaaende Audiens hos Kongen og Dronningen.

Ved min Tilbagekomst til Logen fandt jeg alle i bedste Humør. En udmærket Frokost var blevet serveret, og Studenterne havde iført sig sine Uniformer, parate til at marschere til Stiftsgaarden.

Kl. 11.45 stilledes til Parade udenfor Logen og Kl. 12 præcis marscherede Korpset under fuld Musik ind i Haven, som ligger bagom Stiftsgaarden. Vi blev modtaget af Adjutant Krag og efter et Par Minutters Venten, under hvilken "Star Spangled Banner" blev spillet steg Kong Haakon, Dronning Maud og Kronprins Olav, ledsaget af Hofmarschalk Rustad, ud paa den store, brede Trappe, som leder ned i Haven. Under dette istemte Korpset "Ja vi elsker," som alle paahørte med blottede Hoveder.

Stiftsgaarden, nu Kongsgaarden i Trondhjem med Dronning Maud og Kronprins Olav i Forgrunden.
Dette er Norges største Træbygning. Kong Haakon og den kongelige Familie modtog St. Olaf Studenterne i Haven bagenom Bygningen.

Hofmarschalken henvendte sig derpaa til Prof. Kildahl og introducerte ham til Kongeparret, hvorpaa Dirigent Christiansen, Prof. Schmidt og Undertegnede blev forestillede for Majestæterne, som en Stund underholdt sig med os. Kong Haakon talte med Prof. Kildahl, medens det traf sig saa, at Dronning Maud henvendte sig til mig; Dronningen benyttede sig af det engelske Sprog, og gav Indtrykket af

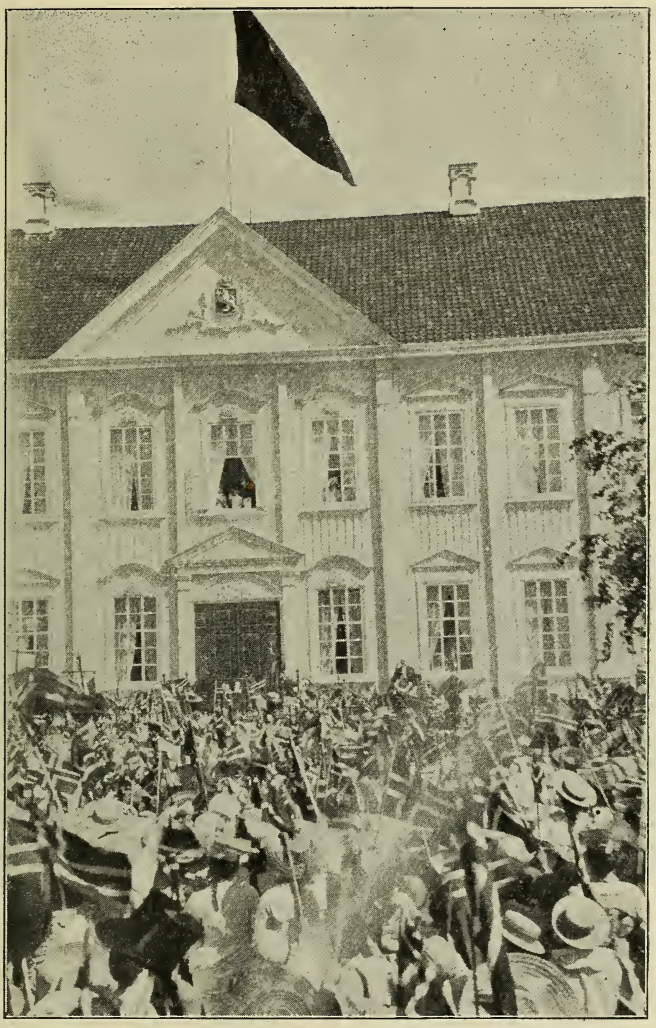

Kongefamilien hyldes i Trondhjem.

at være af en meget stilfærdig og tilbagetrukken Natur. Efter nogle Minutters Forløb spillede Korpset paa Kongens specielle Anmodning et Par Numre, hvorpaa han gik ned i Studenternes Midte og tak-

kede dem for Visitten og ønskede Korpset velkommen til Norge samt en behagelig Tur.

Han udtrykte sit Ønske om atter at faa høre "Star Spangled Banner," hvorpaa dette blev gjentaget. Derefter marscherede man bort under jublende Hurraraab fra en stor Menneskemasse, som havde samlet sig udenfor; Besøget havde optaget akkurat 22 Minutter.

Mangelen paa Modtagelse om Morgenen undlod ikke at bære sine Frugter; om Eftermiddagen kom Aviserne "Nidaros og Thjms. Adres-

Kong Haakon VII og Dronning Maud.
I Baggrunden sees Biskop Wexelsen mellem Kongeparret.

seavis" med høilydte Klager over Hr. Oppedals Optræden eller rettere sagt Mangel paa Optræden; og den allerede flere Aar gamle Avisfeide i Trondhjem havde faaet Vand paa Møllen.

Hovedtendensen i alle Aviserne var imidlertid at opfordre Trondhjems Borgere til at møde mandstærke frem i Domkirken, hvor Aftenkoncerten skulde holdes, og det er mit bestemte Indtryk, at den Re-

klame, som Korpset og Tournéen fik, ikke alene hjalp vore Koncerter i Trondhjem i meget høi Grad, men satte Folk i Bevægelse for Modtagelser langs hele Kysten.

Hvad der nu end kan siges om Mangelen paa Modtagelse i Trondhjem, saa maa der fra Studenternes Side bemærkes, at man slet ikke havde nogen Fordring paa officiel Modtagelse, og Trondhjem var ved vor Ankomst dødstræt efter Kroningsstasen, Keiserbesøget, etc., etc. Hr. Oppedal havde gjort alt, som under disse Omstændigheder lod sig gjøre, og saavidt jeg kunde forstaa, var vi ham megen Tak skyldig.

Trondhjems Domkirke, eller Kristkirken, som er dens officielle Navn, var fremdeles i Festskrud siden Kroningen. Ikke alene paa Grund af de gamle historiske og kirkelige Traditioner, som fæster sig ved dette prægtige Tempel, men ogsaa paa Grund af dets mægtige Størrelse, der fremfor noget andet Lokale i Landet stod i passende Forhold til Omfanget af St. Olaf Korpsets musikalske Præstationer, blev denne Kirkekoncert gribende og høitidelig.

Tiltrods for, at ingen Applaus lød mellem Numrene, følte man, at Publikum var med, og Korpset følte sig ligeledes inspireret af Omgivelserne til at gjøre sit bedste.

Organist Lindemann, der spillede Frk. Gjertsens Akkompagnementer, og som naturligvis fuldtud var familiær med Orglets Behandling, hjalp adskillig til at Koncerten blev en helstøbt Sukcess.

At Tilladelse idetheletaget blev givet til Afholdelse af en Koncert i denne Kirke, Norges gamle Nationalmonument, var for St. Olafs College's Musikkorps en Imødekommenhed, der blev dybt paaskjønnet, og som ligeledes havde stor Vægt, naar det gjaldt at faa Tilladelse til at benytte de øvrige Kirker, hvori Korpset spillede.

Efter Koncerten begav vi os paa Invitation ud til Forlystelsesstedet "Hjorten," hvor en Fest var arrangeret af den af Hr. Oppedal organiserede Komite. Tilslutningen var stor, og Værten, Hr. Topp, maatte i sidste Øieblik flytte Borddækningen ind i den store Sal, hvorfor Begyndelsen til Sexaen ikke fandt Sted før ved 11-Tiden. Man bænkede sig med sine Damer ved smaa Borde og nød af de velsmagende Delikatesser, som skylledes ned med Vørter-Øl, en i Norge tilsyneladende yndet Afholdsdrik. Efter Maaltidet udbragte Hr. Advokat, Odd Klingenberg, Byens Vice-Ordfører, et Leve for Kong Haakon. Den

amerikanske Konsul, Hr. Claus Berg, talte for Præsident Roosevelt. Derpaa talte Prof. Kildahl og nævnte, at det var Trønderen Pastor B. J. Muus, som havde grundlagt St. Olaf College, hvorfor ogsaa Studenterkorpset i Dagens Løb havde nedlagt en Krans paa hans Grav i Domkirkegaarden. Redaktør Oppedal holdt en længere Tale, hvori han gav en Oversigt over det norske Udflytterfolks Historie i Amerika, hvor Hr. Oppedal har tilbragt adskillige Aar.

Derpaa blev følgende af Fru Dick Waaler forfattede Sang afsunget:

Mel.: Mens Nordhavet bruser.

Hvad drog Eder hid saalangt mod Nord
Til Norge med snekrandset Pande
Langt, langt dervester var Duft og Flor
Og Sol om de hjemlige Strande.
— Jo, dette Landet var Fædres Hjem,
I vilde se hvor det stiger frem.

Ja, I vilde se om saa skjønt det var,
Som det fortaltes derhjemme
Med Taarer i Øiet af Mor og Far,
Af begge med skjælvende Stemme.
I vilde bringe en Hilsen frem
Til dette Landet med tusind Hjem.

Og Norge den ældgamle Bedstemor
Tog frem sine Høitidsklæder —
Hun pynted sig fint med Blomsterflor,
Det var hendes Søljer og Klæder —
Hun stod i snebræmmet Hermelin
Og ventet kjærlig paa Gutten sin.

Og Gutten han koom til den aabne Favn
Og fik hendes Kys paa Pande.
— En Stund hun forglemte helt sit Savn
For dem som gik viden om Strande.
Og blødt hun sa — kys din Mor og Far —
Og tak de sendte det bedste de har.

Saa spillede Gutten for Bedstemor
De fagreste Sange han vidste,
Og hun forstod — selv foruden Ord
De Skud af sin Stammes Kviste.
Med lyslet Tanke og Hugen yr
Hun nød det Tonernes Eventyr.

Fra Hjerternes herlige Tonefest
I atter skal snart bortdrage.
Men eet skal du vide du kjære Gj est
Vi har dit Billed tilbage.
Det varme Sneland har nu tegnet dig —
Men ber til Gjengjæld: tegn nu ogsaa mig.

Fru Dick Waaler.

Slagskibet "Harald Haarfagre".

Tilslut holdt Hr. Redaktør Haakon Løken en stemningsfuld Tale for Prof. Christiansen og Frk. Gjertsen, som Repræsentanterne for den vakre Musik, Studenterne bragte med sig til Moderlandet.

Kl. 12.30 sluttede Festen, og man begav sig ombord i "Andenæs," hvor alle blev indkvarteret i komfortable "State Rooms."

"Andenæs var stillet til vor Disposition af Vesteraalske Dampskibsselskab istedetfor "Lofoten," og Byttet var for os meget fordelagtigt. Først og fremst er nemlig "Andenæs" et meget større Fartøi end "Lofoten," og dernæst er det et ganske nyt indrettet første Klasses Turistskib, der gav Anstand og Værdighed til hele vor Tournée.

De 17 Dage, vi tilbragte ombord i "Andenæs," vil længe erindres af alle Deltagerne, og Vesteraalske Dampskibsselskab saavelsom Kapt.

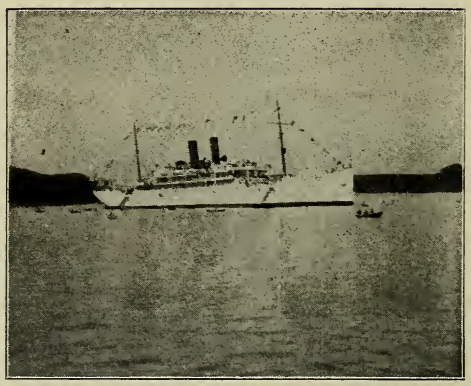

Den tyske Keisers Fartøi "Hamburg", 16,000 Tons.

Johannesen, "Andenæs"s Fører, vil vistnok erindres som blandt vore bedste Venner i Norge.

"Hamburg"s Agterende.

Kl. 2 stevnede vi udover Havnen og benyttede Anledningen til at hilse paa de to norske Panserskibe "Norge" og "Harald Haarfager," for

hver af hvilke Nationalsangen blev spillet. Tiltrods for den sildige Stund besvaredes vor Visit med Hilsen af Flaget fra begge Orlogsmænd.

Keiser Wilhelm var ogsaa paa Havnen ombord paa den kolossale Oceandamper "Hamburg," der eskorteret af et halvt Dusin tyske Orlogsfartøier, dannede hans Sommerforlystelses-Eskadre.

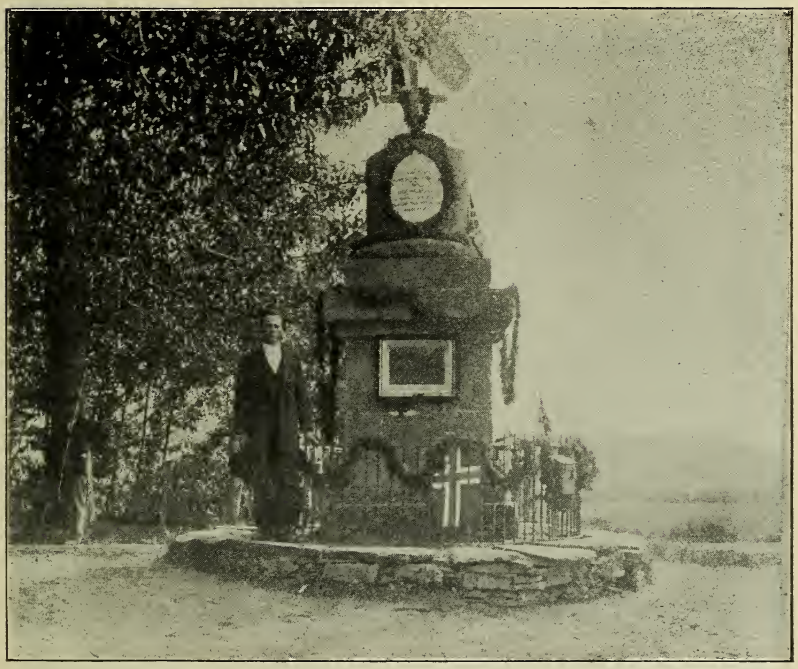

Olafs-Monumentet paa Stiklestad.

Vi passerede "Hamburg" nær nok til at vexle Ord med vagthavende Officer, der ligeledes lod det keiserlige Flag sænke, hvorpaa vi svarede med „Wacht am Rhein," spillet saavidt langt borte, at det ikke forstyrrede den keiserlige Søvn.

Det var Meningen, at "Andenæs" skulde landsætte Studenterne ved Sundnæs og atter tage dem ombord ved Hylla, men man sløifede denne Spadsertur, da Studenterne trængte al den Hvile, de kunde faa.

Turen gik derfor direkte til Tronæs, hvor Værdølingerne havde mødt frem med en Masse Kjøretøier og førte hele Korpset og medfølgende Damer til Stiklestad.

I Bygdens Kommunelokale blev en prægtig Frokost serveret, og

Præsident Kildahl taler paa Stiklestad.
Lensmand Wessel sees bagenfor ham.

Ordføreren, Hr. Ole Holan, bød Gjæsterne velkommen og bad dem tage for sig af Retterne, hvilket da hellerikke blev forsømt.

Derpaa togede man til Olavstøtten, som er reist paa en Haug omkring 7 Minutters Gang fra Gaarden Stiklestad, og hvor man tror, at Hellig Olav fik sit Banesaar.

Lensmand Wessel, en gammel Kjæmpe af en Kar, nedstammende fra Peder Wessel Tordenskjolds Familie, bød i hjertelige Ord Studen-

terne velkommen til dette historiske Sted, hvorpaa Prof. Kildahl takkede for Modtagelsen. I den lille Lund, som omgiver Støtten, blev derpaa givet en fri Koncert, og det forvoldte mange Vanskeligheder at holde den store Folkemasse paa saavidt passende Afstand, at man idetheletaget kunde orke at spille. Det var nemlig en heb Solskinsdag,

Lensmand Wessel udbringer et Hurra og Leve St. Olafs College.

og med de tætpakkede Folkeskarer lige bag sin Ryg, fandt Studenterne det simpelthen uudholdeligt. Tilslut lykkedes det dog ved helt at stanse Musiken at faa de velvillige Tilhørere til at rydde Pladsen, og Programmet blev afsluttet under betydelig forbedrede Omstændigheder.

Ved Koncertens Slutning udbragte Hr. Randall et Leve for Værtskabet, repræsenteret ved Hr. Lensmand Wessel, og derpaa blev Korpset fotograferet rundt Monumentet. Man begav sig saa i Flok og Følge tilbage til Kommunelokalet, hvor Bordene imidlertid atter var blevet fyldt med Mad og Drikke, og hvor Studenterne atter gjorde "klart Bord."

Omtrent 35 Mand begav sig saa paa en Spadsertur til det store Værdalsskred, der i 1893 lagde hele Bygden øde. Distancen er omkring

St. Olafs Studenterne ved Værdalsskredet.

en norsk Fjerding, og det var en varm Marsch, som dog lønnedes med et meget interessant Overblik over denne gruelige Ulykke, vistnok en af de værste, som er hændt i Norge.

Hr. Statsarkivar Koren med Hustru, der medfulgte fra Trondhjem, forklarede hvorledes dette uhyre Landskred var foregaaet og udpegte Begrænsningerne for den sunkne Lermasse, Linier, der fremdeles ganske tydelig kan sees i Landskabet.

Efter Tilbagekomsten til Stiklestad og efter et Besøg i den derværende snurrige, gamle Stenkirke med Mure 6 a 8 Fod tykke, begyndte Tilbageturen til Tronæs via Værdalsøren, hvor man havde smykket mange Bygninger med Flag og Kranse.

Det havde været en stemningsfuld Dag for Studenterne fra det College, som har taget sit Navn efter Hellig Olav, hvis Feltrop i Stiklestadslaget tillige er Collegets Motto:

"Fram, fram Kristmænd, Korsmænd."

Ved 7-Tiden ankrede "Andenæs" paa Levangers Havn og Studenterne blev hentede iland paa en svær Pram, trukket af en Motorbaad.

Kirken paa Stiklestad.

Paa Kajen mødtes vi af "hele Byen" med Ordføreren i Spidsen. Levanger Mands-Sanglag sang under Ledelse af Dirigenten, Hr. Bøhn, Olsens Fanevagt, hvorpaa Hr. Overretssagfører Bragstad, Festkomiteens Formand, ønskede Gjæsterne velkommen. Herpaa svarede Prof. Kildahl, og Studenterne udbragte et 9-dobbelt Hurra for Levanger.

Til Koncerten, der foregik i Kirken, var alle Billetter udsolgt, dog til den lave Pris af 50 Øre. Efter Koncerten flyttede Studenterne sine Stole op paa Pladsen foran Kirken og spillede et halvt Dusin Numre til Fordel for dem, som ikke havde kunnet komme ind i Kirken.

Derpaa forsamledes man i Festivitetslokalet, hvor ca. 200 Mennesker var tilstede. Hr. Overretssagfører Bragstad ønskede velkommen og efter et udmærket Maaltid tog Adjutant Vislie Ordet. Han talte for Gjæsterne fra hinsides Havet og mente vistnok i hjertelige Ordelag at tolke de varme Følelser, hvormed Levanger Bys Borgere modtog os; men uheldigvis for alle de Tilstedeværende blev Talen urimelig lang og holdtes paa et Sprog, der skulde forestille Landsmaalet, men som tydelig nok viste, at Hr. Vislie i hvert Tilfælde slet ikke i Tale var Maalet mægtig.

Derpaa blev nedenstaaende af Vislie forfattede Sang afsunget af hele Forsamlingen.

Helsing til dei norsk-amerikanske studentar fraa St. Olaf College ved Festen i Levanger.

Naar Fader og Moder um Heimlandet tala,
dei Draumar so fagre nedhyver deg dala,
du saag dette Landet med Lundar og Lider
so fagert og ljost som ved Høgsumar-Tider.

Og høgt hyver Havet steig skogklædde Strender
med snokvite Fjell hyver Gardar og Grender,
daa leika din Hug i dei einsame Dalar
der Frendar og Vener ditt Modersmaal talar.

Og Draumen fekk Liv; hyver Blaamyri vide
de siglde hithyver med Fylgjor so fride,
de helsa paa Strenderne, vakre og ville,
de kjende att Skogarne, store og stille.

Den heilage Jordi so varleg de trødde
der Nordmenner stræva og stridde og blødde
i Tiderne myrke og lange og tunge,
til Morgonen rann hyver Norig det unge.

Me helsar Dykk, Frendar, og Takk for De bygde
ei Bru hyver Havet, og Brorskapen trygde!
Me møtte Dykk Herrar fraa Vesterheim vide
og skiljast som Vener med Minningar blide.

Naar heile og sæle attende De vender,
tak Helsing til Far fraa dei heimlege Grender,
ei Helsing til Mor og til alle som drøyma
um Heimen i Norig dei ei kunde gløyma!

V. V.

Prof. Kildahl takkede for den hjertelige Modtagelse og for al den af Levangers Befolkning udviste Opmærksomhed, hvorefter Hr. Sognepræst Gilhus holdt en smuk Tale om alt, hvad de Norske i Amerika havde gjort for Kirke og Skole. Han sluttede med at oplæse en af Formand Hoymes smukke Salmer.

Sangforeningen sang derpaa en Række Numre, under hvilke Dirigenten, Hr. Bøhn, gav en Solo med Kor (Ossian), der viste, at han var i Besiddelse af en udmærket Stemme.

Ved 12-Tiden brødes Laget, og man togede ned til Bryggen under Latter og Spøg; og da Studenterne tilsidst lagde fra Land i føromtalte store Pram, ljomede Hurraraab og Sang udover den stille, smukke Fjord. Motorbaaden var ved denne Anledning ikke tilstede, og Studenterne tog til Aarene og roede under megen Munterhed den svære Pram ud til "Andenæs," som laa en engelsk Mil ude paa Bugten. Herunder blev det tydelig bevist, at naar man har kraftige Arme og nok af dem til at trække paa Aarene, saa kan der sættes Fart, selv paa Færger, der i Størrelse nærmer sig et Vikingeskib. Sammen med Kapt. Johannesen af "Andenæs" blev jeg nemlig roet ombord i en af Skibets Baade, og Matrosen, som roede os, var ikke istand til at greie Prammen, hvor St. Olafsgutterne sørgede for Drivkraften.

Dette bragte stor Begeistring blandt Studenterne, og da de under sin muntre Kamp var blevet meget varme, besluttedes det at tage et Saltvandsbad i Trondhjemsfjorden.

De fleste fik Korkebelter paabundne, men mange badede ogsaa "uden Pynt," og det viste sig, at mange var udmærkede Svømmere.

Ved 2-Tiden var alle tilkøis, og "Andenæs" lettede Anker og satte Kursen sydover i det herligste Maaneskin.

Den næste Morgen ankredes udenfor Stenviksholms Slot. En Salut blev paa Foranledning af Hr. W. B. Bøgh affyret fra Fæstningen, ved Hjælp af Mineskud, ligesom ogsaa det norske Flag vaiede fra Toppen af Taarnruinen. Efter Frokost gik vi iland for at bese denne interessante Ruin. Her mødte os en Overraskelse i Form af Sang og Blomsterkastning af Bygdens Børn, organiserede under Ledelse af Fru Dick Waaler, som atter mødte os paa dette uventede Sted.

Studenterne drog da tilbage til Skibet efter sine Instrumenter,

som tiltrods for en drislende Regn blev bragt iland til stor Fryd for de forsamlede Børn og Voxne fra den omliggende Bygd. Efter nogle Musiknumre, som besvaredes med "Ja vi elsker" af Børnekoret, besaaes Slotsruinen, som i sine Detaljer blev forklaret af Hr. Arkivar Koren.

Stenviksholms Slot blev opført omkring Aar 1520 af Olaf Engelbrektsøn, den sidste i Rækken af de katholske Erkebiskopper i Trondhjem. Reformationen havde faaet saadant Fodfæste i Landet, at Olaf antageligvis ønskede et Tilflugtssted i Tilfælde en Revolution mod Erkebispens Overhøihed skulde udbryde. Slottet blev derfor bygget som

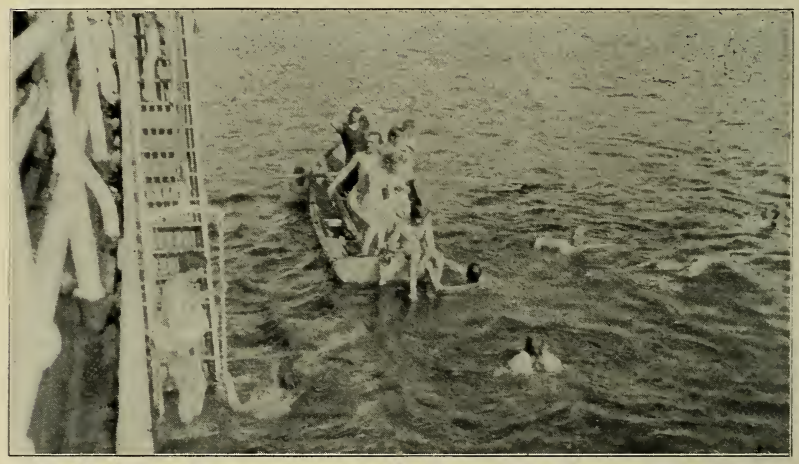

en Fæstning paa en liden Holme i Aasenfjorden, en Arm af Trondhjemsfjorden. Det tjente som et sikkert Tilflugtssted, hvorfra mange Udfald blev gjort specielt mod den berømte Fru Inger til Østeraat, hvis Gods laa i Nabolaget og var udsat for gjentagne Plyndringer. Nogle Aar senere brændte Slottet af, men blev delvis restaureret og var flere Gange Centret for Beleiringer. I over 300 Aar har det lagt i Ruiner, som nu delvis er beskyttet mod videre Ødelæggelse.

.. Vi indskibede os atter og ankom til Trondhjem ved 2-Tiden om Eftermiddagen i surt og regnfuldt Veir. Kong Haakon skulde ved 9-Tiden afreise med Dampskibet "Mira" til Aalesund. Vor Koncert

Prof. Kildahl ombord i "Andenæs."

i Kongsgaarden blev derfor udsat til Klokken 9.30, hvilket viste sig at være en heldig Ide. Kongeskibet laa nemlig Baug til Baug med "Andenæs," og da Tiden til dets Afreise kom, samlede der sig tusindvis af Mennesker paa Bryggen for at hilse Hans Majestæt Farvel.

Ombord i "Mira" befandt sig et mindre Musikkorps, og for ikke at komme i Kollision med dette, sendte vi Bud ombord for at forespørge, om det lod sig gjøre, at St. Olaf Korpset hilsede Kongen med Fædrelandssangen ved Afreisen. Svaret kom tilbage, at man overlod "hele Musiken" til os, hvorpaa Studenterne stillede sig paa Fordækket; og da Kongen Kl. 9 arriverede paa Bryggen, spilledes "Ja vi elsker" under storartet Tilslutning fra den forsamlede Menneskemasse.

Da saa "Mira" lagde fra Bryggen og langsomt gled forbi "Andenæs," gjentoges sidste Vers, og Kongen, klædt i den norske Admiralsuniform, stillede sig opmærksom ved Rækken og hilste paa militær Vis, medens Musiken spillede.

Studenterne gik derpaa øieblikkelig iland, og før Folkemassen havde sat sig i Bevægelse, begyndte Parademarschen til Kongsgaarden, hvorhen vi ledede Masser af velvillige Beundrere. Denne anden Trondhjemskoncert viste sig at være en storartet musikalsk saavelsom financiel Sukces, da Korpset herved fik Anledning til et Friluftsprogram i Modsætning til Kirkeprogrammet fra den foregaaende Aften.

Korrespondenten for "Verdens Gang" skriver herom til sin Avis: "Koncerten vakte enorm Begeistring. Efterat "Ja vi elsker" var blevet spillet som Slutningsnummer og paahørt med blottede Hoder og absolut Ro, bragede Hurraer og Bifald løs med en Begeistring, som er usædvanlig." —

"Efterpaa togede Studenterne med sine Bannere og Flag til Dampskibet "Andenæs," fulgt af en Mængde Mennesker, som med livlige Hurraer og taknemmelig Begeistring hilste dem til Affked." —

Vi var nu alle komfortabelt indkvarteret ombord i "Andenæs." Foruden de 48 St. Olafs Studenter med Professor Kildahl, Dirigenten, Prof. Christianſen og Tamburmajoren, Prof. Schmidt, samt Undertegnede, deltog tillige i denne Færd Hr. Odin Renning, Akkompagnatør, Hr. Stud. Herman Lie, Sekretær, Frk. Beatrice Gjertsen med sin Moder, Hr. Ralph Searle, samt min Hustru med to Børn og Pige,

ialt 61 Mennesker. Hr. Konsul Halle Stensland fra Madison fulgte ogsaa med en Del af Turen.

Fra vor Arrangør i Kristianssund, Hr. Boghandler Loennechen, modtog jeg før Afreisen fra Trondhjem følgende Telegram: "Da der vil blive officiel Modtagelse ved Ankomsten, maa I ikke være her før 10."

Prof. Schmidt og Dirigent Christiansen paa "Andenæs"s Agterdæk.

Disse officielle Modtagelser, med Byens Formandskab, Ordfører og Magistrat i Spidsen, der fra nu af fortsattes lige til sidste Sted. satte en helt national Farve paa vor Tournée i Norge, som selv den mest haabfulde ikke paa Forhaand turde have tænkt sig.

Kl. 10.30 dampede "Andenæs" ind paa Havnen i Kristianssund

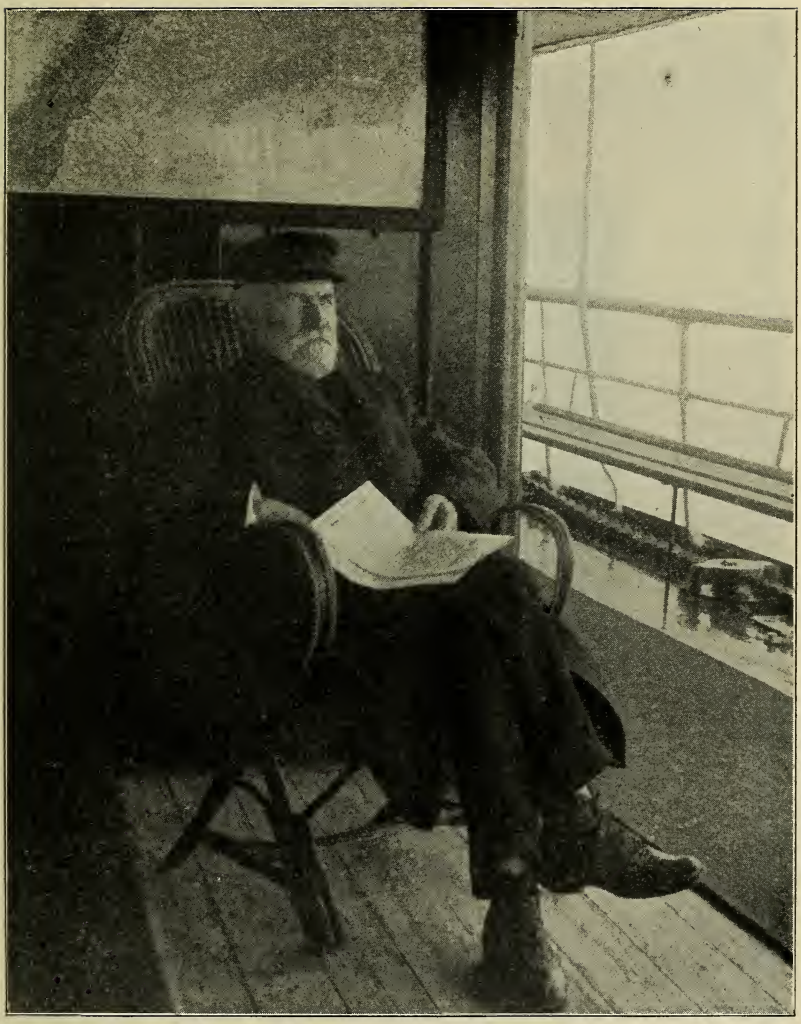

Konsul Halle Stensland paa Dækket ombord i "Andenæs".

i det herligste Solskinsveir og under Salut fra Indlandets Batteri, som besvaredes fra Skibet. Hele Byen og alle Fartøier paa Havnen var flagsmykket, (Trondhjemsdamperen "Kong Erik" fik den næste Dag i "Romsdalsposten" ordentlig paa Pukkelen, fordi den undlod at dekorere med Flag), og paa Kaien stod en vældig Folkemasse med Byens Autoriteter i Midten, hvor en Aabning holdtes ryddet af Politiet paa det Sted, hvor Landgangsbroen skulde stilles.

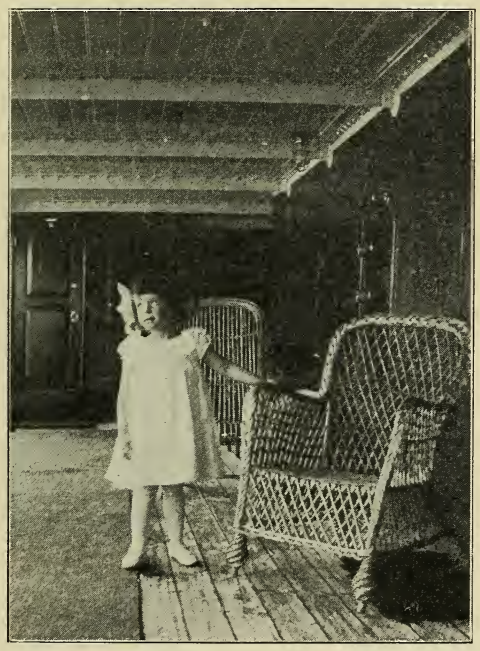

Sylvia Randall, vor Mascot.

Studenterne spillede "Star Spangled Banner," da Skibet var nogle hundrede Fod fra Bryggen, og derpaa intoneredes "Ja vi elsker," som altid var og blev Færdens Glansnummer. Kraftige Hurraraab lød nu fra Kaien, og da Stilhed atter indtraadte, steg Byens Ordfører, Hr. Overretssagfører Selmer, frem og holdt en Velkomsttale omtrent som saa: "Paa Kristianssunds Vegne byder jeg Eder hjertelig vel-

kommen. Det glæder os at modtage Repræsentanter fra vore Landsmænd i Amerika. Det er ofte saart at se kraftig Ungdom forlade os for at søge Lykke over i Amerika; men det er med Glæde og Stolthed vi erfarer, at de hævder Norges Ære og Anseelse i sit nye Fædreland, og at de bliver loyale Borgere i dette Land, men alligevel bevarer dyb Hengivenhed og Sympati for det Fædreland, hvorfra de har sin Oprindelse.

Jeg kan forsikre Dem, at denne Hengivenhed og Sympati er gjensidig."

Færdens yngste Medlem, Rolf Randall, som gjorde Turen med i sin 9de Maaned.

Ordføreren sluttede med at udbringe et nifoldigt Hurra for Frænderne fra Amerika, og dette blev udført med stor Begeistring.

St. Olafs-Korpset takkede med et Hurra for Kristianssund.

Magistrat og Formandskab kom derpaa ombord for at hilse paa Studenterne, hvorpaa man spredte sig i forskjellige Retninger for at bese Byen. Om Eftermiddagen gik man paa Indbydelse af Byens Festkomite ombord i Dampskibet "Mørejarlen," som foretog en Udflugt indover Bremsnæsfjorden til Kværnes gamle Kirke. Nogle af

Studenterne tog sig et Bad fra Dampskibet i den kolde Fjord, medens de fleste gik opover til Kirken for at bese denne mærkelige gamle Træbygning, der skal skrive sig helt fra Aaret 1105, og hvis Altertavle og Prædikestol hører til de sjeldne kirkelige Oldsager.

Paa Veien tilbage serveredes Kager og Brus-lemonade. Fruerne Aas og Herloffsen, assisteret af andre unge Damer, hvoriblandt Kristianssunds eneste kvindelige Student, fungerede som Værtinder, og af Festkomiteen medfulgte D'Herrer Grønningsæther, Hestnæs, Thoresen, Herloffsen og Ingeniør Volckmar.

Koncerten om Aftenen gaves i Byens store Kirke, der var fuldstændig optaget til sidste Plads. Den rummer ca. 1200 Mennesker.

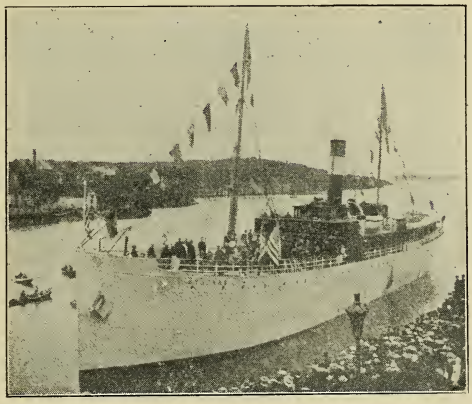

"Andenæs" ankommer til Christianssund.

Efter Koncerten flyttede Korpset op paa Pladsen foran Kirken og spillede et halvt Dusin livlige Numre, der blev hilset med stormende Jubel fra en vældig Menneskemasse; specielt gjorde Griegs Landkjending stor Lykke.

Derpaa drog man over Gaden til det store og rummelige Bedehus, hvor Hr. Redaktør Hestnæs holdt Velkomsttalen i meget anslaaende Ord.

"Romsdals Amtstidende" for 13. Juli siger: "Derefter talte Professor Kildahl. Det var et kraftigt, af streng Religiøsitet præget Foredrag, fuldt værdigt en teologisk Universitetslærer."

Overretssagfører Thoresen samt Byens Ordfører, Hr. Selmer, talte ligeledes, og imellem Talerne gaves Numre tilbedste af Yngling-foreningens Musikkorps, ledet af Kontorist O. Lundams samt Mands-Sangforeningen "Josua" under Hr. Dirigent E. Johnsen. Begge gjorde sine Sager godt.

Under Udførelsen af dette Program serveredes en Overflod af deilige Smørrebrød, Kager, Chokolade, Kaffe og Melk, og da Prof. Kildahl Kl. 12 takkede for Underholdningen, var det med rørte Hjerter vi brød op fra denne hyggelige og hjertelig velmente Fest. Ynglinge-foreningens Musikkorps ledede Marschen til Bryggen, hvor en stor Menneskemasse atter var forsamlet forat sige os Farvel, ligesom Havnen vrimlede af Robaade, fyldt med Damer og Herrer, der tilviftede os sine sidste Hilsener. Under Hurraraab, Blomsterkasten og Salut lagde "Andenæs" fra Bryggen og begav sig atter sydover.

Natten var noget af det skjønneste, Naturen bød os paa i Norge, og den tidlige Solopgang ved 2-Tiden vil længe leve i Erindringen hos dem, som tiltrods for den langt fremskredne Nat lod sig friste til at tilbringe et Par Timer paa Dækket. Den ellers saa frygtede Hustadvik, alle Sjøsyges Skræk og Rædsel, var blikstille, da "Andenæs" gled henover dens Flade.

Følgende Digt, i ubunden Stil, var for Anledningen forfattet af Hr. Redaktør M. J. Meeg af Kristiansundsposten.

For en Spænding vi gik i da Bud der kom
at nu stævned I hid for at gjæste vor Stad,
montro, om vi kjnder den Flokken sam vor,
som Brødre og Sønner, —
Skud af den gamle Stamme,
Norrønafolket fra Norig!

Og I kom, — som et Veir fra Vest,
friskt, strygende,
som det før har saamangen en Skude
med Far og med Sønner
ind i vor Havn,

hvor vi sad med vort Savn,
med vor Angst og vort Haab
om at se dem igjen,
Saaledes kom I som vore,
som længe var borte, —
som syntes at glemme dem, som sad hjemme.
Men Længslen drog jer
Og Dagen oprandt,
da I kom, og vi saa det var Gutten som reiste, —
og nu er han stor, og saa kjæk og saa frisk,
solbrændt og mager af
Luften og Strævet;
af det ilende Jag
i „Storheimen" derhenne.
Og han ser efter Mor, —
hun er mere for ham
end Landet det rige og store derhenne,
ja mere end Norge
F æ d r e n e j o r d e n,
hvorom Talen gik stilt
under Hjerternes Banken
derhenne paa Prærien og i Vestens Byer,
hvor Sønner og Døtre af Norge sad sammen, —
Landet som steg for det unge Syn
gjennem Saga og Sagn og det norske Maal,
Landet med Fjeldene,
dækket af Skog og paa Tinderne Sne ,
og med Dalene ryddet og dyrket
ved Fædrenes Slid,
og med Fosser og Øer og Skjærgaard,
hvor Skumsprøiten staar
selv i Godveirsdage, —
Mere end det,
høiest af Alt,
nærmest det Sted „hvorfra Livet udgaar"
— d e r e r m o r.
Hvor det bævret om Mund,
hvor det blinket af Graad
i de skinnende Øine,
da Bud der kom og Hilsen fra Gutten,
som vokste sig stor
derhenne i Vestens
vidstrakte Hjem:

Tak at I kom!
og saa jer om,
og sang vore Sange,
og spilte saa stærke, at det duret i Kirken
den gamle adstadige.

Naar I nu snart
drager tilbage
til Slægt og Venner,
til Arbeid og Lykke, —
Saa tag med fra Norge
en Hilsen saa sterk og saa varm,
at den taaler at vente,
til Hjem I kommer, —
og da bryder frem,
med Duft fra Skogene,
med Dur fra Havet,
med Dug fra Engene
stærkt fra de trofaste Hjerter,
varm af vor Kjærligheds Ild,
som brænder for Slægten derhenne.
Sig dem, at Norge sig samler,
fra Fremmedstyre og fremmed Maal
til enigt Arbeid for Landatløfte
ud af Trælleſind og Fattigmandskaar.
Vi vil lære af eder
I selvhjulpne Sønner,
i Stat og Kirke.

Kl. 11 Fredag Formiddag den 13de Juli ankom vi til Molde i herligt Solskinsveir. Paa Veien indover Fjorden, verledes Salut med en Turistdamper, "Ragnvald Jarl," og den klare gjennemsigtige Luft gav Studenterne god Anledning til at betragte det herlige Alpepanorama af Norges vildeste Fjeldparti, som har gjort Molde til Kyst-Turisternes Mekka.

Paa Bryggen modtoges vi af Molde Mands-Sangforening med Fane samt endel Turister, hvorimod Byens Borgere ikke var særdeles fuldtalligt repræsenterede. Byens Ordfører, Hr. Ulrik Møller, i Spidsen for en Modtagelseskommite, bød imidlertid Studenterne et

hjerteligt Velkommen, og efterat Sangforeningen havde afsunget, "Hvor Atlanterhavet slaar mod Romsdals Kyst," begav man sig sammen op i den nærliggende "Alexandra" Hotelhave, hvor Forfriskninger indtoges i Form af Kager og Brus samt Cigarer. Molde var kun bestemt for et kort Ophold, og Koncerten i Kirken fandt Sted Kl. 12.30. Der var godt Hus og efter Koncerten togede Studenterne op til Reknæshaugen, hvor Romsdalsfjordens skjønne Landskab blev nydt i fuldt Maal.

Afreisen fandt Sted Kl. 3, og ved 6.30-Tiden ankom vi til Aalesund, hvor det herlige Veir fremdeles var med os.

Molde.

En dundrende Dynamitsalut fra langt oppe i Fjeldet ljomede os imøde langt ude paa Havnen, og paa Bryggen modtoges vi af Turnernes Musikkorps og tre Sangforeninger, der bl. a. sang "Norges bedste Værn og Fæste."

Byen, der paa utrolig kort Tid har reist sig af Brandruinerne, er velbygget med Mur- og Stenhuse i smuk Stil, og den havde iklædt sig sit Festskrud i Form af Flag og Blomsterguirlander for ikke at tale om Æresporte og andre Dekorationer.

Vi modtoges ved Bryggen af en af Formandskabet nedsat Komite med Hr. P. Juls Sandvig i Spidsen, og i nogle faa hjertelige Ord bød han Studenterfærden velkommen. Hurraraab for de amerikanske Studenter og for Byen vexledes mellem Kaien og Skibet, hvorpaa Komiteen kom ombord og blev præsenteret, medens Folkemassen langsomt spredtes.

Da Tiden nærmede sig for Koncerten, blev dog Bryggen atter fuld af Mennesker, og Kl. 8 stillede Korpset sig under Tamburmajoren, Hr. Prof. Schmidts, Kommando færdig paa Kaien til Afmarsch. Denne

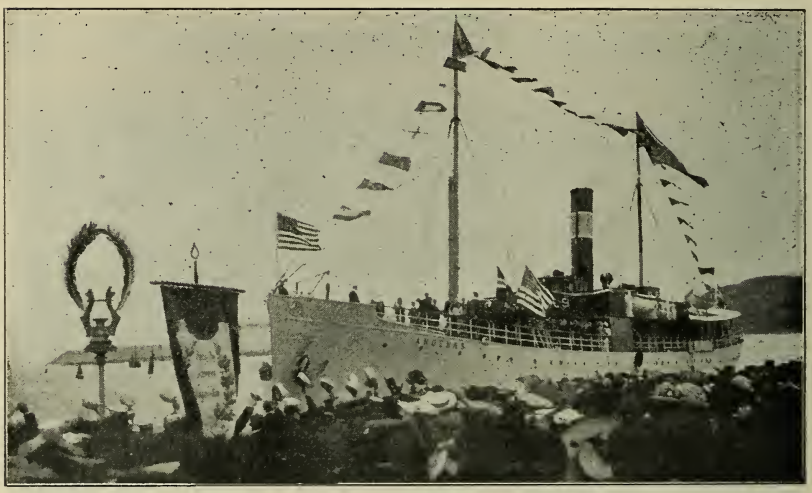

Ankomsten til Aalesund.

Parademarsch om Aftenerne før Koncerterne, i Uniform med det amerikanske og norske Silkeflag og anført af den pompøst uniformerte Tamburmajor, var igrunden den daglige Rutines Glansnummer, og foregik som Regel under Tilslutning af tusindvis af Mennesker, der hilsede Korpset med Hurraraab og ofte Blomsterkastning.

Fra forskjellige Hold blev vi i Pressen uvenlig kritiseret, fordi der under disse Marscher ikke spilledes nok. Det blev sogar insinueret, at det var et amerikansk "Trik" af Impressarioen at fremvise Korpset uden

Spil forat lokke Publikum med ind i Koncertlokalet. Sagen var imidledtid den, at disse Marscher, midt igjennem de tætpakkede Folkemasser, der vanskelig veg tilside, og ledsaget af andre Masser, der stadig insisterede paa at marschere næsten inde i Rækkerne sammen med Studenterne, var overmaade anstrængende, og det blev Korpset en fysisk Umulighed at spille hele Veien. Paa enkelte Steder, som t. Ex. i Kristiania, var Brolægningen saa ujevn, at Studenterne snublede, og uden helt at falde stødte de sine Læber tilblods mod de tyngre Messingin-

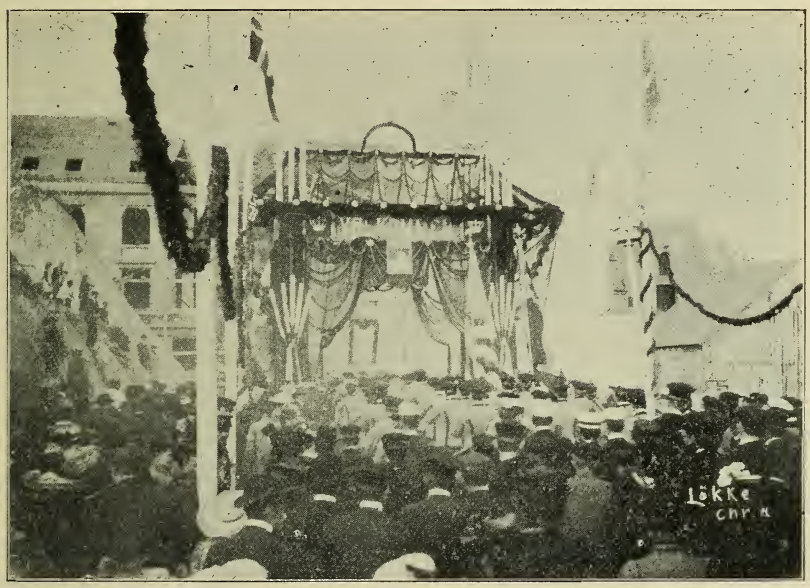

Parademarschen i Aalesund.

strumenter. Dette rettede noget paa sig, eftersom Korpset blev mere vant til de stensatte Gader, og alt eftersom Tournéen gik fremad blev der derfor ogsaa spillet mere ved Paraderne.

Jeg synes ogsaa, at Korpset lagde sin Generøsitet og Velvilje ligeoverfor Publikum for Dagen ved at spille frie Koncerter udenfor Lokalerne efter de egentlige Koncerter, paa alle Steder, hvor dette passende lod sig gjøre.

Som sagt, Paraden begyndte med Aalesunds Sangere i Spidsen, og tog Rute opigjennem de flagsmykkede Gader, der vrimlede af begeistrede Tilskuere. Paa en Altan havde en Agent for et Kinematografselskab taget sin Stilling og lavede et "levende Billede" af Marschen. Han blev senere med paa "Andenæs" og kinematograferede mange Scener fra Turen, indbefattet Reisen ind til Geiranger, Besøget hos Statsminister Michelsen, o. s. v.

Aalesundskoncerten foregik i det nye, glimrende Lokale, som til-

Det nye Aalesund.

hører Arbeiderforeningen. Huset var fyldt til Trængsel af festligklædte Kvinder og Mænd, som syntes at kappes om at bringe St. Olafs Studenterne sin Hyldest.

Det er muligt, at en af Aalesundsaviserne havde Ret, da den bagefter sagde, at Byens Borgere ønskede at bringe det norske Amerika sin Tak for al den Hjælp og Sympathi, som Byen fik fra Amerika efter Branden.

Da nogle Numre var spillet, fik man et lidet, stemningsfuldt Intermezzo. Hr. Underfoged Jens Stenvaag afslørede nemlig paa Scenen en af den afdøde Billedhugger Fjelde udført Ibsenbuste, der blev St. Olafskorpset overleveret som en Present fra Dr. Herman Fjelde, Billedhuggerens Bror; begge er født i Aalesund og udvandrede til Amerika for mange Aar siden.

Prof. Kildahl takkede i omtrent følgende Ordelag: "Jeg skal paa Studenternes Vegne takke for den deilige Gave. Vi skal tage den med os og finde ud den bedste Hædersplads for den paa vor Skole.

Ved Merok, i Bunden af Geirangerfjord.

Det blir ofte sagt, at Norge er et fattigt Land, men et Land, som har opfostret Sønner som han, som staar der (pegende paa Busten), det er ikke fattigt. Det er os saa meget kjærere at modtage denne Gave, som Busten er modelleret af en Mand, som er født i Norge, her i Byen, og paa samme Tid var Amerikaner. Tak skal De ha!"

Derpaa spilledes "Ja vi elsker," hvorefter Applausen ikke syntes at ville tage nogen Ende. Folk ropte Hurra og klappede ustanseligt i lang Tid.

Efter Koncerten fik man Indbydelse til en Fest, arrangeret af Byens musikalske Foreninger i det saakaldte Afholdshjem. Aalesunds Mands-Sangforening og Heibergs Mandskor samt Afholdsforeningens dygtige lille Orchester gav nogle Numre tilbedste, hvorefter en udmærket Sexa med Dessert og Afholdsdrikke blev serveret. Herunder bød Hr. Kjøbmand Sandvig de amerikanske Gjæster velkommen, hvorpaa Hr. Byfoged Rønneberg talte fod Amerika og Præsident Roosevelt, og omtalte den store og vigtige Stilling, som Præsidenten for De Forenede Stater indtog, og som han havde benyttet til at optræde som Fredsstifter blandt Folkene.

Ved Merok. — Frk. Gjertsen og Kinematografmanden.

Byens Ordfører, Hr. Boghandler Aarflot, holdt derpaa en Tale for Studenterne og bad dem bringe sine Landsmænd i Amerika Alesunds Tak for den Hjælp, Byens Borgere havde modtat efter den store Brand. Han haabede, at Samfølelsen mellem Nordmænd hjemme og ude maatte voxe. "Leve det udflyttede norske Amerika!"

Prof. Kildahl tog derpaa Ordet og takkede for den hjertelige Modtagelse og de mange venlige Ord, som var blevet talt. "Vi norske i Amerika," fortsatte han, "staar i et underligt Forhold. Amerika er vort Fædreland, det er saa, og vi elsker vort nye Fædreland, for det

har gjort meget godt for os. Men vi glemmer ikke Norge, vore Fædres Land. Naar vi kommer hid, kalder I os Amerikanere. I Amerika kalder man os Nordmænd, og vi er stolte deraf.

Det har været sagt, at de, som drog til Amerika, ikke havde den rette Kjærlighed til Norge, men det er neppe rigtig. Det var for trangt for dem her hjemme, derfor drog de, omend med tungt Hjerte. Man siger, at vi derover er glad i Penge! Aa ja, det er nok sandt. Men der er ogsaa andre, som er glad i Penge. (Stor Munterhed). Vi har dog derborte tænkt paa andet end Penge ogsaa."

Udflytterne havde givet sig Tid til at bygge Kirker; de havde Sal-

Ved Merok. — Fotograf Løkke over sig.

mebogen med sig, og efterat have ryddet i Skogen og reist sig et Gudshus, bygget af Bjælker, saa samledes de der og holdt Gudstjeneste efter det gamle, norske Mønster og lærte sine Børn at træde i de samme Spor. Og de norske Udflyttere havde bygget norske Skoler og lært sine Børn at tale det gamle Morsmaal ligesaavist som de gav sine Børn norske Navne.

St. Olafs College, som var en udaf 23 høiere norske Læreanstalter i Amerika, havde som sin Hovedopgave at arbeide for Norskdomets, for

Kjendskab til norsk Historie, norsk Litteratur og Digtning samt norsk Musik.

Derpaa fremholdt Hr. Kildahl, at dette Besøg til Norge utvilsomt vilde bidrage mægtigt til at knytte Baandene stærkere mellem Norske paa begge Sider af Atlanterhavet.

"Har Norge været os kjært før, saa blir det det endnu mere nu." Tilslut udbragte han et længe Leve for det gamle, kjære Norge.

I Geirangerfjorden paa Veien ud.
Prækestolen og Vandfaldet 7 Søstre.

Sognepræst Halvorsen til Borgund holdt derpaa en poesirig og stemningsfuld Tale for Musiken, og Hr. Halfdan E. Loland fremsagde en versificeret Hilsen til St. Olafskorpset.

Mands-Sangforeningen sang atter et Par Numre, hvorpaa Festen kom til en Afslutning, da Klokken var et.

Ved Afreisen, ind til Geirangerfjorden Kl. 11.30, var Bryggen

atter pakfuld af Mennesker og Begeistringen steg til rene Ovationer. Det blev bestemt, at vi skulde gaa indom igjen næste Eftermiddag og give en Folkekoncert i Parken i Aalesund, hvorpaa "Andenæs" gled sagte afsted, medens et vakkert Fyrværkeri afbrændtes fra Dækket.

Næste Morgen, Lørdag den 14de Juli, vaagnede vi ved Merok i Bunden af Geirangerfjorden. Her fik vi da tilslut et ægte Exempel paa nært Hold af Norges vilde og mægtige Natur.

De steile Fjelde, der paa sine Steder falder lodrette i den mørke, alvorlige Fjord; Fossefaldene, der styrter ned i Sjøen fra 1000 Fods

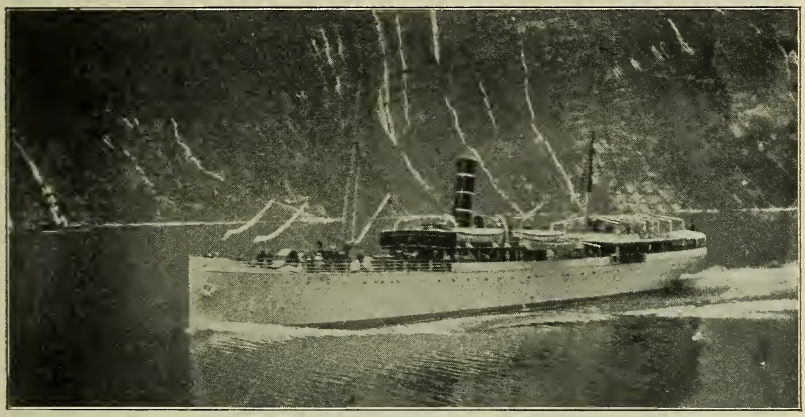

Vi møder "Mira" med Kongen ombord.

Høide, alting bidrog til at stemme Studenternes Sind til stærk Beundring for det naturskjønne Fædreland.

To Timer tilbragtes ved Bryggen paa Merok, medens Studenterne tog korte Spadserture, med sine Fotografi-Apparater, i forskjellige Retninger. Veiret var klart og Solen skinnede. Det tog lang Tid at faa alle Mand ombord igjen, og Damppiben blæste ofte og længe, før Studenterne kunde overtales til at forlade dette skjønne Sted.

Før Afreisen blev Kinematografmanden, og Hr. Fotograf Løkke fra Kristiania, som ogsaa var med som Gjæst, roede ud paa et Næs ude

i Fjorden, hvorfra Billeder, levende og døde, blev tagne af "Andenæs" i Forbifarten.

Vi tog dem derpaa atter ombord, og Kinematografen blev holdt i Virksomhed hvergang vi passerede et Fossefald eller andet interessant Skue. Saaledes mødte vi paa Veien Kongeskibet "Mira," som saluteredes i Forbifarten, medens Kongen og Dronningen stillede sig ved Rækken og hilsede.

"Gjeitefossen," "de syv Søstre," (Vandfald), og "Brudesløret,"

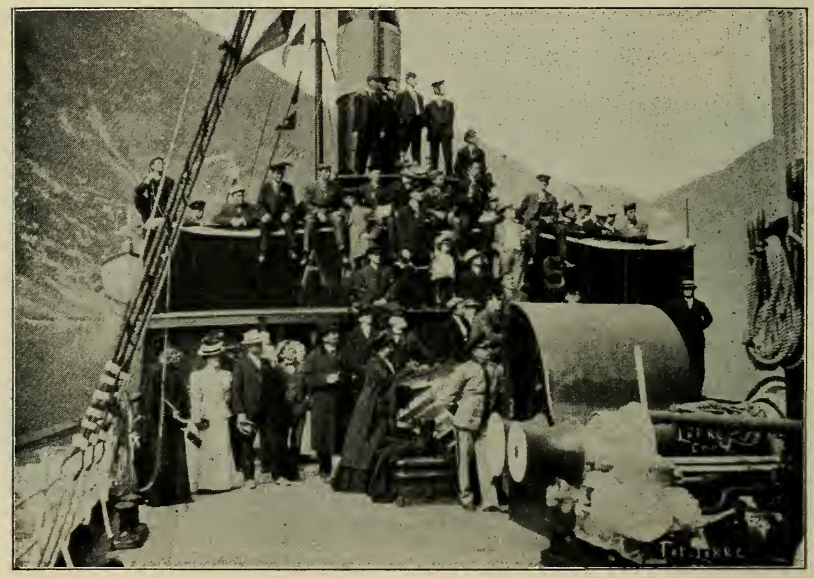

Alle ser paa Kongeskibet.

en høist mærkelig Formation i faldende Vand, passeredes, ligesom "Prædikestolen," og andre karakteristiske Fjeldknauser vandt Studenternes Beundring. De steile Fjelde og vakre Fjorde i vidunderlig Belysning gjorde et mægtigt Indtryk paa alle ombord. Eftersom vi atter nærmede os Aalesund, begyndte tunge Skyer at samle sig over vore Hoveder, og Kl. 4, da vi lagde til ved Bryggen, styrtede Regnen ned i stride Strømme. Et Ophold ved 5-Tiden gav os Anledning til

at spille vor bebudede Koncert i Parken, men paa Grund af Veiret blev Besøget ikke videre stærkt.

Kl. 8 bar det saa atter afsted, dennegang ud mod det berygtede Stadthav, og efterhvert som vi kom længere tilhavs, maatte Studenterne, den ene efter den anden, bukke under for Skibets Rulling. Mandefaldet var stort blandt de ikke sjøvante, hvorimod flere viste sig istand til at trodse Elementerne og opførte et storartet Liv paa det vaade, slibrige Fordæk, der hvergang Sjøen løftede Baugen gav Anledning til en vældig Skiløberagtig Sklie agterover.

Det blæser friskt.

I en lang Række bar det saa afsted under ualmindelig Jubel, specielt naar, grundet paa Skibets uberegnelige Slingring, alle Mand landede i en svær Dynge under Skandsekklædningen i Læ.

At St. Olaf Studenterne er Sportsmænd **par excellence** beviste de nokhsom ved denne Anledning, da et Dampskibsdæk paa det stormende Stadthav jo igrunden ikke kan siges at være en Farmersøns mest natur-

lige Element. Men hverken Havet, Regnen, Stormen eller Sjøsygen kunde holde disse Karle fra at more sig med noget som lignede Sport.

Tilslut befandt alle Mand sig slumrende i sine Kahytter, og da var det efter en saadan Dag og Aften ofte vanskelig nok at faa dem paa Benene igjen ved 10-Tiden den næste Formiddag. Vore Ankomster var overalt fastsat til dette Klokkeslet, og Frokosten ombord i "Andenæs" blev derfor serveret ved 9 eller 9.30-Tiden. Efterhvert som Færden skred frem, blev det mere og mede vanskelig at faa alle Mand op itide for Frokost, eller sogar itide for at komme paa Dæk med Instrumenterne, naar vi lagde til ved Kaien. Som Regel var det Salutskuddene

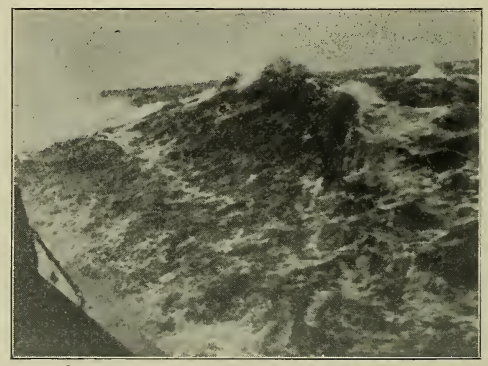

Lidt styg Sjø.

fra "Andenæs," som vækkede de sidste Syvsovere, og da blev der ofte udført vidunderlig hurtige Paaklædninger.

Imidlertid lykkedes det dog, trods Vanskelighederne, bestandig at faa alle Mand tilstede, naar "Star Spangled Banner" skulde intoneres; og dette var jo Hovedsagen; forresten trængtes nok al den Søvn, man kunde faa.

"Star Spangled Banner" blev bestandig spillet først og derpaa, idet Skibet fik sine Fortøininger iland, spilledes "Ja vi elsker."

"Andenæs" var et fortrinligt Skib paa omkring 800 Tons, og med Maskiner, som drev det op til 11 Knobs Fart.

Fartøiet er indrettet som udelukkende første Kahyts-Turistdamper, og har Lugarer beregnet paa 100 Mennesker.

Der var ingen Trængsel ombord, og i hver Lugar var der kun 2 Passagerer, med Undtagelse af et Par meget store, som havde 4. Saa var der ogsaa nogle Rum for enkelte Personer.

Der var en stor Spisekahyt, hvor hele Selskabet blev bespist samtidig, og Maaltiderne var aldeles udmærkede.

Frokost Kl. 9, Middag Kl. 1.30 og Aften Kl. 7 var den daglige Regel, som undertiden blev modificeret for at passe til de forskjellige Arrangementer af Festkomiteer iland. Ved Maaltiderne læstes ialmindelighed alle Nyheder, som angik Programmet for næste Dag.

Skibets Officerer og Besætning, fra Kapt. Arnt Johannesen og ned til Fyrbøderne i Maskinrummet, var meget elskværdige Mennesker. Med Fyrbøderne havde jeg personlig meget at gjøre, da jeg havde paataget mig Hvervet med Saluteringen.

Denne foregik ved Hjælp af kolossale "Cannon Fire Crackers," som blev tændte paa Dækket og kastet i Vandet, hvor Lunten fortsatte at brænde et Par Minutter, indtil Skuddet gik af.

Jeg medbragte ca. 100 af disse fra Amerika, hvilket viste sig at være udmærket, da de baade kostede **meget** mindre og smaldt meget bedre end de, vi bagefter blev nødt til at kjøbe i Norge, og dertil var de langt mindre farlige. For at faa god og hurtig Fyr paa Lunterne, saa Skuddene kunde komme med Regelmæssighed, fandt jeg paa at gløde en stor, tyk Jernbolt nede i Fyrrummet. Denne holdtes varm fra Kl. 9 Morgen, saa den bestandig var at faa, naar den trængtes, ved at raabe ned til Fyrbøderne.

En af disse bragte den da paa Dæk og holdt den parat foran mig, og alt, som var nødvendigt, var at gnide Lunten et Øieblik mod den glødende Bolt, samt kaste Skuddet over Rækken, naar Lunten var tændt.

En Dag holdt jeg paa med en af de norske Slagkud, kjøbte i Bergen, og mærkede ikke, at Lunten tændte. Kapteinen raabte til mig fra Kommandobroen at være forsigtig; men da det syntes mig, at Lunten ikke vilde brænde, satte jeg Skuddet fra mig paa Rækken og tændte en anden. Akkurat som jeg havde kastet denne sidste overbord, raabte Kapteinen atter til mig, at den anden stod og brændte, og tiltrods for, at jeg ikke troede ham, tog jeg for Sikkerheds Skyld Skuddet og slap det

overbord langs Siden. Idetsamme det traf Vandets Overflade, eksploderede det imod Skibssiden med et Knald, der rystede hele Skibet. Min høire Haand havde utvilsomt ved denne Anledning en meget "narrow Escape." Et Par andre Gange, ved Afreiser om Natten, hændte det at Slagskud faldt lidt for nære Bryggen, til stor Forskrækkelse for den forsamlede Menneskemasse, der blev overdænget med det opsprøitende Vand. Dette endte dog blot med en godmodig Latterssalve baade fra Bryggen og Skibet.

Med Hensyn til de forskjellige Byers Reglement for Salutering, saa blev de vist ofte overtraadt ombord i "Andenæs" baade ved Dag og Nattetider; men Havnevæsenet saavelsom Byauoriteterne saa god-

I Bergen modtoges vi i det traditionelle bergenske Regnveir.

hedsfuldt gjennem Fingrene med Hensyn til disse Ting, saa vi kom aldrig i Uleilighed. Paa flere Steder fik Skibet ogsaa Havne- og Bryggepenge eftergivet som en Opmærksomhed mod de amerikanske Gjæster.

Andre Byafgifter blev paa forskjellige Steder eftergivet, i Kristiania sogar til et Beløb af henimod 700 Kroner; ligeledes for et større Beløb i Trondhjem.

Søndag Morgen den 15de Juli oprandt med skyfuld Himmel og Regn. Fra Hr. Grossérer Annas Berle i Bergen havde vi modtaget

Telegram om, at en Festkommite vilde møde os en halv Mil fra Byen. Vi speidede selvfølgelig stærkt fra Broen ombord i "Andenæs", og havde næsten opgivet Haabet om at finde Kommite-Baaden i Regntykket, da vi pludselig fik se den flagsmykkede Baad med Stjernebanneret i Baugen komme dampende med fuld Fart, men fra en ganske uventet Kant af Fjorden. De havde nok sluppet op for Ferskvand til Kjedlen eller andet lignende for et Festdampskib specielt uundværligt Stof, og var blevet nødt til at lægge tilland forat fornye Forraadet.

Prof. Kildahl taler paa Bergens Torv.

Stemningen ombord var imidlertid ægte gemytlig bergensk, og saasnart som vi fik Dampbaaden langs Siden og Faldrebstrappen laaret ned, kom Modtagelseskomiteen ombord, og den vil i Hjertelighed og Gemytlighed søge sin Lige. Med Dampbaaden fulgte Dr. J. D. Irgens, Overretssagfører Gran Bøgh, den amerikanske Vice-Konsul, Hr. Thv. Beyer, Opmaalingschef Chr. Rogge, Hr. Skibsmægler Harloff, der tillige driver Musikhandel og arrangerede vore Bergenskoncerter, samt endelig Hr. Grosserer Annas Berle, der i sin Tid funge-

rede som Sekretær for Norges-Udstillingen i Chicago i 1893, og som igrunden havde sat Drivhjulene for vor Modtagelse igang i Bergen. "Andenæs fortsatte sin Kurs, og efterat de nødvendige Introduktioner var foretaget, opdagede vi, at Tiden for "Opstilling" paa Dæk var nær forhaanden.

Paa vor Salut svaredes fra Fæstningen "Bergenshus" med drønende Kanonskud, der fik den paa Bryggen forsamlede Menneskemasse til at skjælve i Marv og Ben, idet Kanonerne nemlig pegte ret paa den.

Studenterne spillede den amerikanske og norske Nationalsang un-

7de Juni 1906 feires i Bergen.

der stor Jubel fra Bryggen, der, tiltrods for Regnet, bogstavelig talt var sort af en myldrende Menneskemasse. Fra Skibets Dæk udbragte Hr. Konsul Beyer et Leve for de amerikanske Studenter, hvorpaa Landgangsbroen blev lagt ombord og flere tilstedeværende Academici, Norsk-Amerikanere og andre Interesserede kom ombord og hilsede St. Olafs Studenterne.

Præsentationer fandt Sted og efter en Stunds Forløb gik vi iland, og ledet af vore nyfundne Venner, med et amerikansk og norsk Flag i Spidsen, marscherede vi til Christiestøtten paa Bergens Torv. Reg-

Statsminiſter Michelſen.

net var ophørt, og Massevis af Folk var komne paa Benene; Stemningen i hele Byen var ret festlig. Hr. Redaktør Michelet holdt en Velkomsttale til St. Olafskorpset og haabede, at denne Studenterfærd vilde give Stødet til flere andre. "Denne Færd kunde betragtes som en Gratulationsvisit til det nye Norge. Det var en Bekræftelse paa, at vore Frænder derover i Amerika delte vor Begeistring over, at det gik, som det gjorde, ifjor." Efter nogle kraftige Hurraer for Studenterne tog Prof. Kildahl Ordet og takkede for den festlige Modtagelse. Derpaa et "Leve gamle Norge," ledsaget af Sangerhurra fra Studenterne.

Festligholdelse af 7de Juni 1906 i Bergen.

Man skiltes saa for atter at mødes til Festmiddag Kl. 3.30 paa "Grand Café," en særdeles udmærket Restauration og Festivitetslokale.

I Mellemtiden fik jeg Bud fra Hr. Statsminister Michelsen, der opholdt sig paa sin Sommerbolig ved Fjøsanger, om, at han ønskede en Telefonsamtale.

Paa den mest ligefremme og hjertelige Maade ønskede han os velkommen til Norge og specielt til Bergen og sluttede med at invitere hele

Selskabet, inklusive Damer og Festkomite, ud til sit Sted den næste Dag til Frokost Kl. 12.

Denne Invitation modtog jeg naturligvis paa Studenternes Vegne med største Taknemmelighed, og Statsministeren sluttede saa med at sige "vel mødt" ved Koncerten i Teatret iaften, hvortil han allerede havde sikret sig Billetter.

Ved 3.30-Tiden var ca. 200 Damer og Herrer forsamlet i Grand Café, og man blev bænket rundt de festlig opdækkede Borde i 3 fort-

St. Olafs Studenterne hos Statsminister Michelsen.
Fru Statsministerinden med Frk. Michelsen sees midt i Gruppen.

farende Saloner. Menuen var, som man kan tænke sig, aldeles udsøgt god, men kan af Mangel paa Plads ikke optages. Hr. Jersin, Caféens Eier og Bestyrer, fik megen Ros for den glimrende Servering.

Hr. Overretssagfører Gran Bøgh ønskede velkommen tilbords, og Hr. Vice-Konsul Beyer talte for Kong Haakon og Præsident Roosevelt. Derefter talte Hr. Borgermester Olai Olsen for de amerikanske Gjæ-

ſter og nævnte bl. a., at omend der i Bergen vankede meget Regn, saa vilde det opveies af den lyse og varme Sol, der straalede ud fra alles Hjerter. Det styrkede Samfølelsen for de amerikanske Frænder, naar man vidste, at Nordmændene i Amerika viste sig gamle Mor Norge værdig og regnedes blandt Amerikas bedste Borgere.

"Vi vil aldrig glemme, hvorledes vore Landsmænd derover ifjor ydede os Støtte i Raad og Daad. Udvandringen derbort er grundet

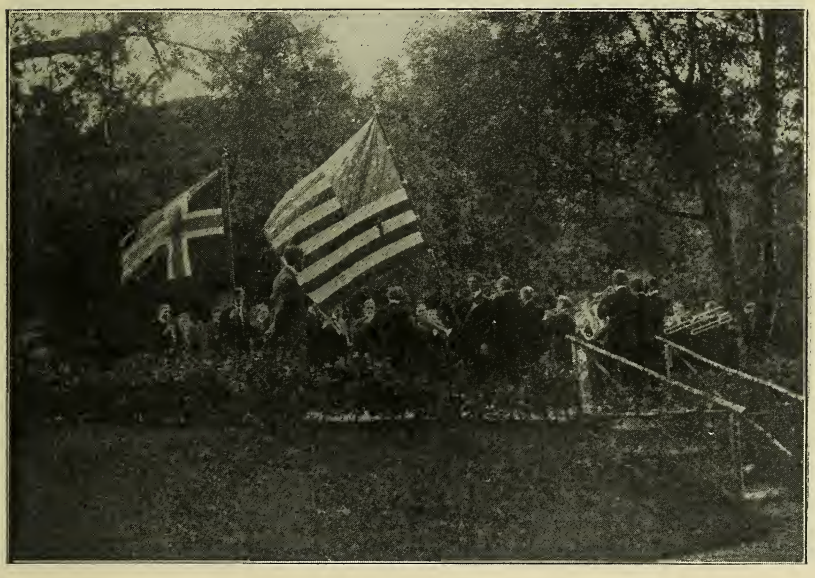

St. Olafskorpset spiller for Statsminister Michelsen paa hans Villa "Gammelhaug," ved Fjøsanger udenfor Bergen.

paa, at man derover finder mere Albuerum; men nu er en ny Tid oprunden for Norge, og nu haaber vi, at Udvandrerne mere og mere vil vende tilbage til Moderlandet; thi vi har Brug for den Indsigt og Erfaring, som er at vinde i Amerika."

Taleren udtalte en Tak for Besøget og udbragte en Skaal for Gjæsternes Velgaaende. (Stor Jubel).

Prof. Kildahl takkede for Skaalen og udtalte, at Udvandrerne havde det faste Forsæt at bevare Fædrelandsfølelsen og Norskdomen hos sig og for sine Børn. En af de Mænd, som havde gjort mest for dette, var Biskop B. Koren.

Han nævnte i Talens Løb Holberg, Ole Bull og Griegs Navne og betonede særlig, at da Bevægelsen i 1905 for det nye Norge gjærede stærkest i Amerika, da blev Statsminister Michelsens Navn aldrig

Hos Statsministeren: — Man hører paa Musiken.
Fra Venstre: — Grosserer Berle, Sekretær Lie, Akkompagnatør Renning, Vicekonsul Beyer, Michelsen, Advokat Gran-Bøgh, Frk Michelsen, Rolf Searle, Kapt. Johannesen paa "Andenæs."

nævnt uden med Varme og Begeistring som den Mand, der satte den største Indsats for at reise Landet ok Nationen til en ny Tid.

Alle disse Mænd var Bergensere. Han sluttede med at udbringe en Skaal for Norge. Derefter blev "Ja vi elsker" sunget af alle. Den amerikanske Konsul, Mr. Cunningham, talte derpaa paa Engelsk for

Norsk-Amerikanerne og specielt for St. Olafs College, hvorpaa man afsang "The Star Spangled Banner." Ordet blev derpaa erklæret frit.

Student Benson, Formand i St. Olaf College Band, udbragte en Skaal for Bergens Damer, der blev drukket med Enthusiasme.

Paa Verandaen hos Statsministeren. — Prof. Kildahl har travelt.

Glædesstemningen steg til Højdepunktet, da følgende for Anledningen af J. J. affattede Sang blev afsunget i Kor:

Mel.: My grandfathers clock.

Our grandfathers pants were too short for their legs,
de var laget af gjedebukskind;
they were strong as could be, had no holes and no rags
de var tætte for vand og for vind,
and they rattled like something, — I can't explain it here —
men det ljomed uhyggeligt lel,
when they walked fast, then you just could hear
baade bulder og „smell"d.

Our grandfathers sailed to the promisary lands
with a promisary note in their hands,
they had grisetraug and høggeblokken med sig derhen,
eating gammelost and spekakjøt imens.
And they sailed and they sailed for some 80—90 days
as the Vikings had done oft before
till at last they wondering would face
Uncle Sammys shore.

Our grandfathers carried the grindstones of their own
on their backs fra Nyork til Sioux Falls
with a pelshue paa and a woollen scarf around
in the middle of Puly in „underalls"
and they lived in a sodhouse during miserable years
„raiste" „barn" og saa „looste" sin „krop",
it was nothing but misery and tears
men det sa dog stop.

Their grandsons now travel in „Greyhounds" and fast
like despatches on wireless waves;
time and distance and hardship are things of the past
air and water submitted like slaves. —
Let us join then all Norsemen on both sides of the sea
join in struggle, in sorrow and glee,
wave the banner of Norway unfurled
high before the world.

J. I.

Bergen 15—7 '06.

Talerne blev mange og Hurraerne med, før man brød op fra den hyggelige Fest.

Det kan nævnes, at Konsul Beyer talte for de norsk-amerikanske Damer og addresserede Skaalen til Frk. Beatrice Gjertsen.

Opmaalingschef Rogge talte for Amerika, og saa sang Hr. Skuespiller Rasmussen nogle norske Folkeviser, som vakte megen Munterhed og maatte synges da capo. Hr. Konsul Halle Stensland fra Madison, Wis., fortalte en "sandfærdig Skrøne," der vakte uendelig Jubel, og bagefter blev suppleret af D'Herrer Harry Randall, Konsul Beyer og Direktør Schieldrup. Saa fik man en Prøve paa ægte amerikanske Sangerhurraer og norske "Raketter," hvorpaa Studenterne gav sine **College Yells**," der vakte megen Begeistring.

Det kan af alt dette begribes, at Stemningen var uendelig jovial, da man ved 6.30-Tiden maatte bryde op for at forberede sig paa Parademarschen og Koncerten.

"Morgenavisen" i Bergen sagde den næste Dag:

"Studenterne marscherede ved 7.30-Tiden fra "Andenæs" under Musik og fulgt af en stor Menneskemængde til Teatret. Koncerten her var interessant og meget vellykket. Huset var fuldt besat, og der raadet den bedste Stemning hele Aftenen gjennem. Det er da ogsaa et flinkt Orchester, anført af en dygtig Dirigent. De forskjellige Numre

I Blomsterværelset hos Statsministeren.

blev udført sikkert og præcist og vakte tillive en sand Storm af Begeistring, der havde flere da Capo Numre tilfølge. Den af Dirigenten, Hr. F. Melius Christiansen, arrangerede norske Rapsodie samt Griegs Landkjending og "Ja vi elsker," den sidste ogsaa arrangeret for Orchesteret af Dirigenten, slog særlig godt an.

Dirigenten blev fremkaldt gjentagne Gange og hyldedes med Blomster og begeistret Applaus.

Hr. Annas Berle traadte frem paa Scenen og overrakte Korpset en stor Laurbærkrans fra bergenske Damer, hvorfor Prof. Kildahl takkede.

Frk. Beatrice Gjertsen, der skulde have assisteret med endel Sangnumre, var desværre paa Grund af Upasselighed forhindret fra at optræde. Istedetfor gav Orchestret et Par Numre udenfor Programmet. Tilslut spilledes den amerikanske Nationalsang, som Publikum paahørte staaende. Den modtoges med en Storm af Bifald, der ingen Ende vilde tage." —

Før Koncertens Begyndelse, medens Tæppet endnu var nede, ankom Statsministeren og blev af Hr. Harry Randall bragt ind bag Kulisserne og introduceret til Studenterne, der modtog ham med Haandklap, da han paa en gemytlig Maade frabad sig stærkere Ovationer.

Efterat have gjentaget sin Invitation til Frokost paa "Gamlehaugen" den næste Formiddag begav han sig til sin Loge, hvor han bivaanede den hele Koncert.

Det er naturligvis unødvendigt at sige, at hans Nærværelse lagde en Festtone over denne Koncert og, iallefald fra Studenternes Side betragtet, satte et særegent høitideligt Præg paa den. Det var ligesom man var kommen Ansigt til Ansigt med **den nye Tid.**

Den næste Morgen var solklar og vakker, og ved 12-Tiden samledes "Banden" og alle Festkomniteens Medlemmer med Damer paa Jernbanestationen, hvorfra Toget bragte os til Fjøsanger. Hr. Statsministeren modtog os personlig paa Stationen og ledede Veien til "Gamlehaugen," et Landsted, der er for stort og omfattende til at kunne kaldes en Villa, men samtidig heller ikke minder om den norske Herregaard, da Hovedbygningen er ganske moderne og bygget af huggen Sten. Stedet ligger yndigt til, omgivet af et smukt Parkanlæg, og Værelserne er udstyret med en Luxus, der vidner om en høi Grad af god Smag og kunstnerisk Sans.

Ved Indgangen mødtes vi af Fruen med Datter og fik straks Følelsen af, at den ægte norske Gjæstfrihed straalede os imøde.

Haveanlægget blev beset, og Statsministeren gjorde sit bedste for at gjøre det rigtig hyggeligt for Gjæsterne. Tillige tillodes baade Kine-

matografen og to medfølgende Fotografer at udøve sin Kunst af Hjertens Lyst; og baade Frue og Vært deltog meget forekommende i forskjellige Gruppebilleder. Efter en Tids Forløb aabnedes Dørene til Spisesalen, hvor en delikat Frokost med Dessert var anrettet, og som Selskabet lod vederfares al mulig Retfærdighed. Under Desserten talte Hr. Statsministeren for St. Olafs Studenterne, idet han udtrykte sin Glæde over dette Besøg, og ønskede, at de ved Hjemkomsten til sit stolte, frie Fædreland maatte finde alt godt der. Han rettede tillige en Op-

Statsministeren taler med Konsul Beyer.

fordring til Studenterne om at befordre et frugtbart Samarbeide mellem det amerikanske Norge og Norge herhjemme, og sluttede med en "Skaal for Eders amerikanske Hjem og Eders amerikanske Fædreland." Skaalen blev drukket med stor Begeistring.

Prof. Kildahl takkede for den storartede Modtagelse og udbragte en Skaal for Statsministeren og Frue fulgt af et nifoldigt Hurra.

Senere udbragtes en særlig Skaal for Fru Statsministerinden, som den udmærkede Værtinde.

Efter Frokosten spillede Studenterne nogle Numre i Haven og efterat man havde tilbragt en Stund ved Cigarerne, tog man Afsked med de gjæstfrie Værtsfolk.

Fra "Gammelhaug" gik Turen til "Birkelund," et Sommerhotel i Nærheden, hvor den amerikanske Konsul, Mr. Cunningham, boede, og hvortil han havde indbudt Korpset til et kort Besøg.

Fantoft Stavkirke ved Fjøsanger.

Her tilbragte vi en hyggelig Time, hvorunder Forfriskninger atter serveredes i Form af Jordbær og Fløde, Kager, Kaffe, etc. samt Cigarer. De mange professionelle og Amateur-Fotografer tog mange Gruppebilleder.

Kl. 4.14 tog vi med Jernbanen tilbage til Byen.

Om Aftenen blev der givet Friluftskoncert i Nygaardsparken, et stort og ualmindelig smukt Parkanlæg, hvor der heldigvis for Studenterne var en Pavillion, stor nok til, at man kunde spille under Tag.

Da 5000 Mennesker havde forsamlet sig, og Gaderne, ledende til Parkindgangene, var vrende forte af Folk, kom der nemlig et ægte uventet bergensk Regnskyl, som vedvarede i 27 Minutter og tildels forstyrrede, hvad der ellers vilde blevet en meget vellykket Koncert. Eftrr Regnets Ophold fortsatte dog Mængder af Tilhørere at ankomme, men Billetsalget maatte omsider ophøre, da Koncerten næsten var slut ved 10.30-Tiden.

Bergens Annonce Tidende sagde den næste Dag:

"Koncerten i Nygaardsparken havde samlet tusinder af Mennesker,

Hos den amerikanske Konsul, Mr. Cunningham.
Konsulen i Midten; bag ham fra venstre Prof. Kildahl, Grosserer Berle og Prof. Christiansen. Foran ham Prof. Schmidt og Harry Randall.

som med megen Begeistring hilsede de flinke Amatørers Præstationer. Musiken lød udmærket i fri Luft.

I Veiene rundt Musiktribunen var der aldeles ufremkommeligt, saa tæt stod Folk, og selv ikke en voldsom Regnbyge, som kun Bergen kan præstere den paa kort Varsel, formaaede at sprede Tilhørernes kompakte Masse.

Det elskværdige Musikkorps paaskjønnede Publikums Udholdenhed

En Nordlands Jagt.

ved at spille det ene Extranummer efter det andet, og Tilhørerne takkede med stormende Bifald." —

Paa Ole Bulls Eiendom "Lysøen."

Efter Koncerten fandt en improviseret Sammenkomst Sted i Hotel "Norges" Restaurant, hvorved en udmærket Souper blev serveret for

nogle af Fest-Komiteens Medlemmer med Damer samt nogle af Tournéens Medlemmer. Afskedsskaaler blev udbragt fra begge Sider med Tak for det behagelige Samvær; og med tunge Hjerter skiltes man ved 12-Tiden forat fortsætte Turen med "Andenæs."

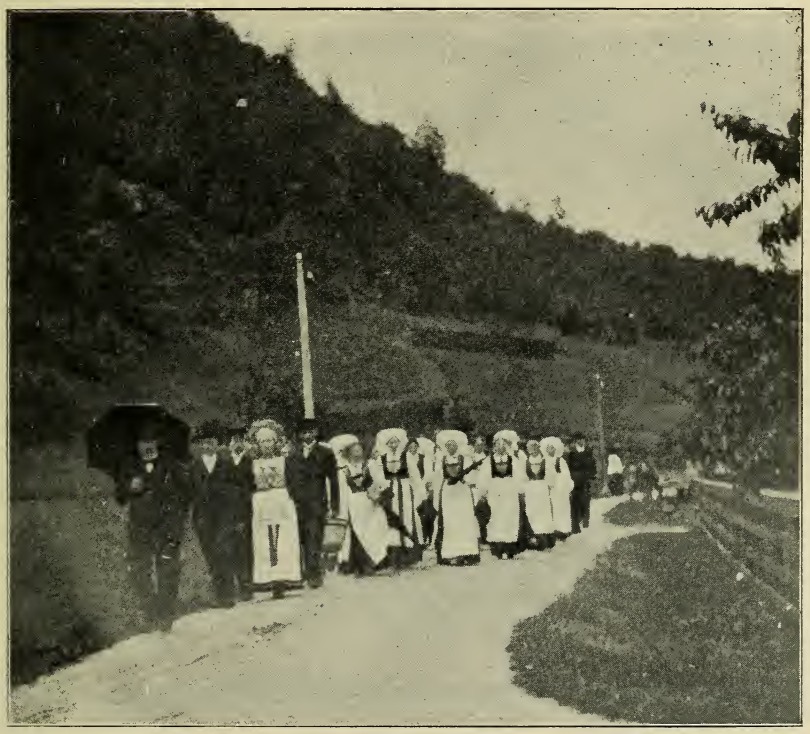

Et Brudefølge drager forbi (Hardanger).

Afgangen fandt Sted Kl. 12.45 og tiltrods for, at regntunge Skyer truede, var Bryggen fuld af Folk, der sendte rungende Hurraer udover Havnen, da vort Skib lagde fra Bryggen. Strax efter pladskede Regnet løs.

Følgende Vers blev skrevne af en ung Bergenser, under Banketten i "Grand Café," og fremsagt under stor Jubel.

Her, hvor alt jo priser Glæden,
vi for den og kvæde maa.
Større blir da Hyggen ved den,
naar et Kvad den og kan faa.

Ud i Somren! Op i Lien!
Fossen med dens vilde Dur, —
Bjelden ned fra Sæterstien, —
Orren rundt i Skog og Ur, —
Solsort, Rugde, Gjøg og Stær, —
det er Glædens Jubelhær.

Overalt hvor Glæden bruser
gjennem Sang og Spil og Dans,
hvor dens Aolsharpe suser
gjennem Festens Efeu-Krans
har den med sig Skjelmeri,
aandfuld Spøg og Poesi.

Saa et Leve da for Glæden
her ved denne muntre Fest!
I dens Favn al Herligheden
os fortryller allermest.
Giv den og hvad den bør ha,
ret et rungende Hurra.

Kl. 10 den næste Morgen, Tirsdag den 17de Juli, ankom vi tvers af Tunge i Buku-Fjorden udenfor Stavanger og mødtes her af to Dampskibe, iklædt sine Festskrud af viftende Signalflag.

Ombord paa "Sigurd" befandt sig Ynglingeforeningens Musikkorps og paa "Sandnæs" saaes et stort Sangerkor med Faner samt adskillige festligklædte Damer og Herrer. "Andenæs" stansede Farten, medens "Sandnæs" løb rundt Agterenden og op paa Styrbord Side, "Sigurd" paa Bagbord," idet samtidig St. Olafskorpset istemte Olaf

Paulus's martialske "Stavangersang" og Salutskuddene drønede løs fra alle Skibene.

Det var et festligt Øieblik, begunstiget af Solskinsveir og let Bris, der viftede Musiken og Sangen fra det ene Skib til det andet. Sangerkoret bestod af Stavanger Mands-Sangforening samt Kvartetterne "Ljom," "Njord" og "Skjold."

Da Skibene var kommen i Række, hilsede Sangerne os med sine Huer, og fra "Sandnæs" lød Hr. Kjøbmand Aarstads kraftige Røst: "Velkommen, amerikanske Studenter," hvorpaa "Velkomstsangen" og derpaa "Fold dig ud du gamle Mærke" klang brilliant i det deilige Veir udover Fjorden.

Efter denne overmaade smukke Velkomstscene sattes Damp paa

"Sigurd" møder os med et Musikkorps udenfor Stavanger.

ombord i alle 3 Dampskibe, og Færden indover til Havnen begyndte i samlet Fylking, medens Musikkorpset ombord i "Sigurd" gav mange gode Numre.

Under Salut nærmede vi os Kaien, og "Sandnæs" lagde først til, saa at Sangerne fik Anledning til at tage Stilling paa Bryggen med sine Faner. Overalt var der flagsmykket, og Sangkoret istemte "Ja vi elsker," efter hvilket St. Olafs-Korpset spillede "Star Spangled Banner" og derpaa, idet "Andenæs" lagde til Bryggen, "Ja vi elsker" under stor Jubel fra den forsamlede Menneskemasse.

Byens Ordfører, Hr. Grosserer Hans L. Falck, bød derpaa Gjæ-

ſterne velkommen: "Vi har alle hørt og læſt om Eders ſeirrige Færd gjennem Landet og glæder os alle til gjøre Eders nærmere Bekjendtſkab.

Det er ikke blot, fordi at I vil forberede os en Nydelſe, men ogſaa fordi I repræſenterer vore Landsfænd i Ameika; Landsmænd, ſom trods den ſtore Afſtand og trods det lange Fravær dog ikke har glemt Mor Norge, men fremdeles omfatter Gamlelandet med den ſamme Intereſſe og den ſamme Kjærlighed ſom vi ſelv. Jeg anmoder mine

Ankomſt til Stavanger Brygge. "Andenæs" tilvenſtre.
Tilhøire "Sandnæs" med Sangere og Feſtkommite.

Herrer Sangere om med mig at raabe et rigtig kraftigt Hurra for vore Gjæſter."

Efterat Bifaldet og Hurraerne var ſtilnet af, udbragtes fra Skibet et Hurra for Stavanger, hvorpaa Byens Sangere ſang "Star Spangled Banner," og vort Muſikkorps gjentog "Stavangerſangen," der blev hilſet med uendelig Jubel.

Den amerikanſke Konſul, Hr. B. Rasmuſſen, med Frue, Sanger-

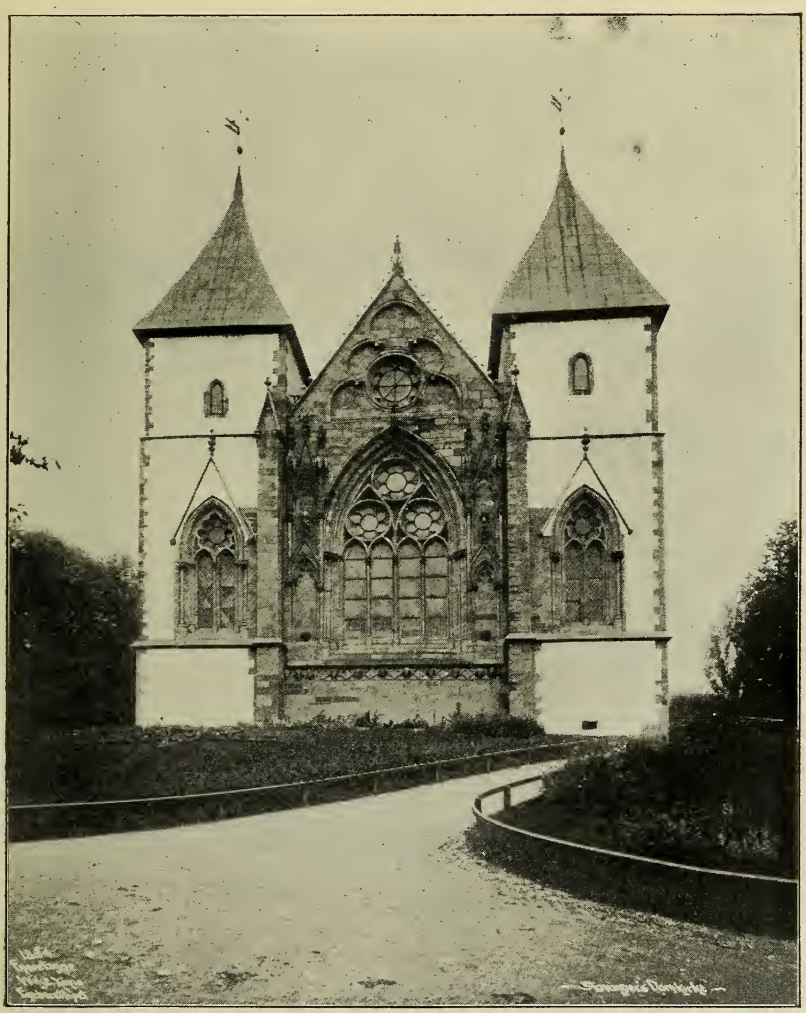

Stavanger Domkirke — hvor St. Olafs Studenterne gav sin første Stavangerkonsert.

Komiteen, Ordføreren med flere, begav sig derpaa ombord, hvor man blev forestillet for hinanden.

Straxt efter begav Studenterne og Sangerne sig ombord i Dampbaaden "Rogaland," der tog dem til en af Firmaet Chr. Bjelland & Co.s Fabriker i Strømstenen, hvor de som Firmaets Gjæster besaa denne storartede Industri og iagttog med Interesse Brislingens for-

"Andenæs" ved Stavanger Brygge.

skjellige Udviklingsstadier fra raa Fisk, indtil den som Hermetik havner paa Spisebordet i Form af røgede Sardiner.

Loftet var ved Hjælp af Flagdekorationer omdannet til en festlig Bankethall, hvor en udmærket Frokost serveredes, bestaaende af Bjellands Hermetik i alle mulige Former.

Hr. Fabrikeier Grønnestad holdt der en Tale for de langfarende Gjæster; og efter dette lærerige Besøg begav man sig atter ombord

paa Dampskibet, der tog en Tur paa Fjorden og tilslut atter landede Studenterne paa Byens Brygge.

Til Koncerten i Domkirken var der ikke fuldt Hus. Solistinden, Frk. Gjertsen, der under de sidste faa Koncerter ved Sygdom var forhindret fra at synge, var atter i Vigør, og Koncertens religiøse Indhold syntes at gjøre et dybt Indtryk. Kirkemusiken fra "Lohengrin" og Schumans "Traumerei" var kanske det, som slog bedst an.

Kl. 10 samledes man i Kaféen paa Victoria Hotel, hvor en stilfuld Sexa var arrangeret af Byens Sangere. Man bænkedes ved mange Smaaborde, og Salen var dekoreret med norske og amerikanske Flag.

Hr. Wilhelm Aarstad bød Gjæsterne "velkommen tilbords," og senere talte Borgermester Larsen for Studenterne.

Redaktør Oftedal talte saa for Amerika, idet han mindede om, at det var fra Stavanger, at de første norske Udvandrere i 1825 begav sig til De Forenede Stater, og senere var ogsaa de væsentlige større Udvandringer kommen fra disse Kanter. Amerika er de store Dimensioners Land, og netop derfor maa man paaskjønne den Maade, hvorpaa de Norske derover har bevaret sine Grundegenskaber fra Hjemlandet. "Lad dette Møde bidrage til et Haandslag over Havet fra Nordmænd til Nordmænd."

Talen modtoges med stærkt Bifald. Professor Kildahl takkede for den storartede Modtagelse og de venlige Ord.

"Det var idag første Gang at to Skibe havde mødt frem til en Modtagelse, som overgik alle de andre. Vi havde aldrig drømt om noget saadant, og vi kunde gjerne efter dette tro, at vi var noget til Karer.

Vi havde hørt saa meget gjildt om gamle Bedstemor Norge over i Amerika, og derfor var vi kommen for at se hende, og da vi var i Geirangerfjorden og saa Bækkene som blanke Sølvbaand risle nedover de steile Fjelde, da saa vi et Syn, som vi aldrig glemmer.

Vi er stolte af at være Norske og feirer 17de Mai ogsaa derborte i Vesten.

Ja sidstleden 17de Mai var endogsaa en Fest arrangeret af et amerikansk Statsuniversitet (i Nord Dakota), og det var nok ikke blevet gjort, hvis ikke Begivenhederne sidst var komne her hjemme. Vi er saa ofte blevet kaldt Svensker, og skjønt vi intet har imod Svenskerne,

saa vil vi dog være Nordmænd! Nu ved man, at Norge styrer sig selv, og derfor fik vi Lyst at komme hjem og se gamle Bedstemor.

Ved St. Olaf College har vi mange Bygninger, og en af dem, Bibliotheket, er en Gave fra en forhenværende Stavangermand, Hr. Konsul Halle Steensland, som vi har den Fornøielse at have med os her iaften."

Taleren sluttede med et "tre Gange tre Hurra for Norge."

Handelsfuldmægtig Lauritz Hansen udbragte et Leve for Musikens skjønne Kunst. Ved 11.30-Tiden brød man op fra Bordet, efterat den amerikanske Konsul havde takket for Maden.

Man begav sig ovenpaa, hvor Cigarer frembødes, medens Sangerne afsang flere udmærkede Numre, der høstede stort Bifald. Senere serveredes Kaffe i Caféen, medens Underholdningen besørgedes af en Fonograf samt af Hr. Werner, hvis morsomme Skrøner gjorde megen Lykke.

Ved 1-Tiden takkede Konsul Steensland i en kort Tale for det hyggelige Samvær, og saa var det slut.

Onsdag Morgen, den 18de Juli, regnede det. Koncert skulde om Aftenen været holdt paa Bjergsted, en Park, som ligger lige ind til Byen. Forventningen om denne Friluftskoncert havde utvilsomt holdt mange borte fra Kirkekoncerten Aftenen forud, men nu maatte paa Grund af det vedvarende Regnveir Friluftskoncerten indstilles, og istedet derfor gaves en i Teatret, der var altfor lidet for vort store Korps og ikke rummede mange Mennesker. Resultatet i Kroner blev derfor for Stavangers Vedkommende ikke, hvad man kunde have ventet.

Desværre blev en af Studenterne, Trækbasunen Michaelsen, i Stavanger angrebet af Lungebetændelse, og maatte indlægges paa Sygehuset, hvor han fremdeles henlaa ved min Afreise fra Norge den 22de August, dog i god Bedring. Han er siden udskreven som fuldstændig helbredet.

"Vestlandsposten," Stavanger, skrev den 17de Juli:

Et Blad af Udvandrernes Saga.

I Juli Maaned 1825 drog de første norske Udvandrere til Amerika. Kleng Pedersen Hestehammer fra Tysvær, var Banebryderen. Han havde nemlig opholdt sig nogle Aar i Amerika.

Ved Hjemkomsten fortalte han Venner og Bekjendte om det "gode Land," som det hed. Hans Beretning vakte ikke liden Opmærksomhed. Et Selskab, bestaaende af 52 Personer fra Stavanger, Tysvær og andre Bygder i Ryfylke, dannedes med det Formaal at udvandre til Amerika. De kjøbte da i Forening Sluppen "Restaurationen," og med dette lille Fartøi forlod de Stavanger den 4de Juli 1825.

Det berettes som paalideligt, at af hele Selskabet var kun Kapteinen og Styrmanden Sjømænd.

Vistnok var nogle af de andre Mænd sjøvante, og disse skulde da hjælpe til med det nødvendige Arbeide under Seiladsen.

Efter adskillige Viderværdigheder ankom de til Øen Madeira den 31te Juli. Folket der viste dem megen Forekommenhed. Den derværende amerikanske Konsul var dem behjælpelig paa mange Maader og forsynte dem med den nødvendige Proviant. Efter at have tumlet om paa Havet i lang Tid, ankrede de endelig i New Yorks Havn den 29de Oktober samme Aar.

Siden drog hvert Aar Nordmænd over Havet.

Kl. 11 om Aftenen, efter Koncerten i Stavanger Teater, forlod "Andenæs" Bryggen, hvor en stor Menneskemasse var forsamlet til Afskeden.

Hilsener, Sange og Hurraer vexledes fra Skibet og Kaien, og under Afskedssalut fra "Andenæs" med "Tak for Opholdet" sattes Kursen sydover rundt Jæderen og Listerlandet, hvor den berygtede Sjøgang snart krævede sine Ofre.

I "Stavanger Amtstidende" for 19de Juli skrives over Signaturen "C.," i Forbindelse med en forøvrigt velvillig Kritik, følgende:

"En Ting bør nævnes: Ved begge Koncerter blev "Ja vi elsker" spillet og ved sidste Gjentagelse af Sangen blev der ferveret en Tilsætning i fugeret Stil, som intetsteds hører hjemme. Enten faar man helt ud lave en Fantasi eller Variation over Melodien, eller ogsaa faar man spille den, som den er, purt og rent. Et Lands Nationalsang bør ikke farves i den Grad efter den enkeltes Smag."

Det lader sig ikke benægte, at Hr. Prof. Christiansens Arrangement af vor Nationalsang vakte adskillig Diskussion, og tildels Kritik af ovenstaaende Slags.

Imidlertid maa det først og fremst fastslaaes, at han i sit Arrangement og Instrumentation har bibeholdt Melodien absolut uforandret fra Begyndelse til Slutning. Det nye "tilsatte" blev derfor blot en smukkere Ramme for et gammelt Maleri, og Faktum er og blir, at den Maade, hvorpaa Nationalsangen blev givet af St. Olaf Studenterne, bestandig resulterede i den mest henrykte Begeistring og de voldsomste Ovationer fra Publikums Side.

Hr. Christiansens Arrangement maa derfor absolut betragtes som en Forbedring af den gamle Methode, og vil utvivlsomt blive adopteret af mange Dirigenter i selve Norge.

Til Kristianssand ankom vi efter Bestemmelse ved 1-Tiden. Skud blev vexlet ved Indseilingen med Batteriet paa Odderøen og under fornyet Salut lagde Skibet til ved Toldbodbryggen, der, trods Striregnet, var fuldpakket af Mennesker. Efterat Korpset havde spillet den amerikanske og norske Nationalsang, kom en Deputation ombord, bestaaende af Borgermester Knudtzon, Vice-Ordfører Grosserer Mathias Hansen, den amerikanske Konsul, Grosserer B. Reinhardt, Formand i Festkommiteen, samt D'Herrer Severin B. Olsen, Oluf Borgen og Cand. jur. Birger Dahl-Hansen. Borgermesteren holdt en kort og hjertelig Velkomsttale, der besvaredes af Prof. Kildahl. Nifoldige Hurraer vexledes ogsaa fra begge Sider. Paa Grund af Regnet indstilledes en Udflugt til Ravndalen.

En mindre Festmiddag gaves af Hr. Konsul Reinhardt og Frue, hvortil var indbudt Professor Kildahl, Dirigent Christiansen, Professor Schmidt, Fru og Frk. Gjertsen samt Herr og Fru Randall. Efter et Par Timers Tid tilbragt ved denne ualmindelig hyggelige Sammenkomst, var Tiden kommen for Koncerten, der blev afholdt i Turnhallen, et ualmindelig stort og smukt Lokale. Billetterne var omtrent udsolgte paa Forhaand, og Salen derfor fuldpakket ved Musikkorpsets Ankomst. Parademarschen trak som sædvanlig en stor Menneskemasse, der fyldte de endnu usolgte Pladse.

Paa Grund af Lokalets Størrelse blev Koncerten mere end almindelig vellykket, og Publikums Velvilje gav sig tilkjende strax efter de første Par Numre. Efter "Ja vi elsker" steg Enthusiasmen til et Høi-

depunkt, der fandt umiddelbart Udtryk ved en Ovation af Blomsterkastning fra alle Kanter af Salen.

Kristianssand er bekjendt for sine mange Blomsterhaver, og de fleste Damer havde Blomsterbuketter med sig. Ved Slutningen af Fædrelandssangen opsteg fra Publikums Side en Hyldest og Applaus ledsaget af en Regn af Buketter, der fuldstændig druknede Dirigenten, Hr. Christiansen, i Blomster. Noget lignende har jeg aldrig været Vidne til, omendskjøndt jeg har tilbragt adskillige Aar som Koncert-Impressario.

Hr. Statsraad Lemkuhl, paa Reise fra Kristiania til Statsraadsmøde i Bergen, overvar Koncerten og blev introduceret til St. Olafs Studenterne "bag Kulisserne," hvor han i nogle faa Ord udtrykte sin Glæde over Mødet.

Efter Koncertens Slutning blev Salen ryddet for Stoler, idet man gjorde istand til en Fest, der blev holdt i samme Lokale grundet paa Festivitetslokalets Oppudsning for det nærforestaaende Kongebesøg. Forfriskninger blev serveret i Form af skaarne Smørrebrød og Dessert, hvorunder Festkomiteens Formand, Hr. Konsul B. Reinhardt, holdt en stemningsfuld Tale for de amerikanske Gjæster og takkede for, at de havde villet besøge Kristianssand.

Han sluttede med et nifoldigt Hurra for Amerika samt Leve de amerikanske Studenter.

Prof. Kildahl besvarede Talen.

Derpaa begyndte Dansen, for hvilken Musiken blev givet af et Orchester, der havde taget Plads i Galleriet. Stor Fornøielse vakte de norske Damers Forsøg paa at danse amerikanske Danse, saasom "Two-Step" og amerikansk Vals. Ligeledes forsøgte nogle af Studenterne at deltage i den norske Française til stor Fornøielse for de talrige Tilskuere. Kl. 1 brødes Laget, og med Taknemmelighed skiltes vi fra vore udmærkede Værtsfolk.

Lørdag Morgen Kl. 4 afreiste "Andenæs" fra Kristianssand og stevnede mod Arendal, Tournéens næste Stoppested. Efter Bestemmelsen ankom vi ved 10-Tiden og modtoges ved den nye Brygge af en uoverskuelig Menneskemasse. Amerikanske og norske Flag var reist paa Bryggen, hvor Turnernes Musikkorps stod opstillet og spillede en Hon-

nørmarsch. Studenterkorpset istemte, efterat Salut var vexlet med de sædvanlige 4 Skud, den amerikanske Nationalsang, og idet Skibet gled ind til Bryggen udbragte Hr. Byfoged Klem et "Leve de amerikanske Studenter," efterfulgt af livlige Hurraer fra den forsamlede Skare. Paa Studenternes Vegne svarede Prof. Kildahl med et "Leve Arendal," ledsaget af det amerikanske Sangerhurra.

Dette bestaar af hip — Hurra! hip, hip, Hurra! — Hurra! hip, hip, hip, Hurra — Hurra — Hurra! Altsammen i kort, bestemt og afgjort Tempo.

Derpaa spilledes "Ja vi elsker," der paahørtes med blottede Ho-

Udflugt fra Arendal.

veder og efterfulgtes af umaadelig Applaus og Bravoraab, hvorpaa Festkommiteen, bestaaende af D'Herrer Konsul Chr. Eyde, Brugseier Blakstad, O. J. Herloffsen, Thv. Clausen, Tandlæge Pfaff, Cand. jur. Sigurd Herloffsen og Stud. jur. E. Christensen med Byens Ordfører og Magistrat i Spidsen, kom ombord i "Andenæs" og hilste paa Studenterne. Invitation modtoges til en Dampskibstur opover Elven, og Kl. 11 drog man afsted med to mindre Dampskibe "Rap" og "Ferm." Vei-

ret var lidt ustadigt, og en stærk Kuling gjorde Turen ligesom mindre fornøielig end den ellers kunde været. Man blev imidlertid særdeles vel behandlet og fik se mange interessante Steder. Forfriskninger og Cigarer serveredes en Masse, og tilslut kom man tilbage itide til at fikse sig op for en Festmiddag paa Grand Hotel, som begyndte Kl. 4.30.

Blandt de mange Tilstedeværende bemærkedes Byfoged Klem, Ordføreren, Minister Prebensen, Norges Gesandt i Rusland og andre af Arendals ledende Mænd.

Festkommiteens Formand, Hr. Chr. Eyde, bød velkommen tilbords. Derefter udbragte Byfoged Klem Skaalen for den folkevalgte Konge Haakon VII. og for Præsident Roosevelt. Derpaa holdt Hr.

Paa Pic-nic ved Arendal.

Eyde en hjertelig Tale for Olafs Studenterne, hvilken Prof. Kildahl besvarede i anslaaende Ord. Han sluttede med et Leve Norge, der istemtes med Begeistring.

Provst Irgens, som den ældste tilstedeværende Akademiker, talte i varme Ordelag for Landsmændene ude og for Samarbeidet mellem dem og de norske hjemme. Sluttelig talte Hr. Statsingeniør Arnold for Damerne.

Efter Middagen serveredes Kaffe og Cigarer, og Samværet fortsattes, indtil Studenterne maatte ombord for at iføre sig sine Unifor-

mer. Paraden foregik ved 8-Tiden gjennem de folkefyldte Gader og under stor Jubel fra Menneskemasserne.

Koncerten, der foregik under aaben Himmel paa en indgjærdet Plads udenfor Skolebygningen, bivaanedes af en svær Menneskemasse og vakte uendelig Jubel.

Regnet truede hele Tiden, og Programmet blev derfor forceret mest muligt, hvilket viste sig at være en udmærket Ide; thi da Koncerten var slut, og Folket begav sig hjemad, begyndte Himmelen at aabne sine Sluser.

Under Middagen i Grand Hotel overraktes Prof. Kildahl en Gave fra Boghandler Danielsen, bestaaende af et pragtfuldt indbundet Læderfolio, indeholdende et stort, vakkert Fotografi af Arendal samt Ko-

Ankomst til Larvik.

pier af alle de Prospektkort fra Arendal og Omegn, der er udkommet hos Danielsen.

Koncerten i Arendal var arrangeret af Hr. Boghandler Gjerulsen, der var meget aktiv i hele Festarrangementet. At det financielle Resultat af Koncerten her blev særdeles vellykket, skyldtes ogsaa hans udmærkede Behandling af mange vanskelige Detaljer paa selve Koncertpladsen.

Lørdag Morgen, den 21de Juli Kl. 10, seilede "Andenæs" ifølge Programmet ind paa Havnen i Larvik, hvor vore Salutskud besva-

redes fra de kommunale Kanoner paa Bødtkerbjerget. Bryggen og dens nærmeste Omgivelser var smykket med Flagstænger og Æresporte omviklede med Kranse, og hvorfra vaiede norske og amerikanske Flag. Store Menneskemasser var forsamlet, og Korpsets to sædvanlige Ankomstnumre, de to Nationalsange, hilsedes med Hurraraab og Applaus. En Festkommite, bestaaende af Hr. Konsul Høeg, Kaptein Hoff, Disponent Smedsrud, Fru Oberstløitnant Johannesen, Frk. Augestad, Sognepræst Schive og Frue, Toldkontrollør Scharffenberg, Formand Olaussen og Organist Meyer-Hansen, kom ombord, da Landgangen var arrangeret, og paa Dækket holdt Hr. Sognepræst Schive en inderlig og hjertelig Tale, hvoraf de Tilstedeværende følte sig dybt grebne.

Indgjærdet Plads bagenom "Fritzø Hus."

Paa Invitation af Kommiteen tog vi derpaa iland, og placeredes i en Mængde Kjøretøier, som bragte os gjennem Byen ud til den pragtfulde Herregaard Fritzøhus, antagelig Norges flotteste Privatbolig. Efter en Tur gjennem Parken og Haven, der omgiver denne slotlignende Residents, kjørte vi tilbage til Larvik, hvor i Bøgeskoven lange Borde stod opdækket med en delikat Frokost. En Times Tid tilbragtes ved Bordene, hvorpaa vi atter tog ned til "Andenæs" og tilbragte Eftermiddagen. Mange benyttede sig af Anledningen til at tage sig et Saltvandsbad; personlig aflagde jeg sammen med 8 a 10 af Studen-

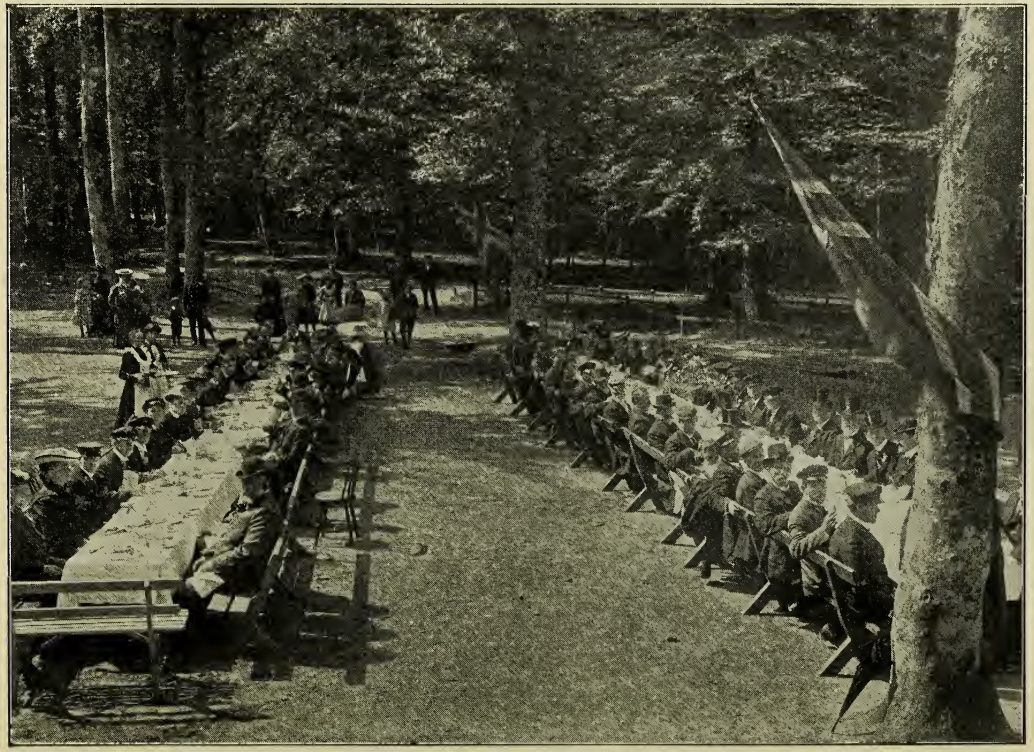

Fest-Frokost i Bøgeskoven i Larvik.

terne et Besøg hos Colin Archer, Norges mest berømte Baadbygger, der i sin Tid byggede Nansens Skib "Fram." Archer har fremfor nogen anden Fortjeneste af de Forbedringer, som er foregaaet med de norske Lodsbaade og Redningsskøiter Kysten rundt, og som utvilsomt har reddet mange hundrede Menneskeliv fra Undergang i Storm i Løbet af de sidste 30 Aar. Hr. Archer stillede en mindre Seilbaad til vor Disposition, og i den friske Bris tog vi en Seiltur rundt Fjorden.

Koncerten i Bøgeskoven om Aftenen havde samlet flere tusinde Mennesker, og fra nærliggende Byer som Fredriksværn og Sandefjord kom Massevis af Folk pr. Dampskib og Kjøretøi.

Hr. Colin Archer, Larvik. — Norges mest bekjendte Baadbygger, som har git Lodserne en sikker Baadtype.

Dirigenten, Hr. F. Melius Christiansen, kommer fra Larvik, og det var derfor intet Under, at næsten hele Byen var paa Benene.

Østlandsposten af 24de Juli siger om Koncerten bl. a.: "Der var visselig kun en Mening om de unge Studenters Spil og den Ledelse, hvorunder de stod. Præstationerne foregik med den største Præcision og det mest udmærkede Samspil. Professor Christiansen viste sig visselig at være sit Ry som dygtig Musikleder vel værdig. Under hans Taktstok fik bl. a. vor "Ja vi elsker" en Udførelse, der nok yderst sjelden vil lykkes os at faa en Gjentagelse af."

Efter Koncerten udbragte Hr. Bankbestyrer Velo, Byens Vice-Ordfører, **ex-auditorium** et Leve for Musikkorpset og dets Dirigent, hvilket ledsagedes af kraftige Hurraraab. Studenterne svarede med sine "College-Yells," der bestandig vakte stor Munterhed.

Efter Koncerten gaves en Festmiddag i Spisesalen paa Larviks Bad. 250 Gjæster sad tilbords, og Modtagelseskommiteens Formand,

Lystseilads i Larvik med en af Archers Seilbaade.

Hr. Kaptein Hoff, ønskede velkommen; lidt senere udbragte han Kongens Skaal. Derpaa talte Bankchef Oppen for Præsident Roosevelt, og Konsul Høeg for Gjæsterne, hvorpaa Prof. Kildahl svarede.

Direktør Smedsrud holdt derpaa en Tale for Dirigenten, Prof. Christiansen, og for hans Far, der i mange Aar har været ansat ved

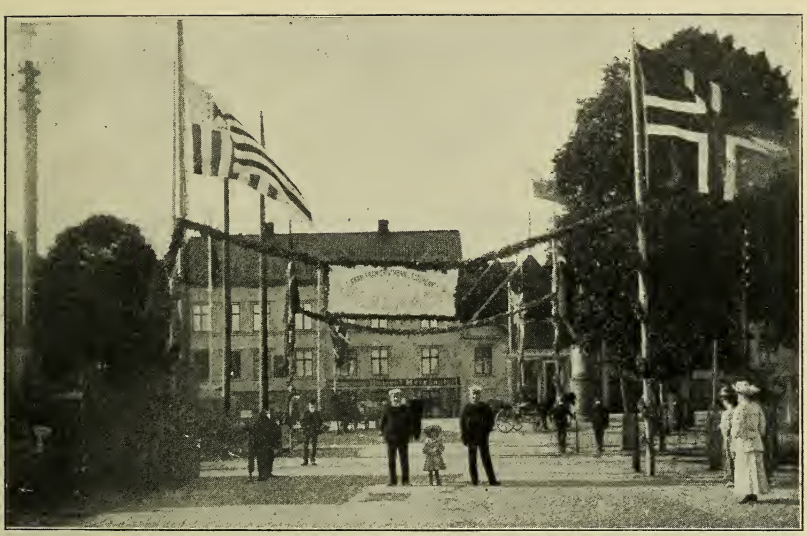

Dekorationer i Dirigent Christiansens Hjemstavn, Larvik; i Midten Sylvia Randall mellem de to Styrmænd paa "Andenæs."

Larviks Glasværk, og sluttede med at overrække Dirigenten et smukt Vikingeskib af Sølv, en Gave fra Larviks Damer.

Fru Kammerherinde Treschows Eiendom "Fritzø Hus" ved Larvik.

Prof. Christiansen takkede for Gaven, hvorpaa Toldkontrollør Scharffenberg talte for de amerikanske Damer, specielt de tilstedeværende, og udbragte deres Skaal. Under Middagen sang "K. U. F.s" Sangkor "Fædrelandshymne" af den unge afdøde Sven Ulsaker, og efterpaa gav Byens Sangforening nogle Numre tilbedste i den tilliggende Have, under megen Applaus. Frk. Gjertsen sang ogsaa og høstede meget Bifald.

Hr. Bankbogholder Bjarne Hansen hilsede paa Sangernes Vegne Studenterne i velvalgte Ord.

Ved 11-Tiden fandt Opbruddet Sted, og Studenterne fulgtes til "Andenæs" af en stor Folkemængde.

Fædrelandshymne.

Af

Sven Ulsaker.

Hil dig, du gamle Land med dine unge Kræfter!
Sol over Hav og Strand og Fjeldet, som følger efter!
ungdomsvarme Hjerter slaar mod dig med stærke Bønner:
Gud signe Norges Land, Gud signe Norges Sønner!

Hil dig, vort unge Folk med dine gamle Minder:
hjemfarne Slægters Tolk, som taler fra Li og Tinder!
Folkets Daad i Nutidskamp Fremtid til Fortid binder;
Gud signe Norges Folk, Gud signe Norges Minder!

Hil dig, vor høie Drot, hil dig paa Haralds Trone!
Fred være i dit Slot, aldrig for tung din Krone!
"Alt for Norge" lød dit Ord, hør da fra Folket tone:
Gud signe Norges Drot, Gud signe Norges Trone!

Reisen fra Larvik til Skien er ikke lang og udførtes i Nattens Løb uden specielle Tildragelser.

Søndagsopholdet i Skien og paa den deilige Dampskibstur helt op i Telemarken, der af en Festkommite, med Hr. Kjøbmand Beilegaard i Spidsen, var arrangeret til Ære for St. Olafskorpset, maa henregnes til den naturskjønneste Nydelse, som faldt i vor Lod i Norge.

Vore Værter var utrættelige i sine Anstrængelser for vort Velgaaende, og deres Bestræbelser fortsattes ustanseligt fra vor Ankomst til vor Afreise.

Som en Prøve paa den Interesse, der lagdes for Dagen af den norske Presse, vil jeg lade Skiensavisen "Varden" føre Ordet og be-

Vrangfos i Thelemarken.

skrive Opholdet i Skien. I dens Nummer 167, 23de Juli findes følgende Artikel:

Studenternes Dag.

Glimrende Sommervejr med deilig, sval, ren Luft, slig som den blir, naar Solen bryder frem efter Regn og Uveirsdage, gjorde de amerikanske Studenters Besøg til en straalende Fest. Vore Gjæster var

da ogsaa alle meget begeistret baade over Naturen og Modtagelsen. Flere sagde, at denne Tur til Vrangfos var noget af det vakreste paa hele Reisen. Vel havde de set Naturen vildere, men sjelden mere smilende og blid — og slig Luft, havde vi den bare saadan i Amerika! sukkede en ung Student, som vi talte med.

Ankomsten fandt Sted præcis Kl. 9. Da smeldte Brandkanonerne, og det store Dampskib "Andenæs" gled langsomt ind til Langbryggen,

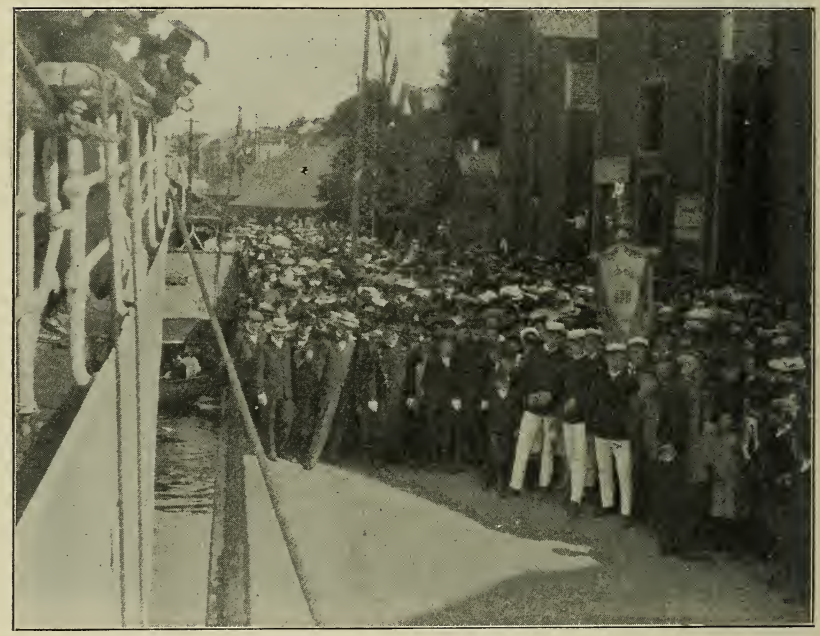

Ankomst til Skien.

hvor det var fort af Mennesker. Mands-Sangforeningen og "Odd" var mødt op med sine Faner. Efterat Studenterne først havde spillet den amerikanske og norske Nationalhymne, hilsede Sangerne dem med Skavlans "Sangerhilsen." Derpaa hilsede Politimester Christophersen de fremmede i nogle faa Ord velkommen og udbragte et tre Gange tre Hurra for Studenterne.

Der blev nu en halv Times kjedelig Pause, hvorunder Modtagelseskommiteen med flere var ombord og hilste paa Gjæsterne, medens Tilskuerne stod i Land og nysgjerrig befaa de fremmede, der bar de eiendommelige amerikanske Studenterluer — en sort Kalot med en firkantet Skive i Toppen. Henimod Kl. 10 forlod man endelig "Andenæs" og drog i sluttet Trop gjennem Byen, som var rigt flagsmykket, til Hjellebryggen; der laa "Victoria" — som af Telemarksselskabet

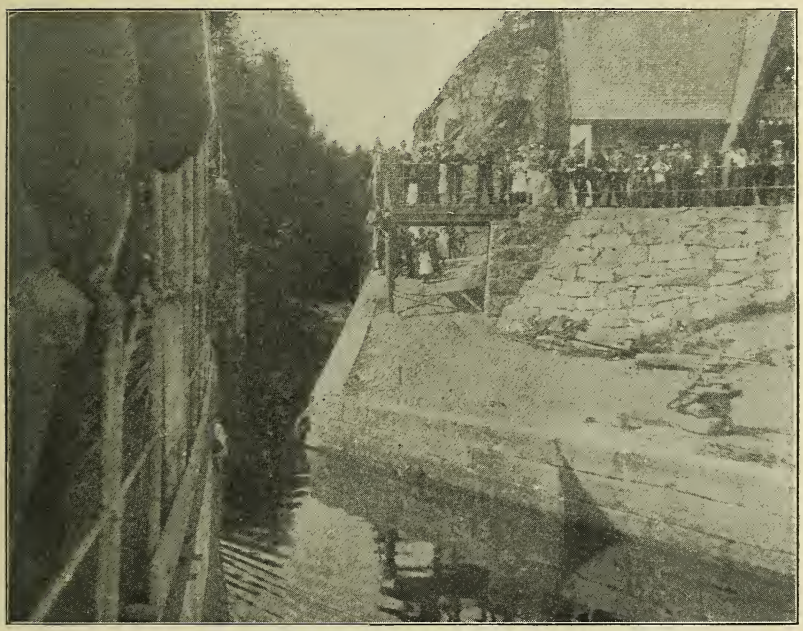

Indløbet til Løveidsluſen fra Skienskanten.

var stillet gratis til Disposition — og ventede. Ved Landgangen stod Disponent Holm og hilsede Gjæsterne velkommen. Henved 100 Mennesker, Studenterne indbfattet, deltog i Turen. Saa bragede Saluten løs fra Kanonerne paa "Victoria," og Skibet gled opover Elven under Hurraraab fra Land, hvor der var samlet en Mængde Mennesker.

Turen opover var storartet. Det var jo det reneste Ønskevejr, og Deltagerne gav ofte sin Begeistring Luft. De færreste havde før set et Slusevæk, og Farten opgjennem Sluserne vakte stor Interesse. Ved Skotfos vaiede norske og amerikanske Flag ved Kanalen, og der bragede en voldsom Salut, baade da Skibet gled ind i og ud af Sluserne. Baade ved Skotfos og Ulefos gav Studenterne flere Numre paa sine mangeartede Instrumenter, af hvilke flere er ukjendte for vore Musikere.

Ved Ulefosslusen, Ulefos.

Undervejs paa Nordsjø serveredes Chocolade, Melk og Smørrebrød. Her kan bemerkes, at samtlige Gjæster er Totalister. Studenterne ved Olafs College har Paabud om Afhold. Undervejs hilsede man ret som det var med Flagning og Viften fra Land. Ogsaa ved Ulefos var der Salut og megen Flagning. Undervejs uddeltes en Mængde illustre-

rede Reisebøger om Telemarksruten samt Mapper med smukke Prospekter fra Strækningen Längesund—Haukeli—Odda.

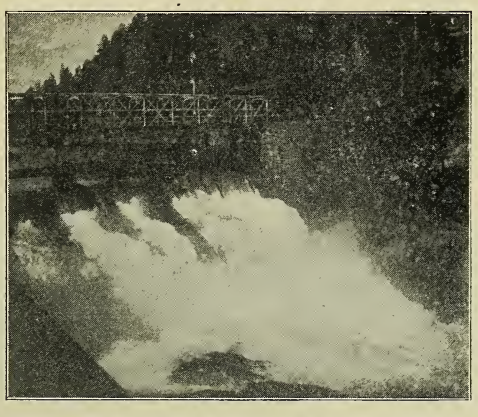

Ulefos, Ulefos.

Man naaede Eidsfos ved 12—1-Tiden, og derpaa spadserede man det lille Stykke Vei op til Vrangfos. Heroppe stegte Solen ganske kraf-

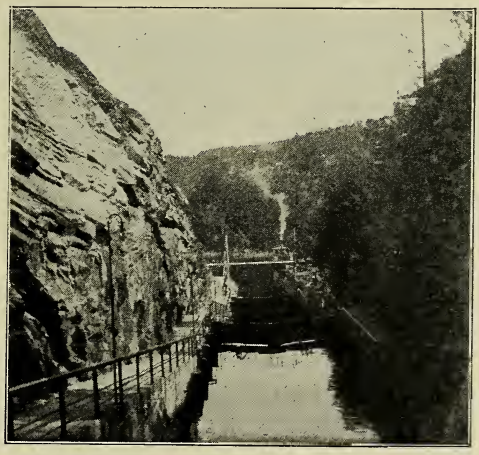

Løveidfluserne.

tig, men saa var der jo nok af Skygge. Da der holdtes et Missionsmøde paa Stedet, var der i Forveien samlet mange Mennesker. Flere andre Dampskibe havde gaaet Lysttur did. Man beundrede Kanalanlæggene og Fossesprøiten, hvori en pragtfuld Regnbue viste sig. Derefter samledes Studenterne oppe paa Bakken og spillede flere Numre under sterkt Bifald. Ordfører Tveten holdt en kort Velkomsttale: "Tak fordi I kom. Tag md en Hilsen til vore Brødre derover. Tre Gange tre." Sterke Hurraer. Efter ca. en Times Ophold tiltraadtes Tilbageturen,

Fri Konsert i det Frie ved Vrangfos.

som blev om muligt endnu deiligere, idet Solvarmen havde gjort Luften endnu mere mild og behagelig, uden at det derved blev nogen trykkende Varme. Ved 5-Tiden naaede man Byen. Hele Hjellen var fyldt af Mennesker, flere Tusener var paa Benene, for at hilse Gjæsterne velkommen tilbage. Saa drog man gjennem Folkemassen, som villig holdt Passagen aaben, til "Festiviteten," hvor Bordets Glæder ventede dem. Og det var vel; thi nu var Maverne tomme.

Forinden vi gaar videre i Referatet, skal vi imidlertid besørge en liden Præsentation af en Del af Gjæsterne gjennem en Del smaa Interviews.

Om Studenterne i sin Almindelighed maa vi sige, at det var jevne, naturlige, ligefremme unge Mænd, de fleste i Begyndelsen af Tyveaarene. De var i det hele taget fordringsløse, de gjorde intet

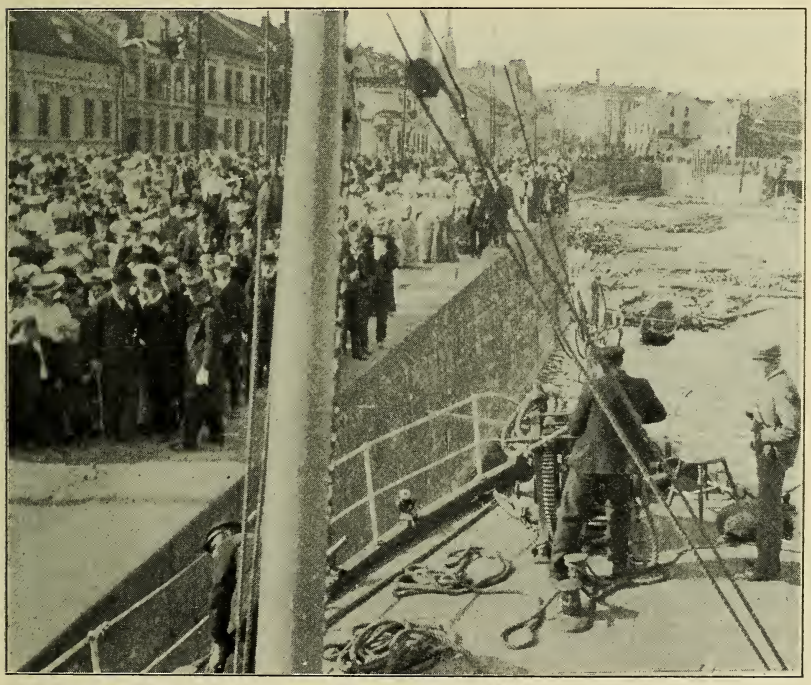

Tilbagekomsten fra Nordsjø til Skien.

Braak og var alle meget elskværdige. De unge Mænd vandt alles Hjerter. Kun to var født i Norge. De fleste var Sønner af norske Bondefolk, som var indvandret til Amerika og som derover er Farmere. Derfor var der ogsaa i Flokken at se en Mængde godslige, vindende norske

Bondeansigter. Andre, hvis Fædre har været derover i flere Ætled eller som var opvokfede i Byen, havde derimod lidt mere amerikansk Særpræg over sig.

Vi hilste først paa Professor Kildahl, den dygtige Bestyrer af St. Olafs College, Færdens Leder. Han er Trønder af Oprindelse.

— Det har været en storartet Tur, sagde han. Kunde ikke bedre være. Vi var overalt begeistret over Naturen og den glimrende Mod-

I Sluserne ved Løveid.

tagelse vi fik. Det var de norske Studentersangere ifjor, som gav os Ideen til denne Reise, og Tanken modnedes efter Selvstændighedsverket ifjor.

— Da brændte vel alles Hjerter derover?

— Vi var hjemme hos eder alle i Tankerne. Hjælp havde I faaet, om det havde smeldt løs — baade Mænd og Penge. Vi ventede dog, at det skulde gaa over i Fred. Da det blev Kongedømme og ikke Republik, blev nok en Del norske skuffet, men eftersom vore Blade for-

klarede Sagen, slog man sig tilfreds. Jeg tror, det er blevet bra, som det er.

— Var der nogen, som ønskede os Kongedømme, paa Grund af Erfaringer om Republiken i Amerika?

— Nei, absolut ikke. Som bekjendt tilhører de fleste Nordmænd Republikanernes Parti, skjønt der nu er liden Forskjel mellem disse og Demokraterne.

— Hvorledes er Nordmændenes Stilling derover i Forhold til de øvrige Nationaliteter?

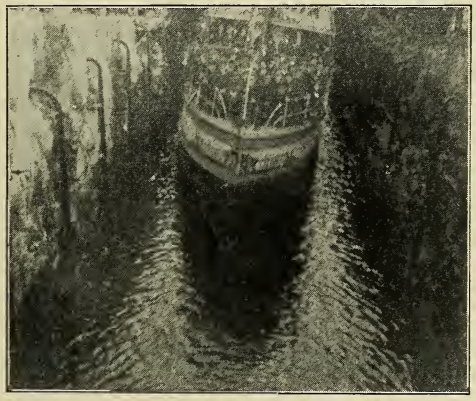

I Sluserne ved Løveid.

— Meget god og anseet. Baade som Arbeidere, i det praktiske Liv og paa Aandens Omraade. Mange har som bekjendt naaet anseede Stillinger. De gjør sig sterkt gjældende overalt. Herefter spørges der dog mindre efter Nationalitet, der spørges mere efter personlig Dygtighed, eftersom det amerikanske Samfund er begyndt at vokse sammen. Men inden det norske Samfund derover gjør der sig sterkere og sterkere gjældende en Stræben efter at bevare sit norske Sprog og Nationalitet. Det er ganske anderledes i saa Maade end f. Eks. for 25 Aar siden. Dette skyldes de høiere Skoler, den stigende Oplysning og den norsk-amerikanske Pressens Arbeide.

— Har de norske mange egne Skoler?

— Vi har 23 høiere Skoler af forskjelligt Slags — Middelskoler,

Gymnasier, Lærerskoler, Præsteskoler etc. Men intet norsk Universitet. St. Olafs College i Northfield, en ganske liden By, er et Slags Gymnasium, med 4 Aars Skolegang. Der undervises i Norsk, Morsmaalet og i Religion paa Norsk. Forøvrig paa Engelsk. Der er 450 Elever. Disse bor i Skolens Bygninger. Den senere Studietid ved de amerikanske Universiteter er for Læger og Ingeniører 4 Aar, Teologer 3 Aar og for Jurister 2 Aar.

Vi forlod den elskværdige Professor og hilste derefter paa en Række Studenter, hvis Forældre eller Fædre er fra disse Kanter. Først hug vi Kloen i en bredvoksen Kjæmpe, som ragede et Hoved over alt Folket, og bad ham præsentere os for en af Telemarkingerne.

— "Mor mi er fra Hitterdal," svarede han.

Det var Knut Christensen, hjemmehørende i Grant Co., Minnesota. Hans Far, Anders Christensen, var fra Gaarden Raamundseth i Eggedal, og han var i Amerika blevet gift med Gunhild Haugjord, Datter af Lars Larsen Haugjord i Hitterdal. Hun udvandrede 13 Aar gammel for 34 Aar siden. Hun reiste da over med alle sine Søskende ved Navn Ole, Halvor, Anne og Rønnaug. Alle er gifte og velstaaende Farmerfolk. Af andre Telemarkinger i samme County (Bygd) nævntes Farmerne Øya og Gjermundson.

Den næste vi traf var B. J. Loftsgaard, en vakker, velvoksen Kar, med et godlidende Ansigt. Han var fra Worth Co. i Iowa. Forældrene var Eivind Haraldsen Loftsgaard, som 18 Aar gammel for 54 Aar siden udvandrede fra Børte i Mo. Moren Sidsel Mørk er fra Hallingdal. De blev gifte i Amerika. De har 9 Barn, 3 Gutter og 6 Piger. Forældrene lever endnu og har stor Gaard paa 200 Acres og føder, 12—15 Heste og 75 Kreaturer, deraf 20—25 Melkekjør, Resten er Kvæg, som gjødes op til Slagt.

I Countyet boede oprindelig mest Irlændere, men Gaardene er for det meste opkjøbt af norske, saa det nu er en norsk Bygd. Af andre Telemarkinger der nævntes Familien Huso fra Børtegrænd, Aase Huso, som kom did for 50 Aar siden, og nu er død, var Søster af Lensmand Midbø i Mo. Videre nævntes Farmerne Torjei Kolberg ca. 60 Aar gammel, Ole Kaasa ca. 50 Aar.

Saa kom vi til George Mohn, bosat i Northfield, Medarbeider ved det amerikanske Ugeblad "Northfield Independent." Hans Far, Thor-

bjørn Mohn, (Moen?) var i 25 Aar indtil sin Død, 56 Aar gammel, i 1899 Bestyrer af St. Olafs College; derpaa efterfulgtes han af Kildahl. Han var født et Steds i Nærheden af Skien, Sønnen vidste dog ikke hvor. Moren var fra Valders. Hr. Mohn saavelsom flere andre Deltagere var færdige med St. Olafs College, men havde sluttet sig til Musikkorpset i Anledning af Norgesturen.

Andrew Jacobsen, har begge sine Forældre fra Seljord. Faren, Ole Jacobsen, vistnok født paa Pladsen Firingen, og Moren Ragnhild, født paa Pladsen Heggenæs, udvandrede for ca. 40 Aar siden. Faren lever, Moren er død. Der er 6 Barn, hvoraf to gifte. De hører hjemme i Scott Co., Minnesota. Der bor ikke mange Telemarkinger. Han nævnte dog Aslak Homen, Aslak Haatveit og en Thorsen.

Ferdinand Drotning, som er Lærer i Matematik ved en Høiskole, en meget intelligent udseende og vindende ung Mand, havde begge sine Bedsteforældre paa fædrene Side fra Vinje. Bedstefaren Aamund Drotning var en Slegtning, vistnok Søskendebarn af Aasmund Vinje, medens Bedstemoren Elisabeth var hjemme paa Tvitekkja. Deres Søn Edvin og Hustru Karoline (Datter af Torstein Kleven fra Flatdal og Hustru Aase fra Kvaale i Kviteseid, gifte i Amerika) er Forældre til Student Drotning. Faren er Tobakshandler i den mindre By Stoughton i Wisconsin, i hvis Omegn der dyrkes meget Tobak. Af Farmere i Omegnen, som er fra Telemarken, nævnte Hr. Drotning Ole Teisberg, 65—70 Aar, vistnok fra Eidsborg (han er hjemme paa Besøg i Sommer), Ole Haugan, ca. 60 Aar og Halvor Bjaain, 70—75 Aar. Det ovennævnte Egtepar Torstein og Aase Kleven boede i Muskego, som var det første norske Settlement i Vesten, og de var blandt de første norske Indflyttere.

Endre Bøe, hvis Far, Nils Bøe, var fra Valestrand, Eidsvaag. havde sin Bedstemor paa Mødrene Side, Guri Holmen, fra Telemarken, men han vidste ikke i hvilken Bygd. Hans Forældre bor i Worth Co., Iowa. Der er faa Telemarkinger, mest Valdriser.

Oscar Storli havde ogsaa sin Bedstemor paa Mødrene Side fra disse Kanter, men han vidste heller ikke fra hvilken Bygd. Hun hed Ingeborg Auli. Faren, Knut Storli, som bor i Portland, Maine, er fra Hallingdal.

Sigfred Engh havde ligeledes sin Mormor herfra. Hun var vist

født paa Valøen i Hollen, men han husked ikke hendes Navn. Hun blev i Amerika gift med en Vossing, som kaldte sig Sampson.

"Broen" fra Norge.

Vi spurgte tilslut en af Studenterne, hvis Forældre er født i Norge:

— Udvandrernes Længsel efter Norge giver sig kanske med Aarene — de Gamle længter vel ikke?

— Aa jo, sagde han, de længter meget, kanske mere naar de bliver gamle. I stille Stunder bryder Barndomsminderne frem. Men de er jo bundne til det nye Land med de sterkeste Baand. De gamle synger fremdeles sine Barndoms-Sange, der er aldrig engelske Sange i deres Mund.

— Taler dere Norske Engelsk eller Norsk til Hverdags?

— Vi unge taler helst Engelsk. Men altid Norsk i Hjemmet hos Forældrene. Særlig paa Landet hænger Norsken igjen i flere Ætled. I Byerne forsvinder den før. Flere, hvis Forældre er født i Amerika, har først lært Norsk ved Skolen. En saadan Kamerat, som er med her, har for Eksempel en Søster, som ikke kan Norsk. Men i det Store og Hele holder vi paa Fædrenes Sprog i det længste.

— Havde De tænkt Dem Norge nogenlunde slig som det er?

— Nei aldrig i Drømme havde jeg tænkt mig det saa vakkert. Det er vidunderligt!!

— — Men nu maa vi gaa over til Middagen.

I denne deltog ca. 110 Personer, hvoraf de 50 Studenter og de 8—10 Personer, som har fulgt dem over Havet. Der var dækket i den store Sal i Festiviteten. Festkomiteens Formand, Kjøbmand Veilegaard ønskede velkommen tilbords og udbragte kort efter et Leve for Kongen og Præsident Roosevelt.

Ved Stegen holdt Amtmand Ullmann Talen for de fremmede Gjæster. I kommer, sagde han, til et lidet Land fra et stort Land, som ingen glemmer, der har besøgt det. Man maa altid huske det vrimlende Liv i eders største Byer og man glemmer ikke, Yellowstone Park, hvor man paa et Sted møder i det mindre hele Landets vidunderlige Natur. Men engang var ogsaa Eders Land et lidet Land i Folketal og Udviklingsevne. Det traadte ind i Historien samtidig med et andet

stort Land, nemlig Rusland, og det er interessant at pege paa Modsætningen i deres Udvikling. I Amerika har Friheden aabnet alle Udviklingsmuligheder, saa det nu er et stort Land, som har naaet det høieste paa mange Omraader. Ikke bare materielt, men ogsaa i Litteratur og Kunst. Derover har I forstaaet at bringe Kunsten til Alle, gjennem Eders offentlige Bygninger og vakre Hjem.

I kommer til et lidet Land, men dette Land har engang sendt Styresmænd ud i Verden og nu da 1905 har bragt os Selvstændigheden igjen, haaber vi paa enkelte Omraader at kunne gjøre en merkbar Indsats i Folkenes Kulturarbeide. I det store Land, hvorfra I kommer, har Normænd forstaaet at gjøre sig merkbart gjældende. Normændene i Amerika har gjort en stor Gjerning, og det er mit Indtryk deroverfra, at saavidt var I ikke komne, hvis I ikke havde havt den Evne at knytte Religionen saa nøie sammen med Virkeligheden.

I kommer fra et stort Land til et lidet Land og har bundet Hjerterne. Vi takker jer og vi Norske udbringer et Leve for vore Gjæster.

Den udmerket fremførte Tale gjorde et sterkt Indtryk paa de Fremmede og modtoges med sterkt Bifald. Den besvaredes af Bestyreren for St. Olafs College, Professor Kildahl, som blandt andet udtalte, at Samfølelsen mellem Norge og Norsk-Amerikanerne nu var sterkere end nogensinde, og at de under denne Reise havde modtaget uforglemmelige Indtryk af norsk Natur og af Norges Folk, saa Deltagerne bedre vilde kunne forstaa Norges Arbeide og Aandsliv. Han sluttede med en Tak for Modtagelsen i Skien, den vakre Tur til Brangfos, Middagen og den Tale, de her havde hørt og som havde gjort sterkere Indtryk end nogen anden de havde hørt paa sin Færd.

Efterat Sognepræst Hauge havde rettet nogle Ord til dem af Gjæsterne, som skulde bli Præster, brød man op fra Bordet. I Klubbens Værelser indtoges Kaffe i en Fart, da Koncerten snart skulde begynde.

Koncerten.

Vor store Kirke var igaar overfyldt. Hver eneste Siddeplads var optaget, og Folk stod pakket sammen nedefter Midtgang og Sidegang; — men saa var det ogsaa en Koncert, som man altid vil mindes, — fordi det var en Koncert, man vistnok aldrig har hørt Mage til her i Skien. "Stabat Mater," der var første Nummer paa Programmet,

greb allerede helt fra Begyndelsen af Folk med Undren. Naar man saa paa Ansigterne rundt om, var de som et stort, forbauset Spørsmaal: "Er dette virkelig Hornmusik? — det er jo som det deiligste Orgel!" — Og enkelte henreves endog til at klappe i Kirken. Schumanns: "Traumerei," der jo bedst egner sig for Strygere, fik ogsaa en meget god Udførelse — fin og diskret. Og "Sextetten fra Lucia di Lammermore" blev givet med en Kraft, saa Kirken dirred, en Kraft saa overvældende, at den næsten tog Veiret fra Folk, og man havde en Følelse af, at Lokalet var altfor lidet; det kunde og kanske ogsaa burde været 3—4 Gange større. — Da den norske og den amerikanske Nationalsang blev spillet, reiste Publikum sig i Andagt.

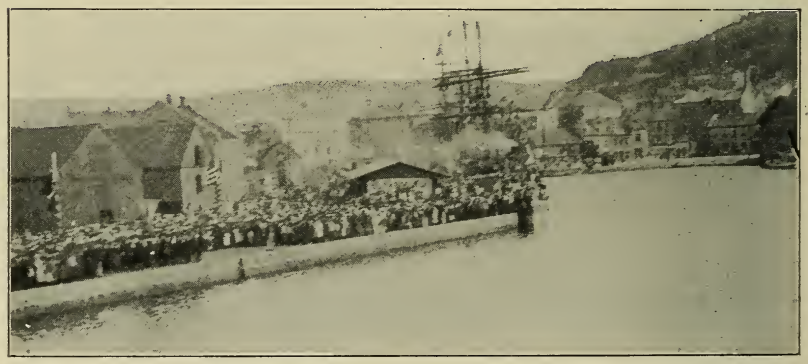

Paa Bryggen ved Fredrikshald.

Naar man husker paa, at disse Musikere er Diletanter og dertil unge, saa finder man det næsten ufatteligt, at de kan være naaet saa langt, og Grunden maa selvfølgelig være — en aldeles enestaaende dygtig Instruktion. — Og Instruktøren — en ganske ung Larviksmand — Hr. Melius Christiansen — er visselig en Dirigent af Guds Naade, de unge Gutter hang i Taktstokken. — Intonering og Foredrag var lige udmerket.

Som Solist medfulgte Miss Beatrice Gjertsen, der sang rent og vakkert — med en fyldig Stemme. Skulde noget Nummer nævnes spe-

crelt, maatte det være Martens: "Kveldsbøn," der blev udført med stor Inderlighed.

Havde man ikke faat Lov til at klappe inde i Kirken, saa blev iethvertfald Hænderne løst, da Korpset udenfor Kirken gav en liden Friluftskoncert. Folk var ellevilde af Begeistring.

De amerikanske Studenter skal have stor Tak, fordi de paa sin Tur undte Skien sit Besøg — og lad os føle lidt af den unge, seige Kraft, de eier. Det var som et sundt Pust af det unge, frie Amerika, som det unge, frie Norge havde godt af at føle.

Afreisen fandt Sted ved 11-Tiden igaaraftes. Det blev en livlig Scene. Mangfoldige Mennesker var samlet paa Bryggen. Studenterne var udmerket oplagt, sang og jublede og brændte Salutraketter. Der raabtes Hurra efter Hurra paa begge Sider. Under Farvelraab og Viften gled tilslut Skibet afsted.

Besøg paa Fredriksstens gamle Fæstning.

Mandag Morgen, den 23de Juli, passerede vi op igjennem det snevre Sund, der skiller Sverige fra Norge, og ankom ved 10-Tiden til Fredrikshald.

Vor Salut fra "Andenæs" besvaredes fra det historiske gamle Batteri paa Fredriksstens Fæstning, idet vort Skib gled ind til Bryggen, der var fort af Mennesker. "Star Spangled Banner" og "Ja vi elsker" gjorde som sædvanlig megen Lykke, medens Fortøiningerne fastgjordes; og derpaa ønskede Festkommiteens Formand, Hr. Skræddermester Seb. Olsen, Studenterne velkommen i korte, varme Ordelag. Studenterne udbragte et Leve for Fredrikshald, hvorpaa en Sangforening gav Griegs "Sangerhilsen" og bagefter "Gud signe Norges Land."

Det viste sig nu, at der ingen Landgang fandtes paa Bryggen, som var lang nok til at række vort høie Skib; men tilslut blev denne Mangel afhjulpet ved, at "Andenæs" sænkede sin Faldrebstrappe ned paa Bryggen.

Efterat Festkommiteen havde været ombord og hilset paa Studenterne, togede man med Sangerne i Spidsen op til Teatret, hvor en Masse Ekvipager ventede for at kjøre Studenterne med Værter til Fre-

Salut fra Fredrikstens Fæstning.

Indre Borggaard med Vagthus og Kasernelokaler paa Fredrikstен.
I Forgrunden Kaptein Baastad, Kommandant og Løitnant Thorp.

drikstens Fæstning. Her blev vi modtaget af den fungerende Kommandant, Kaptein Baastad, assisteret af Løitnanterne Torpp og Sandvik, der førte os rundt hele Fæstningsværket og forklarede dets Betydning i Detaljer samt gav en Oversigt over dets Historie. Forfriskninger blev ogsaa serveret, hvorpaa man atter steg tilvogns og kjørte i det deiligste Veir en Tur langs Femsjøen og gjennem Tistedalen med sine store Fabrikanlæg. Ved 3-Tiden ankom vi til Rød Herregaard, hvor paa In-

Gammel Kasemat paa Fredrikstens Fæstning.

vitation af Hr. Godseier P. Anker og Frue en storartet Middag indtoges. Desværre var Fruen syg og sengeliggende, saa vi maatte nøie os med Bekjendtskabet med den ualmindelig elskværdige Vært, som forresten havde holdt os med Selskab lige fra Ankomsten om Morgenen.

Middagen var, hvad vi paa norsk-engelsk kan kalde "særdeles ela-

borate" og tog næsten to Timer, ved Borde dækket i flere Værelser.

Rød Herregaard regnes blandt Norges prægtigste Privathjem, og Erindringerne derfra, iberegnet Værtens, Hr. Ankers, godslige Gjæst-

Dronningens Bastion. — Salutbatteriet paa Fredriksten.

frihed og gemytlige Omgangstone, vil længe bevares som nogle af vore behageligste Minder fra Færden.

En af Salutkanonerne.

Hr. Anker og Professor Kildahl talte under Middagen, hvorpaa Kaffe serveredes i andre Værelser. Frk Gjertsen gav nogle Numre i

Balsalen og vakte megen Begeistring. Kl. 6 blev Studenterne kjørt ned til "Andenæs," hvor Uniformerne kom paa, og saa foretoges en meget besværlig Parademarsch gjennem Haldens lange Gader. Derpaa steg man atter i Vognene og blev saa kjørt til "Place d'Arme" paa Fæstningen, hvor Tusinder af Mennesker overvar en meget vellykket Koncert.

Et Par Hundrede Børn, som havde kløvet den lange og bratte Vei op til Fæstningen, men ingen Adgangsbilletter havde, blev til stor Fryd

En gammel svensk Kanon, fisket op af Vandet ved Fredrikshald. Den har engang i Tiden beskudt Fæstningen Fredriksten, hvor den nu hviler som en Trofæ og en Souvenir om at Fæstningen aldrig er bleven tat med Vaabenmagt.

for hele Skaren sluppet ind frit og stormede lynsnare ind gjennem Portene til stor Fornøielse for Tilskuerne.

Ved 8.30-Tiden var Koncerten slut, men endnu ikke vore Værters liberale Festprogram. Kl. 9 begyndte nemlig en Souper i Haldens Klubs Lokale, hvori deltog ca. 150 Damer og Herrer ved siden af Stu-

denterne. Hr. Godseier Anker var fremdeles med og førte Frk. Gjertsen tilbords.

Lokalets mange Værelser var stilfuldt dekoreret, og det musikalske Selskabs Medlemmer besørgede en udmærket Taffelmusik.

Ved Desserten talte Hr. Overretssagfører Hall for Præsident Roosevelt, Professor Kildahl for Kong Haakon og Festkommiteens For-

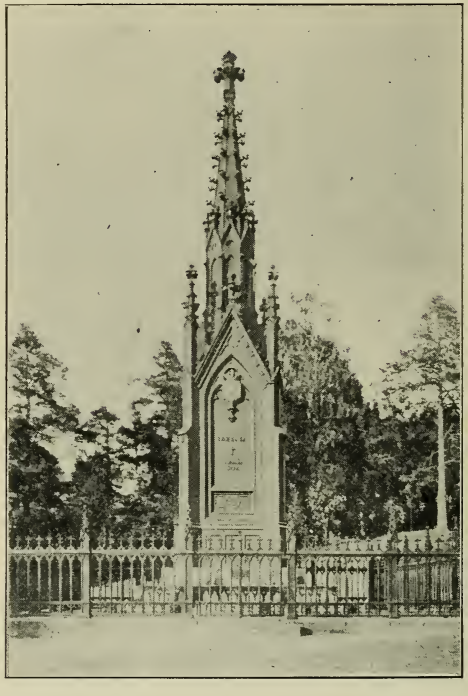

Carl den 12's Monument paa Fredriksten; reist af svenske Officerer med norsk Tilladelse.

mand, Hr. Olsen, for Studenterne. Alle Taler modtoges med Bifald og Hurraraab.

Hr. Randall udbragte derpaa en Skaal for Hr. Olaf Searle, den Mand, som ved at stille den nødvendige financielle Garanti havde gjort

St. Olafs Studenternes Norgestournée til en Mulighed. Han vilde minde om, at Hr. Searle var Fredrikshaldenser af Fødsel, og at man i dette Byesbarn havde en Mand, som uden Assistence havde arbeidet sig op til en anseet Stilling i Amerika, og som brugte sin Formue i stor Udstrækning til at hjælpe, ikke alene mange Landsmænd i Amerika, men ogsaa dem i Norge, som trængte Understøttelse, naar større Ulykker rammede. Hr. Searle var bestandig den første og største Bi-

Kaptein Baastad og Student Thompson; i Baggrunden Godseier Anker.

dragsyder ved saadanne Leiligheder og, som sagt, denne Tur var blevet mulig kun ved hans usædvanlige Hjælpsomhed.

Skaalen blev drukket staaende under stor Tilslutning.

Taflet blev derpaa hævet, hvorimod det hyggelige Samvær fortsattes i længere Tid udover Natten.

Kl. 3 afgik "Andenæs" og selv paa denne Tid var der en større Menneskeskare paa Bryggen for at tage Afsked med os.

Dag efter Dag syntes det som at Festlighederne ikke kunde overtræffes paa næste Sted, og dog havde hver By et særskilt Program, der stadig bød paa nye Overraskelser.

Dagen paa Fredrikshald maa dog regnes blandt Turens Glandspunkter, baade paa Grund af Fredriksstens historiske Interesse, Middagen hos Hr. Godseier Anker og Banketten i Klubben tilslut.

Studenterne drikker Brus paa Fredriksstens Fæstning.

Hr. Olaf Searle's gamle Far kom ombord i "Andenæs" i Fredrikshald og fortsatte med os lige til Amerika.

Indseilingen til Fredriksstad foregik i skyet og tildels regnfuldt Veir.

Under Seiladsen opigjennem Øster-Elven kom vort Fartøi forbi en Soldaterleir, bestaaende af andet Felt-Artilleris Rekruter. 16 Felt-

kanoner var trukket op i en lang Linie parallelt med Elvebredden, og da vi passerede forbi, dundredes der løs, ikke alene en Gang langs hele Linien, men sogar to Gange, altsaa ialt 32 Skud.

Dette var den vældigste Salut, vi endnu havde faaet, og da vi kom lidt nærmere Byen, fyredes der atter fra Salutbatteriet, hvor Artilleriets Musik ogsaa spillede for os. Med vore Slagskud svarede vi saa godt det var os muligt og spillede "Star Spangled Banner." Saa kom en Havnelods ombord, der slet intet kjendte til, hvilke Arrange-

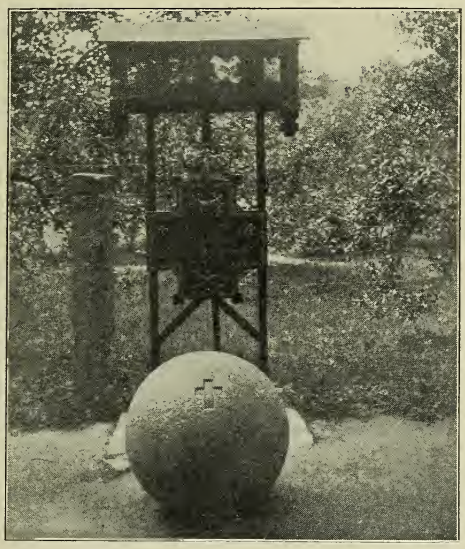

En Sten, som mærker Stedet udenfor Fredriksstens Mure, hvor den svenske Konge, Karl den 12te, faldt under Beleiring af Fæstningen.

menter der var gjort for vor Modtagelse. Istedetfor at tage os over til Phoenixbryggen, hvor et Par Tusinde Mennesker i Regnet afventede vor Ankomst, tog han os til den saakaldte Skolebrygge, paa en ganske anden Kant af Byen, og negtede at flytte Skibet.

Dette voldte en længere Forsinkelse og meget Mundhuggeri mellem den forvildede Lods paa den ene Side og Kaptein Johannesen og

mig paa den anden. Tilslut fik vi fat paa en Slæbedamper, der hjalp os at vende og komme rundt til den rigtige Landgangsplads, ved Phoenixbryggen. Her ventede den taalmodige Folkemasse med Kommunestyret, Borgermesteren, Modtagelseskomite, Sangforeninger og Faner i Spidsen.

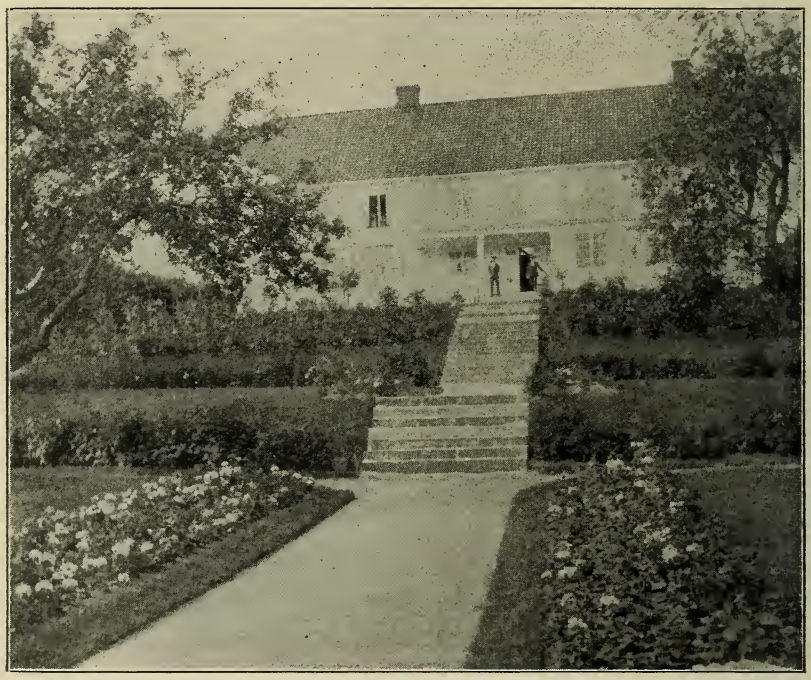

Rød Herregaard.

Jeg skal lade Fredriksstads Blad af 24de Juli fortælle, hvorledes alting tog sig ud fra Bryggen:

De amerikanske Studenters Ankomst

fandt Sted i Formiddag, desværre i Regnveir og under Viderværdigheder.

Det var paa Forhaand ordnet gjennem Havnevæsenet, at "Olavs-

Gutternes" Dampskib, som de har leiet for hele Reisen, "Andenæs," skulde lægges til ved Phønixbryggen, hvor der ved 10-Tiden var samlet en Mængde Mennesker samt Kommunestyrets Medlemmer, Borgermester, Afholdsforeningens Modtagelseskomite, Foreningerne med Faner samt Fredrikstad Sangforening. Af Afholdsfaner sees J.O.G.T.'s, Brogadens Afholdsforenings, Brogadens Totalafholdsforenings Børneforenings, Brogadens Totalafholdsforenings Ungdomslags, Fredrik-

Rød Herregaard; Hallen med Jagttrofæer; altsammen skudt af Hr. og Frn Peter Anker. Den godslige Vært sees længst tilhøire.

stads Totalafholdsforenings Kvindeforenings og Barnelogen Bikubens.

Allerede ved 10-Tiden hørtes Salut over fra Østsiden. Det var andet Felt Artilleris Rekruter, som hilsede Studenterne velkommen, da "Andenæs" kom dampende opover Østerelven fra Fredrikshald.

Artilleriets Musik spillede Sangerhilsenen og Kanonerne drundrede fra Salutbatteriet og Kaptein Grüner ønskede velkommen med et 3 Gange 3 Hurra, som Soldaterne istemte med Liv og Lyst. Amerikagutterne svarede med at spille en lystig Marsch. Fra Volden spillede saa Artillerimusiken "Den norske Løve."

Der var megen Jubel over paa Østsiden.

I Vinterhaven paa Rød Herregaard.

Paa Vestsiden stod imens Publikum, Kommiteer og Faner i Regnet og ventede.

Kommer da ikke "Andenæs?" —

Nei, "Andenæs" kom ikke. Derimod kom langt om længe et Bud om, at de amerikanske Studenter lagde til ved Færgestedet, da Dampskibet ikke turde vove sig forbi "Møllerhullet."

Fredrikshald seet fra Dronningens Bastion.

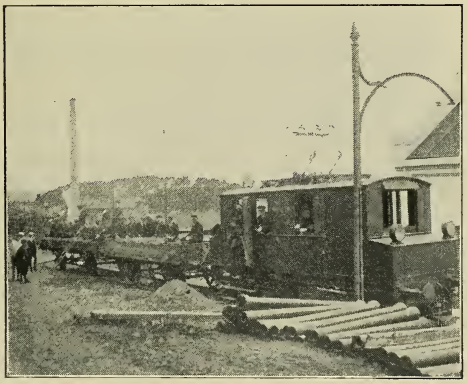

Vognene, som tog os til Sarpsfossen.

I fuld Fart strømmede Publikum opover Færgestedsveien med Politi, Faner og Sangerne i Spidsen, men mødtes underveis med den Besked, at "Andenæs" alligevel vilde lægge til ved Phønixbryggen. Og efter næsten 1 Times Forsinkelse kom da ogsaa omsider "Andenæs" med Bugserbaaden "Rap" for Bougen nedover Elven, medens Studenterne spillede den amerikanske Nationalmelodi.

Fredriksstad Sangforening, under Ledelse af Cand. mag. Nils Buch, affang derpaa Griegs "Sangerhilsen" og "Fanevagt," der modtoges med Haandklap af Studenterne, som derpaa spillede den norske Nationalmelodi.

Advokat Rolfsen ønskede derpaa paa Kommunens Vegne de norsk-amerikanske Studenter velkommen til Byen, hvorefter Afholdsforeningernes Kommites Formand, Pastor Gundersen indbød Studenterne til en Fest, som skulde afholdes om Aftenen. Ingen frydede sig mere end Afholdsfolkene ved at faa Besøg af Studenterne.

Professor Kildahl takkede og udbragte et Leve for Fredriksstad.

Skjønt der ingen Landgang fandtes paa Bryggen, fik dog Formandskabets Medlemmer, Modtagelseskomiteen, Sangerne med flere krabbet sig ombord og blev forestillet for Gjæsterne, hvorpaa disse togede op til Phønix, hvor Kommunen gav Frokost for Studenterne. Til denne var desuden indbudt Sangforeningernes Bestyrelse, Dirigent, Modtagelseskomiteen og Repræsentanter for Pressen.

Borgermester Ramm udbragte en Skaal for Præsident Roosevelt, hvis personlige Egenskaber og Regjeringshandlinger havde indbragt ham ikke alene det amerikanske Folks Kjærlighed, men hele Verdens Beundring.

Et 3 Gange 3 Hurra for Præsident Roosevelt!

Professor Kildahl udtalte, at Normændene i Amerika syntes det var meget gjildere at stamme fra Norge, siden Norge havde faaet eget Styre og egen Konge. Vi har tidligere ofte maattet høre, at vi var Svensker og at Stockholm var Norges Hovedstad. Siden Norge fik egen Konge, har vi sluppet for det. Taleren havde faaet det Indtryk, at man ogsaa i Norge syntes det var gjildt, at man havde faaet en folkevalgt Konge, der allerede var bleven Folket kjær og som blev mere og mere afholdt. Taleren havde faaet det bedste Indtryk af Kongen, som han udbragte et tre Gange tre Hurra for.

Ordføreren, Advokat Rolfsen udtalte, at de amerikanske Studenter under sin Reise i Norge sikkerlig havde faaet Følelsen af, at Norge satte Pris paa dem. Han troede ogsaa, at Studenterne satte Pris herpaa og holdt mere af Norge nu, efterat de havde lært Landet og Folket at kjende.

Under sin Reise havde Studenterne vistelig faaet mangt et Takkens Ord, fordi de havde kommet over til det gamle Land. Ogsaa vi her i Fredriksstad takker, fordi de havde foretaget den lange Reise og herunder ogsaa villet besøge os.

Vi kan ikke byde paa Naturens Skjønhed, men der kan være andre Ting, som interesserer, og da særlig den industrielle Virksomhed i Byen og Omegn. Naar de havde set den store Fabrikvirksomhed, vilde de kunne fortælle sine Landsmænd i Amerika, at Normændene i Norge ogsaa arbeider for at bygge sit Land. Taleren vilde ønske Studenterne en behagelig Reise og godt Udbytte i alle Dele af sin Færd.

Professor Kildahl takkede paa Studenternes Vegne for Gjæstfriheden og den Venlighed, som var bleven vist i Fredriksstad. Man var bleven mødt overalt med saa megen Kjærlighed, at det havde overrasket og forbauset. En Ting skjønner vi, og det er, at vi er kjære Børn eller Børnebørn af gamle Mor Norge. "Bedstemor" maa være glad ved at se sine Børnebørn. Naar der vises os Kjærlighed, saa gjengjældes den med Gjenkjærlighed. Det har bidraget til at forøge vor Kjærlighed til gamle Norge, hvor vi allerede tidligere havde vort Hjerte. Naar vi vender tilbage, er det med større Forstaaelse af det, som Far og Mor har fortalt os, da vi var smaa, vi føler os inderligere knyttet til det gamle Land. Taleren takkede for den Ære og Kjærlighed, som var bleven vist i Fredriksstad og udbragte en Skaal for Byen.

Efter den udmerkede Frokost, der geraader Hr. Hygen til megen Ære, og hvor der kun serveredes uberusende Drikke, fik man Kaffe og Cigarer i de tilstødende Værelser.

Kl. 1 drog de fleste af Studenterne paa et af Kommunen til Raadighed stillet Dampskib opover Elven til Sannesund, hvorpaa man tog med Hafslunds elektriske Jernbane til Hafslund og Sarpsfossen, hvor Disponent Ruths viser om.

Dette Besøg til Sarpsfossen og Hafslunds Brug gav os et Indblik i, hvorledes Norge fortiden gaar fremad i industrielle Henseender.

Paa begge Sider af Sarpsfossen er der bygget uhyre Kraftstationer, (Hafslund og Borregaard) der gjennem elektriske Ledninger udnytter Kraften fra det store Vandfald og sender den rundt i Landet til Drivkraft og elektrisk Belysning. Hvad der blev vist os paa Hafslunds Brug, forekom mig at staa paa Høide med de største Foretagender, jeg har seet i Amerika, og der er ingen Tvivl om, at Norge følger med Tiden i denne Retning; thi store Udvidelser og Forbedringer var under Opseiling, og man vil snart endmere udnytte Fossens gigantiske Vandførsel.

Ved Bruget blev vi beværtet med Kager, Bruslimonade og Cigarer og reiste derpaa atter tilbage til Fredrikstad efter ca. 3 Timers Forløb fra Afgangen.

Om Aftenen Kl. 6.30 foregik den vanlige Parademarsch op igjennem Byens Gader, og Koncerten, som blev spillet i Arbeiderforeningens store og prægtige Lokale, havde samlet en Tilhørerskare, der ikke alene fyldte Salen og Galleriet til Trængsel, men tillige nødte flere hundrede Mennesker til at sidde i Haven udenfor Vinduerne. Forat disse skulde kunne nyde lidt mere godt af Underholdningen, flyttede Korpset efter Koncerten ud i Haven og spillede der en Række Extranumre, som vakte megen Jubel.

Efter Koncerten havde Fredrikstads Afholdsforeninger, gjennem sin Formand Pastor Gundersen, indbudt til Fest i samme Lokale.

Afholdsfolkets Fest, som paa Grund af den Extrakoncert, som Studenterne gav ude i Haven, først kunde begynde ved 10-Tiden, blev i alle Henseender vellykket og tjente Arrangørerne til al mulig Ære. Der deltog saa mange, som Salen med Rimelighed kunde rumme, og de fleste af Byens Autoriteter havde indfundet sig. Mange Ikke-Afholdsfolk var ogsaa med.

Festen aabnedes af Pastor Gundersen, Festkomiteens Formand, der ønskede alle hjertelig velkommen og udtalte Ønsket om, at det maatte bli en Fest i Ordets bedste Betydning, et Hvilepunkt i Dagens Stræv til Opmuntring og Styrke.

Man togede derefter parvis, med Æresgjæsterne, Komiteen og Byens mere fremstaaende Afholdsfolk i Spidsen, op i 2den Etage, hvor Festdeltagerne paa det bedste og rigeligste blev beværtet.

Efterat Forsamlingen atter lidt efter lidt var samlet i den store

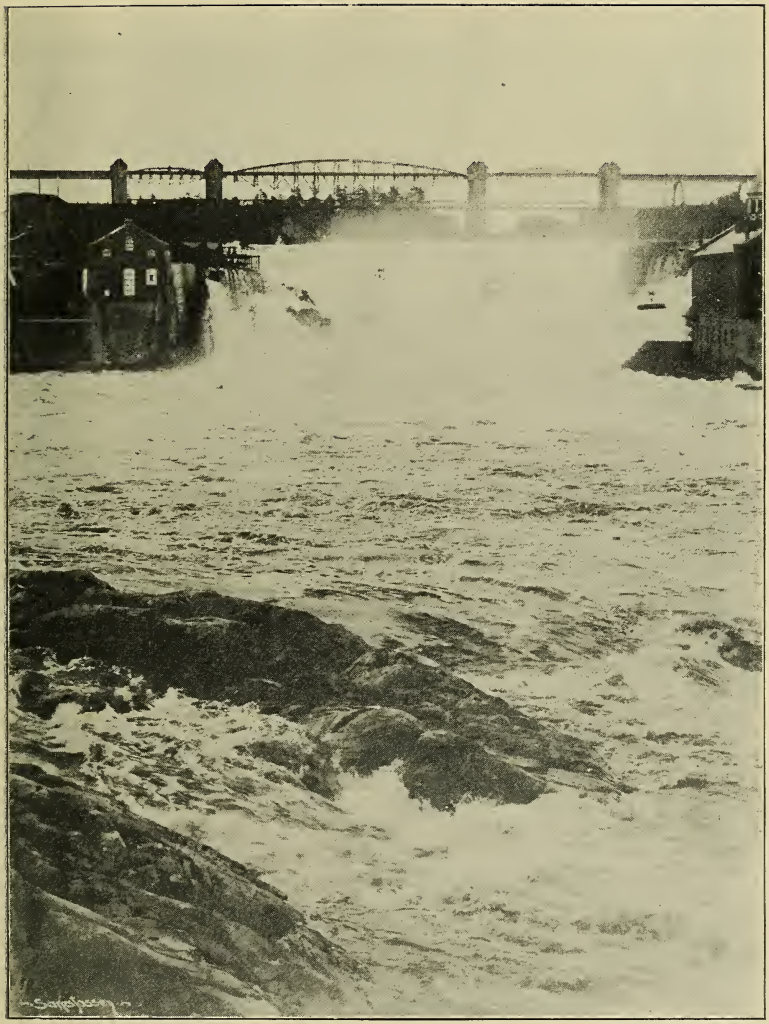

Sarpsfossen. Norges største Vandfald.

Sal, besteg Boghandler Lionæs Talerstolen og holdt Talen for vore Landsmænd i Amerika, som havde givet os en saa væsentlig moralsk Støtte under vor Selvstændighedskamp, og som ifjor stod færdige til at ofre Velfærd og Liv for at hjælpe os. Vi vil aldrig glemme vore Landsmænd derover, at da Norge var i Nød, kunde vi trygt stole paa dem. Han endte med, under stærk Tilslutning og Bifald, at udbringe et tre Gange tre Hurra for de Norske i Amerika.

Advokat Rolfsen talte derefter for den amerikanske Præsident. I sin ansvarsfulde Gjerning som Statschef i et saa stort og kompliceret Samfund som De Forenede Stater har han vundet sit Folks Kjærlighed og Alverdens Høiagtelse og Sympathi. Han har vist, at han baade kan og vil fremme alt, hvad der er ædelt, sundt og godt, og han har vist sig som en uforsonlig Fiende af alle Udvæxter paa Samfundslegemet. Baade i Navnet og i Gavnet er han den første Borger i et frit Land, den, som gaar i Spidsen for sit Folk. Et 9-dobbelt Hurra for Præsident Roosevelt fik den hjerteligste Tilslutning.

Efter Talen spillede et Strygeorkester, som forøvrigt hele Aftenen væsentlig bidrog til Underholdningen, den amerikanske Nationalsang.

Professor Melius Christiansen, Korpsets populære Dirigent, besteg derefter Talerstolen, hilset af stærkt Bifald og udbragte under begeistret Tilslutning et Leve for Haakon VII., Norges folkevalgte Konge, som er Chefen paa den skinnende og nypudsede Skude, som vi alle er saa stolte af!

Efterat Kongesangen staaende var afsunget, holdt saa Pastor Gundersen Aftenens Festtale.

Pastoren fremhævet den tredobbelte Missjon, som de unge Studenter havde havt til os. De kom som et levende Bud fra alle vore Landsmænd derover, som har bygget og bygget godt og vundet Lykke og Anerkjendelse i det Fremmede. De kom iaar, da det som aldrig før er "Dag over Land," og de blev overalt modtaget i Jubel og Fest. Men ifjor, da Landet laa i alvorstunge Tanker og i mange Bønner, da var de ogsaa villige til at komme, om det end ikke blev i Fest. Vi takker Gud, at vi ikke trængte dem paa den Maade; vi fik Hjertelaget istedet, og det trængte vi!

For det Andet takket han Studenterne for den Hilsen i Toner, de

havde bragt. De havde spillet sig ind i Hjerterne. De havde spillet "saa Øiet ofte blev stort og vaadt."

Og for det Tredje bragte han dem Afholdsfolkets Tak, — som de turde udtale paa hele Folkets Vegne — for den Prædiken, som denne staute, dannede og intelligente Ungdomsflok, som har taget bestemt Afstand fra de berusende Drikke, har holdt, specielt til vort Lands intelligente Ungdom. De har her saaet et Frø, som sikkert vil spire til Velsignelse.

Og saa bad ham dem om at hilse hjem til alle dem, som ikke kunde komme: Fortæl om alt af smukt og godt, I har seet her i Landet. Men læg Skjul paa alt ondt og stygt: "At dække Moders Brøst, det er en kjærlig Tanke." Han ønskede dem Lykke paa Færden og Held og Velsignelse i Fremtiden og udbragte under levende Tilslutning et Leve for St. Olafsgutterne.

I Tilknytning til Talen blev en for Leiligheden forfattet Sang afsungen.

I sin Svartale dvælede Professor Kildahl særlig ved den Kjærlighed til det gamle Land, som besjælede Nordmændene i Vesterheimen. Han tilbagevistе Talen om, at man alene tænker paa Pengene derover, og fremhævet i denne Forbindelse, hvilke store Ofre de Norske havde gjort for at faa Guds Ords Forkyndelse paa Morsmaalet og for gjennem Skolerne at holde norsk Sprog, norsk Aandeliv og Kultur levende iblandt sig. De har nu over 2000 norske lutherske Kirker derover, og de har oprettet ikke mindre end 23 Høiskoler, hvor norsk-amerikansk Ungdom i Tusinder samler Kundskaber og udvikler sine Evner. Og alt dette opretholdes udelukkende ved frivillige Gaver.

Det Billede af Norge, som Studenterne i Hjem og i Skole havde faaet, havde de villet fæstne og uddybe ved dette Besøg. Og de havde ikke angret at de kom: Vi har faaet en Modtagelse, som vi ikke drømte om, og vi er ofte blevet dybt rørte over al den Kjærlighed. Vi vil specielt faa Lov til at takke Eder her i Fredrikstad, fordi I modtog os med saa megen Kjærlighed. Den har gjort os rigere og lykkeligere, fordi vi føler Baandene knyttet tættere. Vi vil til vor Dødsdag ikke glemme denne Færd. Et tre Gange tre Hurra for vore Værter!

Efterat "Ja, vi elsker" var afsunget, samledes man om det overordentlig righoldige Dessertbord, som var dækket i Salen, medens

Fredrikstad Sangforening, under Cand. mag. Buchs Ledelse, gav flere Numre tilbedste.

Tilslut holdt Pastor Madsen en kort Tale, der klang som en Fanfare for Norge, for Amerika og for Afholdssagen, og Pastor Gundersen afsluttede Festen med gt ønske Farvel og Guds Fred og lyse Velsignelsen over Forsamlingen.

"Fredrikstad Tilskuer" for 25de Juli siger:

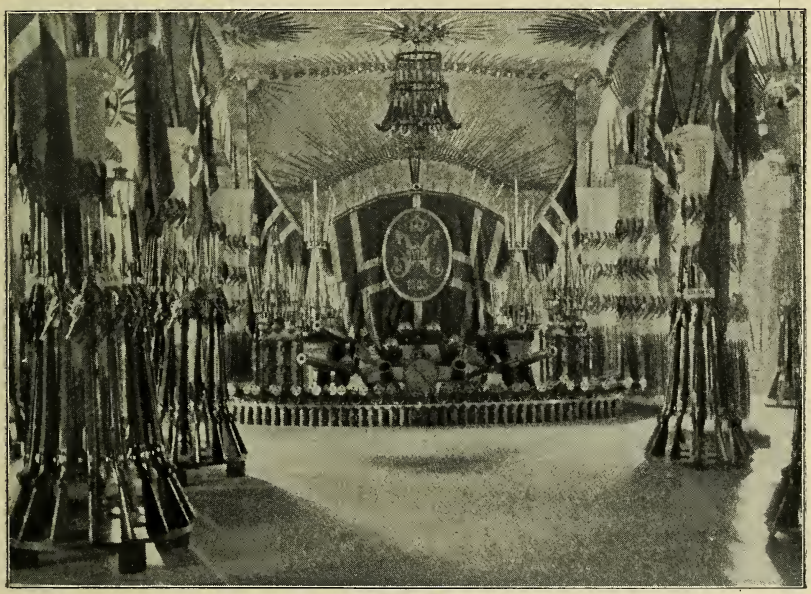

Marinens Vaabensal paa Hortens Værft.

Stemningen var under Festen den allerbedste. Studenterne kom snart i den livligste Rapport med Byens unge Damer og Forholdet udviklede sig snart til overstrømmende Hjerteligheb. Det faldt øiensynlig meget tungt for begge Parter at rive sig løs, og nede paa Kaien ved "Andenæs" og ombord i denne herskede der et travelt Liv, stærkt præget af Afskedsstemningen, til Klokken var over 2 om Natten.

Blandt Orlogsgaster paa Horten.

Stor Stas i Drammen.

Onsdag Morgen den 25de Juli ved 10-Tiden befandt vi os med "Andenæs paa Indsiden af Bastø, og efter at have passeret nordover forbi Hortens Brygge og være kommen ind paa den indre Bugt, som fører til Orlogsverftet, vexledes Salut med Fortet. Kl. 11 lagde vi til ved Verftsbryggen. Her blev vi modtaget af Hr. Kommandør Horn og Verftschef Weidemann og endel andre Officerer under hvis Ledelse Verftet, Vaabensalene og det høist interessante Marine-Museum blev beseet.

Studenterne toges derpaa med Damp-Chalupper ombord i Panser-

Slagskibet "Norge"s Chalupper tager Studenterne ombord.

skibet "Norge," hvor man paa det elskværdigste vistes omkring af Kommandør Preus og hans Officerer.

Alle ombord var udsøgt elskværdige og imødekommende, og den halve Time, vi tilbragte paa Slagskibet, var høist interessant. Alting ombord var i den smukkeste Orden.

Kl. 1 begyndte Koncerten i Excercerhuset. Der havde kun været 2 Dages Varsel, da Turen indom Horten igrunden ikke oprindelig var i Programmet. Tiltrods for dette ufuldstændige Arrangement var Salen fyldt af omtrent 1000 Mennesker, af hvilke mange var kommet helt fra Aasgaardstrand og Moss.

Midt under Koncerten indtraf et overordentlig voldsomt Regnskyl, der dog heldigvis snart trak forbi og efterlod det skjønneste Solskinsveir.

De forskjellige Numre vakte enorm Begeistring; jeg tror næsten den høieste Enthusiasme, som endnu havde været opnaaet under Turen. Den norske og amerikanske Nationalsang blev paahørt staaende, og tilslut udbragte Verftschefen en Tak til St. Olafs-Studenterne, og under stormende Tilslutning et Leve for de amerikanske Gjæster.

Hortenskoncerten varede kun en Time; men ved Tilbagekomsten til "Andenæs" spillede Studenterne nogle Numre for Verftsarbeiderne, som i den Anledning havde faaet en halv Times Ferie.

Ved Afgangen Kl. 3 vexledes Hurraer og Hilsener. Hr. Weide-

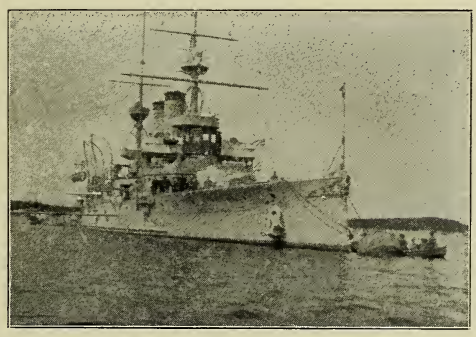

Slagskibet "Norge."

mann takkede atter Studenterne for Besøget, og Hr. Randall svarede med en kort Tale for Horten.

Under Middagen ombord overrakte Hr. Randall Udbyttet af Koncerten som en Benefice til Dirigenten, Prof. Christiansen.

"Andenæs" tog ved Afgangen en Sving bortom "Fram," som ligger oplagt ved Horten. En Times Tid senere stansede "Andenæs" i Drammensfjorden, og i det deilige Solskinsveir tog de fleste af Studenterne sig et Bad i det klare, salte Vand. Stemningen efter et 17 Dages Ophold ombord var den allerbedste, og mellem Studenterne

herskede den mest kammeratslige Venskabstone. Det kan vistnok siges, at alle Færdens Medlemmer syntes at Turen sluttede for tidligt.

Ankomsten til Drammen fandt ikke Sted før ved 6.30-Tiden, og da vi nærmede os Byen, mødtes vi af flere Motorbaade, der flagsmykkede tilviftede os sin Hilsen.

Hele Elven var fuld af Robaade, da vi sagte og forsigtig nærmede os Gyldenløves Plads. Tusinder af Mennesker fyldte Kaien, hvor og-

Ombord paa "Norge."

saa Byens Formandskab med Hr. Viceordfører, Grosserer Aug. M. Knudsen, hilsede Gjæsterne velkommen.

Efter de sædvanlige Musiknumre fra Skibet istemte Byens Sangforeninger Griegs "Sangerhilsen," hvorpaa Hr. Knudsen holdt en

Velkomsttale og haabede, at Besøget omend kort maatte blive behageligt. Tre Gange tre Hurra.

Fra "Andenæs" udbragte saa Prof. Kildahl et Leve for Drammen, hvorpaa Festkommiteen med Damer kom ombord under Anførsel af Formanden, Hr. Gjestvang.

Damerne bragte Studenterne Masser af Rosenbuketter, og efter

"Norge"s Mandskab.

de nødvendige Introduktioner udspandt der sig en livlig Konversation, som fortsattes en god halv Time.

Efterat Studenterne havde spist Aften og iført sig sine Uniformer, foregik den sædvanlige Parademarsch gjennem de flagsmykkede Gader og over Broen til Bragernæs Kirke, der allerede var fyldt til

Trængsel. Den eneste Maade, hvorpaa det var muligt at faa Programmerne uddelt, var ved at kaste dem i Bundter fra Galleriet ned til Folk paa Gulvet. Dette foregik dog ganske stille og hurtig uden at vække Opsigt.

Koncerten var som vanligt meget vellykket, og Buskeruds Amtstidende for 26de Juli siger: "Efter at den amerikanske Nationalhymne var spillet med Kraft og Følelse, gik Korpset udenfor Kirken og spillede for de mange Tusender, som ikke havde faaet komme ind. Efter det første Nummer brød Bifaldsjublen løs, — det føltes som en Befrielse — en Forløsning for Publikum at faa Lov at applaudere og

Et herligt Bad i Drammensfjorden.

give sin Begeistring tilkjende. Korpset spillede flere Nummere udenfor Kirken."

Jeg vil lade "Drammens Tidende" tage Ordet:

Lidt før 10 marscherede Studenterne med et norsk og et amerikansk Flag i Spidsen til Parken. Gaderne var da fuldpakkede af Folk. Tilstrømningen til Festen var ogsaa langt større end ventet, idet en Mængde havde tegnet sig i sidste Øieblik. Alt i alt var der neppe under 500 Mennesker tilstede.

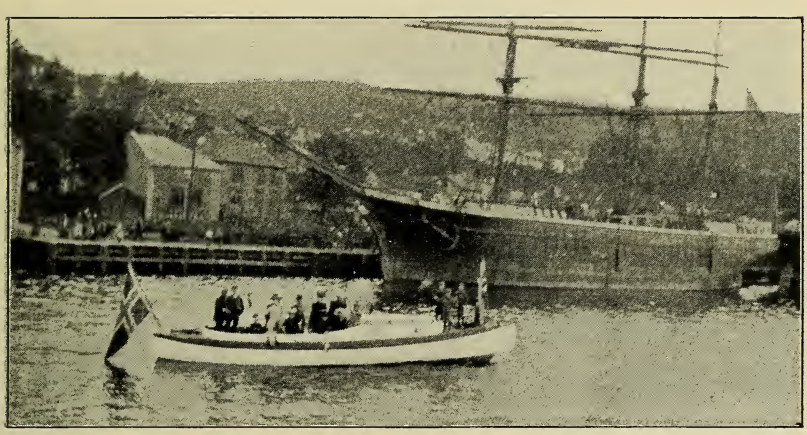

Opseilingen til Drammen.

Da Amerikanerne rykkede ind, stemte Parkmusiken i med en Hyldningsmarsch, og senere spillede den jævnt hele Aftenen. Og det

Udenfor Drammens Brygge.

var med Glæde, man konstaterede, at Parkmusiken under Hr. Volmanns Ledelse har gjort store Fremskridt.

Umiddelbart efter Ankomsten foregik Beværtningen i Parkrestauranten.

Den store Tilstrømning bragte desværre her en Del Forstyrrelser i Arrangementet. Man havde nemlig ikke gjort Regning paa mere end ca. 250 Mennesker. Det blev derfor temmelig trangt om Bordene, og Smørrebrødene forsvandt som Dug for Solen. Enkelte Drammensere søgte at tage sig af Gjæsterne. Mange syntes imidlertid at nære den Opfatning, at enhver fik sørge for sig selv. Og da de unge Studenter holdt sig tilbage, kan det nok hænde, de ikke havde synderlig Glæde af Beværtningen. Ikke bedre gik det ved Disken, hvor Drikkevarene udleveredes. Men til sidst fik vistnok de fleste sin halve Øl, Kaffe, The eller Melk, og den Misnøie, som sporedes hos enkelte, der følte sig forurettede i Madveien, svandt snart ved Synet af det brogede Folkeliv.

Der var nemlig Folkefest i Ordets rette Forstand. Der deltog Folk af alle Klasser, og alle havde øiensynlig taget med det bedste Humør og Viljen til at more sig. At Lokalet blev temmelig trangt, bidrog blot til at hæve Stemningen, idet man med eller mod sin Vilje kom hverandre saa meget nærmere ind paa Livet, og enhver Tilbageholdenhed blev snart lagt bort.

Da Bordene var tømt, slog Bryggerieier Wriedt til Lyd og talte for Gjæsterne i omtrent følgende Ordelag:

Mine Damer og Herrer!

Det Veir, som vore kjære Gjæster har havt paa sin Tur i vort fagre Land, staar for mig som et Billede paa Mor Norges Forhold til sine Udflyttere i det fjerne Vesten. Det har været Smil mellem Taarer. Den Gang, da Fædrene til vore kjære Venner, som er hos os her i Aften, drog ud af Landet, da stod der ganske sikkert mangen en Mor igjen paa Bryggen med Taarer i Øinene; men mange af Taarerne blev siden afløst af Smil, naar de modtog Breve fra de kjære Sønner eller Døtre med Bud om, at det gik dem godt, eller naar Breve ogsaa indeholdt haandgribelige Beviser paa de Unges Taknemmelighed mod de Gamle her hjemme.

Dette Billede vil jeg bruge til Sammenligning af vort gamle Samfunds Forhold ligeoverfor det nye Samfund, som har voxet sig frem paa Amerikas Prærier.

Med Vemod ser vi Ungdommen forlade vort Land og drage til Vesten, og mangen en Gang kan vi mistvile næsten om vort Samfunds Evne til at følge med i Tidsudviklingen. Men naar vi ser, at det gaar dem godt i det fjerne Land, naar vi hører, at vore Landsmænd kommer sig godt ivei og arbeider sig frem, saa de regnes blandt Amerikas bedste Borgere, da tænker vi paa dem med Kjærlighed og Stolthed. Ret som det er, faar vi jo Besked om, at snart den og snart den Nordmand har opnaaet en høi og agtet Stilling i Amerika, og vore Hjerter fyldes med Glæde, naar vi modtager Beviser paa den Taknemmelighed, som disse Folk giver tilbage til os.

Særlig vil jeg minde om det, der fandt Sted ifjor, i det saa betydningsfulde Aar 1905, da vi modtog saa mange Bevis paa Sympathi og Hengivenhed fra vore Landsmænd i det Fjerne, og jeg vil bede disse deres Sønner, som er tilstede her, om at bringe dem vor Tak herfor. Og netop som Bevis paa denne Sympathi tager vi deres Besøg, som vi iaften glæder os ved, — Nybyggerne derover har villet give os et haandgribeligt Bevis herpaa ved at sende os en Buket af Præriekulturens Blomster, et Udvalg af Settlementernes Ungdom.

Vi er taknemmelige for, at de paa sin Færd ogsaa er kommet til Drammen, og vi ønsker, at Hjemturen maa blive ligesaa smuk som Overfarten hid og Turen langs Norges Kyster, saa I friske og glade atter kan tage fat paa Eders Studier, forat I kan blive ligesaa gode Borgere af Fædrelandet, som Eders Fædre.

Herved har jeg den Ære paa Drammens Vegne at overrække Koret denne Hædersgave, idet vi beder om, at den maa faa en Plads paa St. Olafs College for der at minde ogsaa kommende Slægter af Studenter om, at vi her i Drammen omfatter Vennerne i det fjerne Vesten med Deltagelse og Sympathi og særlig glæder os ved deres Bestræbelser for at vinde saa langt frem som muligt i Kultur og videnskabelig Uddannelse. Jeg vil herved faa Lov til at overrække dette Krus til Hr. Professor Kildahl, St. Olafs College's Rektor.

Med det samme vil jeg ogsaa faa Lov til at overrække en liden Erkjendtlighedsgave til Frøken Beatrice Gjertsen som en Tak fra os Drammensere — jeg tror ogsaa jeg tør sige, at hendes unge Venner i Koret vil give mig sin Tilslutning heri — for den gyldne Glans hun ved sin prægtige, klangfulde Stemme har lagt over Korets Færd, og

vi vil bede hende om, naar hun bruger dem, at tænke paa Vennerne i Drammen, i hvis Hjerter hun ogsaa har sunget sig ind."

Den smukke Sølvspænde og Brystnaalene overraktes derefter Frøken Gjertsen, og bragende Bifald fulgte efter Talen.

Professor Kildahl tog derpaa til Orde:

Paa Studenterkorets Vegne — og jeg tør vel ogsaa sige paa Miss Gjertsens — vil jeg for de gjæve Borgere i Drammen frembære en hjertelig Tak for de Overraskelser, som har mødt os her iaften, for disse Gaver, som er overrakt Koret og Frøken Gjertsen. Og samtidig vil jeg faa Lov til at takke for den hjertelige Modtagelse og al den Venlighed og Kjærlighed, hvormed vi er blevet mødt.

Vi vidste ikke, før vi kom til Norge, at vi var saa svære Karer, som vi nu begynder at tro. Tilfældigvis er Koret kommet til at reise saa nogenlunde den samme Rute som Kongen. Snart var han foran og snart vi. Og vi maatte undertiden studere paa, hvem der var størst, og hvem der blev gjort mest Stas af.

Nu vel, for at tale Alvor, saa skjønte vi godt, at det ikke var paa Grund af nogen vor Fortjeneste eller Storhed, at vi er blevet mødt paa den Maade, som Tilfældet er; men fordi vi staar i det Forhold til det norske Folk, hvori vi staar. Det var, fordi vi kom hjem til Bedstemor, og hun blev glad ved at se sine Barnebarn.

De aller fleste af os har aldrig været i Norge før. Kun to af Gutterne er født her. Jeg for min Del er født i Norge, men forlod Landet i min tidligste Barndom, og 40 Aar i Træk har jeg nu været i Amerika, saa jeg havde kun dunkle Minder fra Fødelandet. Men Far og Mor, som kom over i sin Ungdom — og dels Bedsteforældrene — har fortalt Børnene mange vakre og deilige Ting om Norge. Det er saa rart med det Sted, hvor ens Vugge har staaet, hvor man har legt i sin Barndom, der kommer man ihu hver Sten og Stubbe, og ingen Minder staar for en saa kjære som Ungdomsminderne. Derfor er det ikke saa rart, om Far og Mor nærer en underlig Kjærlighed til gamle Norge. Og det er saa rart med det, som Far og Mor holder af og taler om med Rørelse, det faar ogsaa Børnene Interesse for og tænker paa. Det er Far og Mor, som først leder dem ind i Aandslivet, og det, som i Barndommen har været dettes Islæt, vil bevares

for hele Livet. Derfor har ogsaa vi, som ikke har været i Norge før, eller kun havde dunkle Minder derom, holdt af Norge.

Vi har et andet Fædreland, — Amerika er vort Land, vi er dets Borgere, og vi elsker vort Land. Og daarligt vilde I synes det var, om vi ikke elskede vort Land. Men det udelukker ikke, at underlige Følelser stiger op i os, naar Tanken vender sig mod Norge med dets Fjorde, Dale, Elve og Bække, og ofte har vi erindret Linjerne:

Det er min Sjæl en frydfuld Trang
at gjæste Norges Dale.

Det har været en af de Ting, som har staaet for mig som en af de største Begivenheder i mit Liv, at faa den Lykke at gjæste det kjære Fødeland. Og det samme er Tilfældet med de andre. Men det har ikke ladet sig gjøre før nu.

Ifjor hændte der noget, som gjorde, at Tanken om at gjæste Fødelandet blev stærk: Da kom Studentersangerne over til os med Liv og Pust fra de norske Fjelde, de kom og sang, som alene norske Sangere kan synge norske Sange. De sang sig ind i vore Hjerter og de vakte tillive vor Kjærlighed til det norske Folk, og Længslen blev stærk efter at drage over Blaamyren.

Men saa indtraf en anden Begivenhed, det var den 7de Juni. Det var en Fornøielse idag oppe i Kirken at træffe og tale med en Mand af dem, som var med der, ligesom vi under Turen har havt Anledning at træffe flere af dem, som har været med at lage Norges Historie.

Vi norske i Amerika, skjønt de fleste af os til dagligdags taler engelsk, har været stolte af at være af norsk Byrd, at tilhøre Norrønastammen. "Stor Arv det er for Mannen af godt Folk vera fødd." Og jeg ved ikke et Folk, jeg heller vilde være født af end det norske. Men jeg skal ikke nægte, at vi alle syntes, det blev endnu gjildere at være Nordmænd efter det, som skede ifjor! (Bragende Bifald fra Amerikanere og Nordmænd). Og derfor blev Længselen mod Norge endnu stærkere, og saa kom vi hid for at besøge vor Bedstemor, — naar hun faar se sine Gutter, som hun aldrig har seet før, fordi Datteren var flyttet langt bort, saa sætter hun sig ned og ser paa dem, kjærlig og blidt, for at se om hun kan opdage Slægtsmærkerne, se om de ligner paa Bedstefar eller Bedstemor. Og ser hun det, blir hun glad.

Og rent som Barnebarn, der er kommet hjem i Bedstemors Stue

hvor den hvide Dug blir lagt paa Bordet, og der sættes frem det bedste, hun har, er vi modtaget, og fordi Kjærligheden er varm, er det blevet saa hyggeligt. Vi har følt, hvordan Bedstemors Hjerte bankede os imøde af Kjærlighed, og vi er blevet vel modtaget med en Inderlighed, Begeistring og Varme, som vi aldrig havde drømt om.

Derfor siger vi Tak, en Tak til alle i Drammen for den Modtagelse, I har beredt os. Og denne Gave skal indtage en Hædersplads ved St. Olafs College, og den skal staa der til Minde og Mærke ogsaa for Studenterne, som søger til Skolen i kommende Slægter, for at fortælle om denne Færd, som vil danne et vigtigt Led i St. Olafs College's Historie, — et Minde om den Kjærlighed, som banker i Norges Hjerte ogsaa mod Norge i Amerika!

Jeg opfordrer de amerikanske Studenter til at raabe et tre Gange tre Hurra for vore Værter og for gamle Norge!

Efter Amerikanernes kraftige Hurraer fulgte stormende Bifald fra den store Forsamling.

Derefter drog Drammenssangerne ud i Parken og afsang fra Sommerscenen en Række nationale Sange, der blev smukt udført, og deres Stemning vandt øiensynlig Gjenklang hos de festsiemte Tilhørere.

Senere blev Stemningen saa høi, at Festkommiteen ikke længere kunde modstaa de Unges Opfordring om at arrangere Dans. Der ryddedes Plads midt i Parksalen, Parkmusiken spilte op en Vals, og saa øieblikke efter var hver Tomme af Dansegulvet optaget af glad Ungdom.

Imidlertid begav Amerikanerne sig lidt efterhvert ombord, og ved 1.30-Tiden afblæstes Dansen. Mange af Deltagerne i Festen drog da sammen med de sidste Gjæster ned til Gyldenløves Plads, hvor "Andenæs" lagde fra lidt over Klokken 2. Der udvexledes her livlige Hurraraab mellem Tilskuerne iland og Amerikanerne. Disses taktfaste "Yell" vakte megen Begeistring, og at de fremførtes med Kraft, kan talrige Borgere rundt om i Byen vidne om, hvis de da ikke sov særdeles fast.

Efterat Skibet var lagt fra Bryggen, ankom et Par af Studenterne. Tauge blev kastet til dem, de knyttede dem om Livet og kastede sig ud for at hales op langs Skibssiden af Kammeraterne ombord.

I det Hele maa det siges, at Festen for Amerikanerne forløb ganske

smukt, selv om Arrangementet neppe var saa fuldkommet, som ønskeligt. Det gode Humør og den Velvilje, som alle, — Værter som Gjester — lagde forDagen, bragte vistnok de fleste til at overse Manglerne.

Det Krus, som blev forœret St. Olafs Korpset af Drammens By, er et vældigt, massivt Sølvkrus, som bærer Indskriften: Til Studenterne fra St. Olavs College. — Minde om Besøget i Drammen Sommeren 1906.

Mellem disse Inskriptioner sees Drammens Bys Vaaben.

Frk. Gjertsen blev desuden forœret en stor massiv Beltespœnde af Sølv og to smukke Brystnaale; altsammen i norsk Dragestil.

Tilbage i Kristiania.

Afholdsfolkets Fest. — Afskedskonserten.

Den næste Morgen, Torsdag den 26de Juli Kl. 8, landede "Andenœs" ved Bryggen paa Vippetangen i Kristiania, samme Brygge, hvor vi blev saa smukt modtaget af Kristianias Borgere ved Ankomsten fra Amerika med "Oscar den Anden."

Det var ikke frit for, at vi alle fandt det trist, at Turen med "Andenœs" allerede var slut. Saa megen Fornøielse, Synet af saa megen Naturskjønhed, saa mange opløftende Øieblikke, som vi havde bivaanet i Løbet af de 17 Dage ombord i dette Skib, er det vel tvilsomt, om nogen af os kommer til at opleve i hele Resten af vort Liv. Vi havde reist alle disse hundreder af Mil og besøgt alle disse Byer og Steder uden at flytte vor Bagage iland, uden at skifte Køieplads og idetheltaget uden nogen af de Anstrœngelser og Besværligheder, som man høist naturlig venter sig paa en Reise; men nu var det Slut, og nu skulde vi til med Anstrœngelserne ved Hjemreisen igjen.

Vi spiste Frokosten, vort sidste Maaltid ombord, og saa begyndte Oppakningen.

Vi tog atter ind paa Missionshotellet, hvor Fru Ruth havde sine Værelser i den skjønneste Orden for vor Modtagelse, og saa begyndte Forberedelserne til den endelige Afreise.

Aftenens Koncert blev holdt i Calmeyergadens Missionslokale, og Leien, som skulde være 85 Kroner, blev forœret af Bestyrelsen, saa at Lokalet var frit. De 10 pCt. Afgift til Bykassen, som erlœgges ved alle Forestillinger af udenlandske Krœfter, og som paa vore 4 Forestillinger i Kristiania beløb sig til omkring 700, blev os bagefter af Byens Formandskab tilbagesendt, saa at Studenterne paa denne Maade blev behandlet som om de havde været norske Borgere.

Lokalet er meget stort og holder henimod 3500 Mennesker, og dog var alle Billetter udsolgte. Warmuths Musikhandel, der interesserer sig meget for amerikansk Musik, leverede for Anledningen frit et prœgtigt Koncertflygel for Frk. Gjertsens Akkompagnementer. Disponenten for denne Forretning, Hr. Olaf Storby, gjorde meget for at vore Kristiania-Koncerter blev godt bekjendtgjort og følgelig godt besøgte.

Koncerten i Calmeyergadens Missionslokale vakte, om muligt, større Enthusiasme hos Publikum end nogen tidligere Koncert. Studenterne havde jo ogsaa nu spillet de samme Stykker daglig, og flere af dem to Gange om Dagen, og der er ingen Tvivl om, at Samspillet stod paa Høide med et første Rangs professionelt Musikkorps.

Som sædvanlig gjorde "Landkjending," "Ja vi elsker," og Christiansens "norske Rhapsodie" mere Lykke end de andre Numre, og Frøken Gjertsen blev fremkaldt Gang paa Gang efter hvert af sine Numre og maatte synge et Par da capo Numre.

Efter Koncerten gav Kristiania Afholdsforeninger en Fest for Studenterne.

Jeg vil lade "Morgenbladet" tage Ordet. Som Regel er denne Avis ikke af dem, som let kommer i Extase over noget, og dets Tone vil derfor give et Indblik i den Aand, som herskede over hele Norge ved Slutten af vor Tournée:

De amerikanske Studenter tog igaar en foreløbig Afsked med Kristiania ved en Koncert, som havde fyldt Calmeyergadens Lokale for henved 3000 Mennesker med en Tilhørerskare, som sad tæt pakket helt fra Gulvet og op til øverste Galeri. Havde der været Plads paa Taget, vilde det sikkert være blevet besat. Lokalet var derfor omtrent som en stor Bagerovn. Og i den kan det være hedt. Saa ogsaa her. Begeistringen var heð, helt op til den rød- og hvidglødende Begeistring over Amerikanerne som Nordmœnd og Amerikanere, Begeistring over

Sidste Parademarsch i Norge før Konserten i Calmeyergadens Missionslokale.

Korpsets glimrende Præcision, Samhold og Fasthed i Præstationerne, Jubel over Dirigenten og den indtagende, flinke Solosangerinde. De amerikanske Marscher klang i dt vældige Lokale som Stormveir, der maatte kunne føre et Krigerkorps fra Seir til Seir. En norsk Rapsodi af Dirigenten, Hr. Melius Christiansen, satte nationale Strenge i Svingning. Og Griegs Landkjending tog sig glimrende ud i dette nye orkestrale Klædebon. Det var idet Hele et klogt Træk at placere Orkestret oppe paa Korestraden og ikke nede paa Tribunen, hvorfra Frk. Beatrice Gjertsen under rene Fanfarer af Applaus sang Stradellas Kirkearie (istedetfor Programmets Arie af "Tannhäuser"), Sullivans "The lo chord" (istedetfor Programmets Romance af Hawley) og en Sang af Schumann samt en Salme som Extranummer. "Ja vi elsker" og "The Starspangled Banner" løftede selvsagt Enthusiasmens Bølger op til en ren Springflod. Og Aftenen sluttede ogsaa med endeløse Ovationer mellem de to Parter — Korpset og Tilhørerne — indbyrdes. Idag Kl. 4.30 giver Korpset lige før sin Afreise en Extra-Afskedskoncert i Fæstningens Gymnastiksal.

Den norske Godtemplar beskriver Afholdsfesten som følger:

Den Tilstelning, som Afholdsfolket i Kristiania Torsdag Aften beredte de norsk-amerikanske Studenter, havde vundet en næsten enestaaende Tilslutning, idet Billetsalget allerede en Time før Festens Begyndelse maatte indstilles; det blev saaledes i et tæt besat Lokale med en nokssaa tropisk Temperatur, at Studenterne gjorde sin Entré ved 10-Tiden efter Koncertens Afslutning i Calmeyergadens Missionshus. Lokalet var enkelt, men overmaade smagfuldt dekoreret med Kranse, Blomster og norske og amerikanske Flag, Billeder af Kongen og Dronningen, samt Præsident Roosevelt.

Da Festens Begyndelse var sat til 9, gik der saaledes en hel Time, før Studenterne kom; men Ventetiden følte langtfra lang, idet Hr. Pianist Karl Nissen og Frk. Marna Bielenberg med Akkompagnement af Frk. Syrrist sørgede for den mest behagelige Underholdning, som kunde tænkes.

Efterat Studenterne havde taget Plads oppe i Salen, ønskede Ordenstemplar C. M. Jacobsen Gjæsterne velkommen paa Afholdsfolkets Vegne og takkede dem, fordi de havde kunnet se sig Anledning til at modtage vor Indbydelse. Han følte sig sikker paa, at Studenterne ved

sin Færd igjennem Landet havde faaet en sterk Følelse af, hvor uendelig meget der var, som bandt dem til det norske Folk; iaften var der forøvrigt mellem Gjæster og Verter et Tilknytningspunkt mere, idet vi hyldede dem særlig som Afholdsfolk. Det Hurra for Gjæsterne, hvormed Talen endte, vakte stormende Tilslutning.

Derefter holdt Hr. Sven Aarrestad den egentlige Festtale, hvori han gav en Udsigt over Afholdsbevægelsens Historie og fremhævede derunder det overmaade store Kulturarbeide til at hæve Nationen op, der var udført siden Asbjørn Klosters Fremtræden. Taleren bad tilslut Studenterne tage med sig over til Amerika en Hilsen fra de norske Totalister med Besked om, at vi herhjemme ikke er saa langt fra at naa det Maal at fjerne Rusdrikken helt fra vort Land for at kunne gjøre dette Land endda vakrere og fagrere end det er.

Paa Hr. Sven Aarrestads Tale svarte Hr. Prof. Kildahl med at give os et lidet Indblik i, hvorledes Afholdsbevægelsen drives over i Amerika, hvor særlig Saloonerne er de værste Fiender for Ædruelighedeu. Han endte med at udbringe et Leve for Norge og Afholdsbevægelsens Fremgang her hos os.

Hr. Dr. Scharffenberg talte om Norge og Udvandringen, et Tema, som vel igrunden kanske laa lidt udenom Rammen af Festen, men som alligevel, som alt, der kommer fra Dr. Scharffenbergs Haand, vakte megen og fortjent Interesse.

Efter Beværtningen, der tiltrods for de mange Mennesker foregik ganske upaaklagelig, havde en hel Række Talere Ordet, deriblandt Redaktør Sollied, Overretssagfører Hammer, Fru Kaarberg og Prof. Kildahl. Indimellem Talerne var der atter Sang af Frk. Bielenberg, akkompagneret af Frk. Syrrist og Pianospil af Pianist Gundersen.

Med en Tak fra den sidste for den behagelige Aften, der var beredt Studenterne før deres Afreise afsluttedes den enkle, men helt gjennem stilfulde Fest med at Loge "Kristiania"s Damer uddelte Blomster til vore Gjæster, og Fædrelandssangen lød tilslut kraftig og med Begeistring fra saavel Gjæster som Verter, et Bevis paa, at man mødtes kanske i lige sterk Kjærlighed til dette Land og Folk.

Dr. Scharffenbergs Tale har jeg skaffet mig i sin Helhed, og da den berører et Tema, som ligger os norske Amerikanere saa særlig nær, vil jeg referere hele Talen omendskjønt den kanske strengt seet ikke netop direkte angaar St. Olavs Færden. Den indeholder mange Fakta, som

utvivlsomt vil interessere hver eneste Nordmand i Amerika, der elsker sit Fødeland:—

Tilgiv, at jeg i en Feststund rører ved et saa alvorligt Spørgsmaal som Udvandringen. Det sker saavist ikke for at rette nogen Bebreidelse mod dem, som allerede er udvandret, men for at vække Norskamerikanernes Forstaaelse af, hvad Udvandringen betyder for Norge, og om mulig deres Interesse for sammen med os at finde Botemidler mod den.

I har nu været en Snartur gjennem den sydlige Del af Norge, — Landets geografiske Midtpunkt ligger jo nordenfor Trondhjem —, I har forhaabentlig seet meget vakkert og af Selvsyn lært, at Norge er et stort Land med mange Fremtidsmuligheder. Norges Land er større end Storbritanien og Irland, men dets Folk er et af Europas mindste.

Det er Stillingen: et lidet og fattigt Folk i et stort Land, et Land, som er tungt at rydde og bygge.

Nogle siger, at her især mangler Penge, og derfor vil de, at vi skal sælge Skoger og Gruber og Fosser til Udlændingerne for at faa "Kapital" ind i Landet.

Nei, først og fremst mangler her Folk. Levende arbeidsdygtige Mennesker er et Lands største Kapital. Fik bare vort Folk lidt større Sparesans, blev her snart Kapital nok. Nu bruger det norske Folk aarlig ca. 39 Millioner til alkoholiske Drikke eller omtrent 6 pCt. af de naarlige Nationalindtægt (omtrent samme Beløb, hvormed Nationalformuen aarlig vokser ved Opsparing af Indtægt). Til Tobak bruges aarlig ca. 9 Millioner, til Kaffe ca. 25 Millioner. Hvert Aar bruger det norske Folk altsaa til disse tre Nydelsesmidler omtrent 73 Millioner Kroner.

Jeg maa vel derfor have Ret til at paastaa, at det ikke saa meget er Penge som Folk her mangler.

Skjønt der i Norge aarlig fødes næsten dobbelt saa mange, som der dør, vokser Folkemængden meget langsomt, — langsommere end almindelig i Europas germaniske Lande —, ja, i 1880-erne hændte det endog et Aar, at Folkemængden sank paa Grund af Udvandringen. Fra 1821—1904 udvandrede der fra Norge til de Forenede Stater over ½ Million Mennesker.

Navnlig Bygdernes Folketal vokser overmaade langsomt, skjønt der er stort Fødselsoverskud; Landsungdommen udvandrer til Byerne og

til Amerika, — bort fra Fædrejorden. I store Jordbrugsamter findes der nu øde Gaarde, hvor Fædrene engang ryddede Jorden.

Det er ikke et Overskud af Kraft, det norske Folk sender fra sig; tværtom, Udvandringen er Udtryk for, at vi endnu er for faa til rigtig at aarke at vælte de Stene, som dækker Fremtidens Skatte.

Udvandringen er som et stadigt blødende Saar paa Folkekroppen.

I somme Aar har Udvandringen fra Norge næsten været forholdsvis lige stor som fra Irland, og Irland regner vi jo for et vanskjøret Land.

Og hvem udvandrer?

Først og fremst de evnerigeste unge Mænd, de, som føler Kraft og Mod svulme i sig og bare længter efter at tage fat. For Eksempel udvandrede der i 1903 vel 26,000 Mennesker, deraf vel 9,000 Kvinder og vel 17,000 Mænd, og af Mændene var vel 12,000 i Alderen 15—29 Aar.

Altsaa: Norge opdrager Skarer af prægtig Ungdom med en Skoledannelse, som hører til den bedste i Verden, — og straks de er blevet saavidt voksne, drager de bort, fordi de ikke her finder Kaar, som svarer til deres Livskrav og Livshaab.

Delvis en Følge af Udvandringen er ogsaa Kvindernes store Overvægt i Folket, her er over 70,000 flere Kvinder end Mænd i Landet. Paa 1000 Mænd er der i Norge 1064 Kvinder (et abnormt høit Tal), men i De Forenede Stater er der paa 1000 Mænd kun 954 Kvinder (et abnormt lavt Tal); skulde en og anden af St. Olavs-Gutterne have fundet sig en Kjæreste her i Landet, saa skal vi ikke gaa i rette med ham for det! Allerbedst var det jo, om han slog sig ned her i Norge.

"Men," siger I vel, "hvad kan vi gjøre for at hæmme Udvandringen?"

Jo, Norsk-Amerikanerne kan ialfald slutte med direkte at opfordre Slægt og Venner til at udvandre; jeg ved, at det sker i den bedste Mening, naar der sendes Amerikabilletter, Penge og Indbydelser, men saasandt I holder af "Bedstemor Norge" (som eders Fører kaldte det gamle Land) saa husk, at hun trænger Gutterne sine selv.

Raad og hjælp de norske Udvandrere, hvem — desværre! — Nøden driver bort fra det gamle Hjem; men bed ingen, som har sit Udkomme i Norge, at komme over for at faa det bedre i de større Forhold der.

Vilde enhver lægge samme Kraft i Arbeidet herhjemme, kunde han vel smede sin Lykke her ogsaa.

Lykke, ja.

Jeg kjender bare Amerika gjennem, hvad jeg har læst og hørt, og det er jo storartet, hvad der berettes om det intense Arbeide derover. Men jeg har Lyst til at spørge: har I ogsaa Tid til at være lykkelige midt i alt Jaget?

Det skal være Tid til at være lykkelig, Tid til at leve Livet, Tid til at puste ud mellem sine Kjære, Tid til at sidde med Haand under Kind og se Solen synke i Sjøen eller bag Fjeldet, Tid til at lytte efter Skogens og Elvens Sus.

Et forjaget Liv er ikke et lykkeligt Liv, og hvad nytter det egentlig at dø som en Velstandsmand, naar man aldrig har havt Tid til at leve Livet?

Et lykkeligt Liv kræver mere end bare Arbeide, hvor høit dette end lønnes; et lykkeligt Liv kræver en fint afpasset Veksel mellem Arbeide, Fest og Hvile.

Er det sikkert, at de norske Udvandrere bliver saameget lykkeligere, end de kunde blevet herhjemme?

Livet glider langsommere her, derfor sliter det ogsaa mindre; man udretter vel nok mindre pr. Aar, men brænder heller ikke saa fort ud, man lever længer, saa Summen af et helt Menneskelivs Arbeide blir dog kanske lige stor i Norge som i Amerika.

I Amerika volder det intense Arbeide ogsaa et ubarmhjertigt Spild af svage Menneskeliv og af Menneskelykke. Og hvorledes virker amerikansk Levevis paa Slægtens Sundhed, paa Slægtens Liv? Kunde det amerikanske Samfund holdes oppe bare ved egen Avl — uden Indvandring —, eller vilde det gaa under af Nervesvækkelse og Ufrugtbarhed? Præsident Roosevelt har pegt paa Faren.

Jeg er Sindssygelæge, saa jeg ser jo mere end nok af norsk Nervesvækkelse og Udartning, og dog er mit Hovedindtryk, at det norske Folk er et ganske sundt Folk, og at dets Sundhed er i Fremgang (synkende Dødelighed, voksende Middellevetid, stigende Legemshøide o. s. v.), men sundere vilde Folket blive, om ikke saa meget af den kraftigste Ungdom forlod Landet. —

Jeg ved, at St. Olavs College søger at holde Norskheden oppe blandt Udvandrernes Børn; det er et Arbeide, vi her i Norge kun kan

se paa med Sympati og Tak, og dog maa jeg spørge: er det en m u l i g Opgave? I Længden kan den norske Nationalitet ikke holdes oppe udenfor Norge. Det er med Menneskene som med Planterne: de tager Præg af Jordbunden og Klimaet, hvor de lever. Det nationale Særpræg opstaar ved, at en Menneskestamme gjennem Aarhundreder lever i det samme Land. Den, som vandrer ud, kan nok selv beholde sit nationale Præg, kanske ogsaa hans Barn, men 3de og 4de Slægtled tager naturnødvendig Præg af det nye Fædreland. Det maa saa være.

Derfor beder jeg alle Norsk-Amerikanere, som ønsker, at det norske Folk skal vokse sig stort og stærkt og rigt, huske, at et norskt Folk kan kun leve og trives i Norge.

Gid mange fler af Udvandrerne vilde gjøre, som Færbuen ofte gjør: vende tilbage til Norge efter nogle Aars Udlændighed for at rydde Jord i sin Hjembygd.

Kom hjem igjen — med amerikansk Arbeidsbrug, med raskere Arbeidstempo, med bedre Arbeidsmetoder og større Kapital og prøv, om I ikke skulde kunne leve i Eders Fædres Land, hos den "gamle Mor, som sliter arm, saa Sveitten er som Blod."

Den næste Dag, Fredag Eftermiddag 27de Juli, gav vi en sidste Afskedskoncert i Fæstningens Gymnastiklokale.

"Aftenposten" for 28de Juli siger:

Ved St. Olaf Studenternes Afskedskoncert igaar Eftermiddag Kl. 5.30 var Fæstningens Gymnastiksal fyldt omtrent til sidste Plads. Publikums Holdning var den hele Tid enthusiastisk, og de forskjellige Numre modtoges med langvarigt Bifald. Efter den amerikanske Nationalsang, som afsluttede Programmet, steg det til Ovationer, der kulminerede, da et Leve de norsk-amerikanske Studenter udbragtes. Man raabte Hurra, viftede med Lommetørklæder og Hatte, og Dirigenten, Hr. Melius Christiansen maatte flere Gange frem for at modtage Publikums Afskedshyldest.

Fra Gymnastiksalen gik Studenterne lige ned paa Bryggen, hvor "Hellig Olav" ventede.

Under Koncerten havde Tusinder af Mennesker samlet sig paa Bryggerne, Fæstningsvoldene og rundt Gymnastiksalen.

Paa Bryggen var Studentersangforeningens Bestyrelse mødt op for at sige de norsk-amerikanske Musikere Farvel.

Studenterne gik hurtig ombord, Skibet skulde gaa Klokken 6, og der var ingen Tid at spilde.

Som nævnt reiste kun en Del af Studenterne, nemlig 28, medens Resten blev igjen. Efterat disse sidste havde fulgt sine Kammerater ombord, tog de Stand paa Bryggen, hvorfra de sidste Hilsener udveksledes. De Bortdragende med Professor Kildahl i Spidsen fik sit Leve; ligesaa de Gjenværende med Dirigenten, Professor Christiansen; Studentersangforeningens Formand og vistnok de fleste af Bestyrelsens øvrige Medlemmer fik hver sit Leve, efterfulgt af de specielle "College Yells", som fremkaldte de mange Tilskueres største Jubel.

Præcis Kl. 6 blev Skibet løsgjort. Den sidste Emigrant, der kom løbende, efterat Landgangen halvveis var taget ned, kom lykkelig ombord — dels ved egen Anstrengelse og dels ved Hjælp af et Par velvillige Hænder.

Skibet satte sig i Bevægelse bagover, medens det faste Musikkorps ombord spillede den norske Nationalsang. Nye Demonstrationer. Hurraerne rungede i Luften fra Tusinder af Struber, og ombord og iland var der en ivrig Viften med Lommetørklæderne, det sidste Farvel fra Kristiania Befolkning til de bortdragende Studenter, som har vakt saa megen Sympathi.

"Hellig Olav" svingede derpaa rundt og satte Kursen ud Fjorden, medens Menneskemasserne lidt efter lidt forsvandt ind i Byen igjen.

De gjenværende Medlemmer af Musikkorpset kommer til at gjøre Ture til forskjellige Kanter af Landet for at bese sig. Endel af dem reiser tilbage den 10de August og de øvrige den 24de.

"Aftenposten" for 27de Juli indeholdt følgende Artikel, som Redaktionen havde givet den mest mulig iøinefaldende Plads paa første Side:

Paa Faldrebet.

Vore unge Brødre fra Amerika drager idag tilbage til det vide Vesten.

De har erobret vore Hjerter. Og de tager en Hilsen med tilbage saa varm, som vi er istand til at give dem den — til de Tusen Hjem paa Vestens Prærier og i dens Storbyer, hvor Hjerterne slaar varmt for gamle Norge.

Deres Reise her i Norge har været noget af et Triumftog, og de

har faaet et vældigt Bevis paa, med hvilken Kjærlighed vore Brødre i Amerika omfattes herhjemme.

Det har varet længe, førend denne Følelse rigtig brød frem. Og det er ikke frit for, at man i Amerika har undret sig over, at det tog saa lang Tid, førend man herhjemme rigtig fik Øinene op for, hvad vi eiede i det udflyttede Norge, der jo snart er halve vor Nation.

Glemmes maa det imidlertid ikke, at man har havt liden Anledning til at lægge denne Følelse for Dagen — ialfald Folket i det Store og Hele taget.

Denne Leilighed har vi havt nu. En ypperlig Repræsentation af det unge norske Amerika er det, som har gjæstet os. Det er Sønnerne af de staute og seige Mænd, som har grundlagt det mægtige norske Amerika i Minnesota, Dakotaerne, Wisconsin og Jowa. De har faaet den bedste Uddannelse, som kan skaffes dem derover. Og de Prøver, de har aflagt paa dennes Kvalitet gjennem sine musikalske Præstationer, viser, at vi har Grund til at sætte den særdeles høit.

Med stor Spænding har deres Modtagelse blandt os været forventet derover. Det er ikke formeget at sige, at det norske Amerikas Øine har været rettet paa Norge i denne Tid. Men det er heller ikke formeget at sige, at den Modtagelse, som disse Unge — saavelsom Kroningsdeputationen selvfølgelig — har faaet, vel har svaret til deres Forventninger.

Vi vil faa det tilbage. Det umiddelbare Udslag af Kjærlighed til vore Frænder i Amerika, som har faaet saa tiltalende og fuldtonende et Udtryk overalt, hvor Studenterkorpset har vist sig, vil vække et mægtigt Ekko over i de norske Hjem og Samfund i Amerika. Og den betydningsfulde Følge af dette Besøg og dets Forløb vil være en fornyet Kjærlighed til Norge og alt, hvad der er norsk, og en deraf følgende Dragelse tilbage til Fædrenes Land.

Vi har alle i disse Dage en sterk Følelse af, at vi skylder vore Brødre i Amerika meget. Og det har atter og atter været gjentaget, hvad vi skylder dem fra ifjor. Ja, det er sandt. Og derom kan ikke siges Ord varme nok.

Men ét maa heller ikke glemmes, som vi skylder Amerikanerne, og det noget, som er os af aller største Betydning for nærværende.

Fra Amerika har vi faaet de kraftigste Impulser til at udnytte vore Kræfter og dyrke vor Fosterjord paa den bedste og mest frugtbrin-

gende Maade. Hvad har de ikke lært, alle vore Sønner og Døtre, som har været derover! Og hvilken Fart og Foretagsomhed er der ikke kommet i dem! Sandelig vi stod ikke der, hvor vi staar nu, havde vor Nation ikke havt den sterke og raske Tvillingbroder over i Amerika, som vi har.

Derfor takker vi Amerika for, hvad det har givet os, og vi takker for Besøget. Gjentages det ad Aare, vil man finde den samme Hjertevarme, om selvfølgelig ikke den samme officielle Modtagelse, som har fulgt med dette vort nationale Festaar.

Vi beder dem tage en Hilsen med til de Hjem og Kredse, hvortil disse unge Mænd kan bringe den, og gjennem dem til det hele norske Amerika: Vær vis paa, vi holder af Eder herhjemme og følger Eder med den varmeste Sympati. Vi er stolte af vore Gjæster, og vi er stolte af vore Brødre derover.

Paa Faldrebet en sidste Tak og et Farvel fra gamle Norge!

Med saadanne Ord til Afsked kan vi Norsk-Amerikanere glæde os, alle som en, over at dette Besøg fandt Sted. Mit personlige Indtryk er, at ingen enkelt Faktor har gjort saa meget til at fuldende Brobygningen over Havet, som St. Olavs-Færden; og det gode Resultat blev naaet paa Grund af det udmærkede Arbeide, som er blevet gjort for og af den norske Ungdom ved St. Olavs College i de Aar det har existeret. De unge Mennesker opførte sig saaledes, at de vandt Hjerterne hjemme i Norge, og Folket hjemme stod færdige til at se alt det gode i disse sine Landsmænd.

En ung Dame skrev følgende Interview i "Ørebladet" for 3die August:

Saa er da St. Olafs-Studenterne draget.

Over Havet kom de fra det fjerne Kjæmpedimensionernes Land for at hilse paa Fars og Mors Land, som de hadde hørt saa meget om.

Og over Havet drog de igjen med mange lyse Minder om Fest og glade Stunder, om varme Tanker byttet i Taknemmelighed fra begge Sider — hurtige, overvældende Indtryk fra en Lynfærd langs det gamle Lands Kyster.

De sa, de hadde lært meget herhjemme paa sin korte Tur, og de mente det, de sa.

Men ikke mindre lærte vi af dem, om hvordan det egentlig er, det unge, nye Norsk-Amerika. For jamen er det noget rent for sig.

Det vidste vi nok fra alle de Gange, det har staaet paa Prent. Men det er nu saa rart med det, man faar lyslevende opi Øinene paa sig. Det monner ganske anderledes.

I St. Olafs-Studenternes Musik laa saa meget, ikke blot af deres personlige Temperament, serveret i deres specielle College-Form, men af alt det, som er den Forandring, Nordmanden i anden Generation maa udvikle sig til derover.

Smaa, spinkle, lidt blege som de saa ud, disse unge Mænd, der søger Kundskaben under Hellig Olavs Mærke, var de dog seige, senestærke, udholdende, energiske.

Navnlig energiske.

Og begeistrede.

Afholdsmænd som de var, var Energien og Begeistringen de eneste Stimulanser til de Kraftudfoldelser de præsterede, disse Kraftudfoldelser, som virket overvældende paa vore stakkars Europæernerver, saa de formelig fik os til at grøsse.

Deres Musik var netop den Blanding af Massesimponering, af øredøvende Triumf, af bedøvende stærke Kamp- og Seiershyl, som maa bli Ytringsformen i det Land, hvor Husene har tyve Etager, og hvor Penge og Værdier dynges paa hinanden i svimlende Hauger under aldrig svigtende Energi. Og den bares af det unge Amerikas indtil Bigotteri grænsende stærke Religiøsitet, samtidig som der laa nordisk Drømmetrang og Længsel paa Bunden.

Naar de spilte sine Marscher, da var det det unge Amerika, som marscherte op — lidt pretentiøst, men gruelig fornøieligt, netop paa Grund af Dimensionernes Vældighed.

Men naar de spillede "Ja, vi elsker," da skjønte vi, at Amerika ikke helt hadde opslugt dem, men at Kjærligheden til gamle Norge ligesom var lutret og potenseret i dem og hadde faat sit Præg af Kjæmpedimensionerne den ogsaa. Der laa under deres Foredrag af Nationalsangen en magtfuld Tro, en stort bærende Begeistring, som virket rent betagende paa os, som gaar herhjemme og aldeles mekanisk lirer dens pragtfulde Ord og Toner af ved de utroligste Anledninger. Den tog os som et stort Veir. Slig spiller ikke ét Orkester herhjemme i Norge den som disse unge Nordmandssønner deroverfra, med slig en religiøs Hengivenhed, slig var Ømhed og slig betagende Magt. Det var saa let at skjønne, at de, som spilte den slig, netop var Sønnerne af de Forældre, som

aarligaars sender saameget de kan undvære af den Rigdom, det grøde-fulde, nye Land har git dem, hjem til det gamle, fattige, kjære, som de har fortalt Barna sine om, siden de var smaa.

Der var saa Øine, som var tørre, da "Ja, vi elsker" lød paa St. Olafs-Gutternes sidste Koncert i Calmeyergadens Missionshus. Og det var saa betegnende at se, hvordan Alles Øine som i stor Forundring hang ved Orkestret deroppe, hvorfra Tonerne kom brusende, mens en

Maaneskin paa Atlanterhavet.

ung, bleg Mand med et energisk Ansigt i stille, festligt Alvor svinget det norske Flag sagte frem og tilbage. Og jeg tror, den Tanke streifet gjennem de Flestes Hjerne: Om vore Unge herhjemme hadde samme Tro, samme Begeistring og samme Energi som disse, saa blev det vist ikke saa mange af vore bedste og friskeste Kræfter, der strøg over Havet!

Ikke saa ganske lidet Stof til alvorlig Eftertanke, ikke saa faa Spo-

rer til virkelig Fædrelandskjærlighed — den aktive, som er med at bygge sit Land i anspændt Arbeide og seig Udholdenhed, ikke den, der skummer over i en Feststund — kunde disse unge Mænd deroverfra lære os.

Og saa er St. Olafs-Færden over.

Med Prof. Kildahl paa "Hellig Olav" returnerede syv og tyve Mand af Korpset. De blev vel behandlet og var tilfreds med Tilbagereisen.

14 Dage senere reiste seksten af de Gjenværende med "United States" og den 24de August reiste fire til samt Forfatteren af denne Bog med "Oscar den Anden." Dirigent Christiansen forblev i Europa og vil tilbringe et, muligens to Aar i Leipzig for der at fortsætte sine musikalske Studier.

Fra næsten alle Færdens Medlemmer modtog jeg personlige Forsikringer om deres Tilfredshed med de forskjellige Arrangementer og til alle Færdens Medlemmer, uden Undtagelse, sender jeg herved min Tak for den Elskværdighed og Forekommenhed, hvormed jeg bestandig blev mødt, selv naar der kunde synes at være Grund til Misfornøielse. Jeg hørte ikke paa hele Turen et uvenligt Ord talt Medlemmerne sig imellem.

DEC 22 1954

LIBRARY OF CONGRESS
0 028 321 747 4